Rok czterdziesty pierwszy.

KALENDARZ

LUBELSKI

na rok zwyczajny

1909.

LUBLIN.
Nakład i druk M. Kossakowskiej.
Krak.-Przedm. № 194 (nowy 10).

Rok 41-y.

KALENDARZ LUBELSKI

na rok zwyczajny

1909.

LUBLIN.

Nakład i druk M. Kossakowskiej.

Krak.-Przedm. № 194 (nowy 10).

Rok 1909.

SUCHE DNI.

Pierwsze, d. 3, 5 i 6 Marca.
Drugie, d. 2, 4 i 5 Czerwca.
Trzecie, d. 15, 17 i 18 Września.
Czwarte, d. 15, 17 i 18 Grudnia.

CZTERY PORY ROKU.

Początek wiosny	dnia	21 Marca.
Początek lata	„	22 Czerwca.
Początek jesieni	„	24 Wrześn.
Początek zimy	„	22 Grudnia.

ŚWIĘTA RUCHOME.

Подвижные Праздники Православной Церкви.

Нед. Мытаря и Фарис.	18	Янв.
Нед. Блуднаго сына .	25	„
Мясопустная недѣля .	1	Фев.
Сыропустная недѣля .	8	„
Вербная недѣля. . .	22	Мар.
Воскресеніе Христово	29	„
Вознесеніе Господне .	7	Мая
Нед. Св. Отецъ . . .	10	„
День Св. Троицы . .	17	„
Нед. Всѣхъ Святыхъ .	24	„
1-й день Петрова Поста	25	„

Kościoła Rzymsko-Katolickiego.

Niedziela Starozap.	d.	7	Lut.
— Mięsopust.	„	14	„
— Zapustna	„	21	„
Popielec	„	24	„
Niedziela Wstępna	„	28	„
Wielkanoc	„	11	Kw.
Krzyżowe dnie 17, 18 i		19	Maja
Wniebowst. Pańskie	„	20	„
Zesłanie Ducha Św.	„	30	„
Trójcy Świętej . .	„	6	Czer.
Boże Ciało . . .	„	10	„
Niedziela 1 Adwentu	„	28	List.

Karnawału licząc od Nowego Roku do Popielca, tygodni 7 i dni 5.

Wykład znaków kalendarskich.

● Nów księżyca. ☽ Pierwsza kwadra. ◉ Pełnia. ☾ Ostatnia kwadra.
† Post. ♔ Święta galowe pierwszorzędne.

Zaćmienia w roku 1909:

W roku 1909 przypadają dwa zaćmienia słońca i dwa księżyca:

1. Całkowite zaćmienie księżyca dnia 4-go czerwca. Początek o godz. 12 m. 22 po północy, koniec o godz. 4 m. 48 rano. Widzialne będzie w Południowo-Wschodniej Azyi, na Oceanie Indyjskim, w Europie, Afryce, na Oceanie Atlantyckim, w Południowej Ameryce i w Południowo - Zachodniej połowie Ameryki Północnej.

2. Całkowite zaćmienie słońca z dnia 17 na 18 czerwca. Początek zaćmienia o godz. 10 m. 34 w., koniec o godz. 3 m. 11 rano. Widzialne będzie w północnej Europie, północno-zachodniej połowie Azyi, w Północnej Ameryce, tudzież w okolicach bieguna północnego.

3. Całkowite zaćmienie księżyca dnia 27-go listopada. Początek o godz. 8 m. 36 rano, koniec o godz. 12 m. 10 w południe.— Widzialne będzie we wschodniej Europie, w północno - wschodnich częściach: Afryki, Oceanu Atlantyckiego, Ameryki, Oceanu Spokojnego i w zachodniej połowie Azyi i Australii.

4. Częściowe zaćmienie słońca dnia 12-go grudnia. Początek o godz. 7-ej m. 31 wiecz., koniec o godz. 11 m. 7 wiecz. Widzialne będzie tylko w południowej Australii i w południowej połowie Nowej Zelandyi, tudzież w okolicach bieguna południowego.

EPOKI GŁÓWNE.

Rok 1909 ery Chrześcijańskiej jest:
6622 perjodu Juliańskiego.
7417 ery Konstantynopolitańskiej czyli Byzantyńskiej.
1326 ery Tureckiej, której początek 15 Sierpnia 1908 r.
5670 ery żydowskiej.
2684 Olimpiad, zaczynający się 1 Lipca 776 r. przed Nar. Chr.
2663 od założenia Rzymu, według Varrona.
2656 ery Nabonassara.
1909 wedle nowego stylu, zaprowadzonego w r. 1583 d. 4 Paźdz. liczy się od 1 Stycznia, wedle zaś rachuby Juljańskiej o 13 dni później, t. j. 14 Stycz.

Rok 1037 od wprowadzenia religii chrześcijańskiej do Rossyi.
469 od wynalezienia sztuki drukarskiej.
436 od urodzenia Mikołaja Kopernika.
417 od odkrycia Ameryki przez Kolumba.
207 od założenia miasta St.-Petersburga.
41 od urodzenia Najjaśniejszego Cesarza MIKOŁAJA II ALEKSANDROWICZA.
15 od wstąpienia na Tron Najjaśniejszego Pana.

DNIE GALOWE DWORSKIE,

które należy obchodzić przez nabożeństwo i uwolnienie uczniów od lekcyj:

Maj. Dnia 23 Kwietnia (6 Maja), imieniny Jej Cesarskiej Mości Najjaśniejszej Pani **Aleksandry Teodorówny.** Dnia 6 (19) Maja, rocznica urodzin Jego Cesarskiej Mości Najjaśniejszego Pana **Mikołaja Aleksandrowicza.** Dnia 14 (27) Rocznica Św. Koronacyj Ich Cesarskich Mości Najjaśniejszego Pana **Mikołaja Aleksandrowicza** i Najjaśniejszej Pani **Aleksandry Teodorówny.**

Czerwiec. Dnia 25 Maja (7 Czerwca), urodziny Jej Cesarskiej Mości Najjaśniejszej Pani **Aleksandry Teodorówny.**

Sierpień. Dnia 22 Lipca (4 Sierpnia) Imieniny Jej Cesarskiej Mości Najjaśniejszej Pani **Maryi Teodorówny** Najdostojniejszej Matki Najjaśniejszego Pana. Dnia 30 Lipca (12 Sierpnia) urodziny Jego Cesar. Wysok. Następcy Tronu Cesarzewicza i Wielkiego Księca **Aleksego Mikołajewicza.**

Październik. Dnia 5 (18) Imieniny Jego Cesarskiej Wysokości Następcy Tronu Cesarzewicza i Wielkiego Księcia **Aleksego Mikołajewicza.** Dnia 17 (30) pamiątka cudownego ocalenia od nieszczęśliwego wypadku Ich Cesarskich Mości Najjaśniejszego Pana **Aleksandra III** i Jego Najdostojniejszej Rodziny.

Listopad. Dnia 21 Października (3 Listopada), pamiątka Wstąpienia na Tron Jego Casarskiej Mości Najjaśniejszego Pana **Mikołaja Aleksandrowicza.** Dnia 14 (27) rocznica urodzin Jej

Cesarskiej Mości Najjaśniejszej Pani **Maryi Teodorówny,** Najdostojniejszej Matki Najjaśniejszego Pana.

Grudzień. Dnia 6 (19) imieniny Jego Cesarskiej Mości Najjaśniejszego Pana **Mikołaja Aleksandrowicza.**

DOM CESARSKO-ROSSYJSKI.

JEGO CESARSKA MOŚĆ, Najjaśniejszy Pan **MIKOŁAJ ALEKSANDROWICZ**, Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi, urodzony dnia 6 (18) Maja 1868 r. Imieniny 6 (19) Grudnia.

Najdostojniejsza Matka Najjaśniejszego Pana:

Jej Cesarska Mość Najjajśniesza Pani **MARYA TEODORÓWNA**, urodzona dnia 14 (26) Listopada 1847 r. Imieniny dnia 22 Lipca (4 Sierpnia). Była w stanie zamężnym z Cesarzem Aleksandrem III-im (spoczął w Bogu 20 Października (1 Listopada) 1894 roku.

Najdostojniesza Małżonka Najjaśniejszego Pana:

JEJ CESARSKA MOŚĆ, Najjaśniejsza Pani **ALEKSANDRA TEODORÓWNA**, urodzona dnia 25 Maja (6 Czerwca) 1872 roku. Imieniny dnia 23 Kwietnia (6 Maja). W stanie zamężnym od 14 (26) Listopada 1894 r. Córka Wielkiego Księcia Hesskiego Ludwika IV-go oraz Małżonki Jego Wielkiej Księżnej Alicyi.

Jego Cesarska Wysokość, **Następca Tronu** Cesarzewicz i Wielki Książe **ALEKSY MIKOŁAJEWICZ,** urodzony dnia 30 Lipca (12 Sierp.) 1904 r. Imieniny 5 (18) Października.

Najdostojniejsze Córki Ich Cesarskich Mości:

Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżniczka **OLGA MIKOŁAJÓWNA**, ur. dn. 3 (15) Listopada 1895 r. Imien. dnia 11 (24 Lipca).

Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżniczka **TATJANA MIKOŁAJÓWNA**, urodzona dnia 29 Maja (10 Czerwca) 1897 r. Imieniny dnia 12 (25) Stycznia.

Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżniczka **MARYA MIKOŁAJÓWNA,** urodzona dnia 14 (26) Czerwca 1893 roku. Imieniny dnia 22 Lipca (4 Sierpnia).

Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżniczka **ANASTAZYA MIKOŁAJÓWNA**, urodzona w dniu 5 (18) Czerwca 1901 roku. Imieniny dnia 22 Grudnia (4 Stycznia).

Najdostojniejszy brat Najjaśniejszego Pana.

Jego Cesarska Wysokość Wielki Książe **MICHAŁ ALEKSANDROWICZ,** urodzony dnia 22 Listopada (5 Grudnia) 1878 r. Imieniny 22 Listopada (5 Grudnia).

Najdostojniejsze Siostry Najjaśniejszego Pana.

Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna **KSENIA ALEKSANDRÓWNA** (patrz dalej).

Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna **OLGA ALEKSANDRÓWNA**, urodzona dnia 1 (13) Czerwca 1882 r. Imieniny dnia 11 (24) Lipca. Małżonka Jego Wysokości **PIOTRA ALEKSANDROWICZA** Księca Oldenburgskiego, zaślubiona d. 27 Lipca (10 Sierpnia) 1901 r.

Najdostojniejsi Stryjowie i Ciotki Najjaśniejszego Pana:

Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę *Włodzimierz Aleksandrowicz*, urodzony dnia 10 (22) Kwietnia 1847 r., imieniny 15 (28) Lipca; Małżonka Jego, Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna *Marya Pawłówna*, urodzona dnia 2 (14) Maja 1854 r., imieniny 22 Lipca (4 Sierpnia); Ich dzieci: Ich Cesarskie Wysokości Wielki Książę *Cyryl Włodzimierzowicz*, ur. dnia 30 Września (12 Paźdz.) 1876 r., imieniny 11 (24) Maja; Małżonka Jego, Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna *Wiktorya Teodorówna*, ur. 12 (25) Listopada 1876 r., imieniny 1 (14) Czerwca. Ich Córka, Jej Wysokość Księżna *Marya Cyrylówna*, ur. d. 20 Stycznia (3 Lutego) 1907 r., imieniny 22 Lipca (5 Sierpnia); Wielki Książę *Borys Włodzimierzowicz*, ur. d. 12 (24) Listopada 1877 r., imieniny 2 (15) Maja; Wielki Książę *Andrzej Włodzimierzowicz*, ur. d. 2 (14) Maja 1879 r., imieniny 30 Listopada (13) Grudnia); Wielka Księżniczka *Helena Włodzimierzówna*, ur. d. 17 (29) Stycznia 1882 r., imieniny 21 Maja (3 Czerwca). Małżonka Jego Królewskiej Wysokości Królewicza Greckiego **Mikołaja Jerzowicza**, zaślubiona d. 16 (29) Sierpnia 1902 r.

Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę *Aleksy Aleksandrowicz*, urodz. d. 2 (14) Stycznia 1850 r., imieniny 20 Maja (2 Czerwca).

Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna *Elżbieta Teodorówna*, ur. d. 20 Października (1 Listopada) 1864 r. imieniny 5 (18) Września. Była w stanie zamężnym z Jego Cesarską Wysokością Wielkim Księciem *Sergjuszem Aleksandrowiczem*, († 4 (22) Lutego 1905 r.).

Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę *Paweł Aleksandrowicz*, ur. dnia 21 Września (3 Października) 1860 r., imieniny 29 Czerwca (12 Lipca), był żonaty z Jej Cesarską Wysokością, Wielką Księżną Aleksandrą Jerzówną († d. 12 (24) Września 1891 r.); Jego dzieci: Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę *Dymitr Pawłowicz*, urodz. dnia 6 (18) Września 1891 r., imieniny 21 Września (4 Październ.); Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżniczka *Marya Pawłówna*, ur. d. 6 (18) Kwietnia 1890 r., imieniny 22 Lipca (4 Sierpnia). Małżonka Jego Królewskiej Wysokości Księcia Wilhelma Szwedzkiego, Księcia Sudermanlandzkiego, zaślubiona 20 Kwietnia (3 Maja) 1908 r.

Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna *Marya Aleksandrówna*, ur. dnia 5 (17) Października 1853 r., imieniny 22 Lipca (4 Sierpnia). Była zamężna z Jego Królewską Wysokością Księciem Alfredem-Ernestem-Albertem Wielkobrytańskim, Księciem Saksen-Koburg-Gotskim.

Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna *Aleksandra Józefówna*, ur. d. 26 Czerwca (8 Lipca) 1830 r., imieniny 23 Kwietnia (6 Maja); była zaślubiona Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiemu Księciu Konstantemu Mikołajewiczowi († d. 13 (25) St. 1892 r.), Jej dzieci:

Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę *Mikołaj Konstantynowicz*, ur. dnia 2 (14) Lutego 1850 r., imieniny 6 (19) Grudnia

Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę *Konstanty Konstantynowicz*, ur. d 10 (22) Sierpnia 1858 r., imieniny 21 Maja (3 Czerw.) Małżonka Jego, Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna *Elżbieta Maurycówna*, ur. d. 13 (25) Stycznia 1865 r., imieniny 5 (18) Września. Ich dzieci: Ich Wysokości Książę *Jan Konstantynowicz*, ur. dnia 23 Czerwca (5 Lipca) 1886 r., imieniny 24 Czerwca (7 Lipca). Książę *Gabryel Konstantynowicz*, urodz. dnia 3 (15) Lipca 1887 r., imieniny dnia 13 (26) Lipca; Książę *Konstanty Konstantynowicz*, ur. dnia 20 Grudnia 1890 (1 Stycznia 1891) r., imieniny 21 Maja (3 Czerwca). Książę *Oleg Konstantynowicz*, ur. dnia 15 (27) Listop. 1892 r., imieniny 20 Września (3 Października); Książę *Igor Konstantynowicz*, ur. dnia 29 Maja (10 Czerwca) 1894 r., imieniny 5 (18) Czerwca; Ks. *Jerzy Konstantynowicz*, ur. dn. 23 Kwiet. (6 Maja) 1903 r., im. 23 Kwiet. (6 Maja). Księżniczka *Tatjana Konstantynówna*, ur. dnia 11 (23) Stycznia 1890 r., imieniny 12 (25) Stycznia. Księżniczka *Wiara Konstantynówna*, ur. 11 (24) Kwietnia 1906 r. imieniny 17 (30) Września.

Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę *Dymitr Konstantynowicz*, ur. dnia 1 (13) Czerwca 1860 r., imieniny 21 Września (4 Października).

Jej Królewska Mość Królowa Hellenów *Olga Konstantynówna* ur. 22 Sierpnia (4 Września) 1851 roku, imieniny 11 (24) Lipca; Małżonka Jego Królewskiej Mości Króla Hellenów Jerzego I-go.

Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna *Wiara Konstantynówna*, urodz. d. 4 (16) Lutego 1854 r., imieniny 17 (30) Września była poślubiona Jego Królewskiej Wysokości Księciu Wilhelmowi-Eugeniuszowi Wirtembergskiemu.

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książę *Mikołaj Mikołajewicz*, ur. d. 6 (18) List. 1856 r. Imieniny 27 Lipca (9 Sierpnia). Małżonka Jego, Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna *Anastazja Mikołajówna* urodz. 23 Grudnia (4 Stycznia) 1877 roku. Imieniny 22 Grudnia (4 Stycznia).

Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę *Piotr Mikołajewicz*, urodzony dnia 10 (22) Stycznia 1864 r. Imieniny 29 Czerwca (12 Lipca). Małżonka Jego, Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna *Milica Mikołajówna*, urodzona dnia 14 (26) Lipca 1866 r. Imieniny 19 Lipca (1 Sierpnia).—Ich dzieci:

Jego Wysokość Książę *Roman Piotrowicz*, urodzony d. 5 (17) Października 1896 r. Imieniny 19 Lipca (1 Sierpnia). Jej Wysokość Księżniczka *Maryna Piotrówna*, ur. dnia 28 Lutego

(12 Marca) 1892 r. Imieniny 28 Lutego (13 Marca). Jej Wysokość Księżniczka *Nadzieja Piotrówna*, urodz. dnia 3 (15) Marca 1898 r. Imieniny 17 (30) Września.

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książę *Michał Mikołajewicz* ur. dnia 13 (25) Października 1832 roku. Imieniny 8 (21) Listopada. Był zaślubiony z Jej Cesarską Wysokością, Wielką Księżną Olgą Teodorówną († d. 31 Marca (12 Kwietnia) 1891 r.). Jego dzieci:

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książę *Mikołaj Michałowicz*, ur. dnia 14 (26) Kwietnia 1859 r. Imieniny d. 6 (19) Grudnia.

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książę *Michał Michałowicz*, ur. d. 4 (16) Października 1861 roku. Imieniny 8 (21) Listopada.

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książę *Jerzy Michałowicz*, ur. d. 11 (23) Sierpnia 1863 r. Imieniny 26 Listopada (9 Grudnia). Małżonka Jego, Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna *Marya Jerzówna*, ur. d. 20 Lutego (4 Marca) 1876 r. Imieniny 22 Lipca (4 Sierpnia). Ich córki: Jej Wysokość Księżna *Nina Jerzówna*, ur. 7 (20 Czer. 1901 r. Imieniny 14 (27) Stycznia. Jej Wysokość Księżna *Ksienia Jerzówna*, ur. 16 (3) Sierpnia 1903 r. Imieniny 24 Stycznia (6 Lutego).

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książę *Aleksander Michałowicz*, urodzony dnia 1 (13) Kwietnia 1866 r. Imieniny dnia 30 Sierpnia (12 Września).—Małżonka Jego: Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna *Ksienia Aleksandrówna*, ur. w d. 25 Marca (6 Kwietnia) 1875 r. Imieniny 24 Stycznia (6 Lutego). — Dzieci Ich Cesarskich Wysokości: Jego Wysokość Książę *Andrzej Aleksandrowicz*, urodzony d. 12 (24) Stycznia 1897 r. Imieniny 30 Listopada (13 Grudnia). Jego Wysokość Książę *Teodor Aleksandrowicz*, ur. 11 (23) Grudnia 1898 r. Imieniny 16 (29) Maja. Jego Wysokość, Wielki Książę *Nikita Aleksandrowicz*, ur. 4 (15) Stycznia 1900 roku. Imieniny 24 Czerwca (7 Lipca). Jego Wysokość Książę *Dymitr Aleksandrowicz*, urodz. dnia 2 (15 Sierpnia) 1901 roku. Imieniny 26 Października (8 Listopada); Książe *Rościsław Aleksandrowicz*, ur. d. 11 (24) Listopada 1902 r., imieniny 14 (27) Marca; Książe *Wasili Aleksandrowicz*, ur. 24 Czerwca (7 Lipca) 1907 r., imieniny 2 (15) Sierpnia; Księżniczka *Irena Aleksandrówna*, ur. d. 3 (15) Lipca 1895 r., imieniny 5 (18) Maja.

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książę *Sergiusz Michałowicz*, ur. d. 25 Września (7 Paźd.) 1869 r. Imieniny 25 Września (8 Paźdz.).

Jej Cesarska Wysokość, Wielka Księżna *Anastazja Michałówna*, ur. d. 16 (28) Lipca 1860 r. Imieniny d. 22 Grudnia (4 Stycznia); była poślubiona Jego Królewskiej Wysokości, Wielkiemu Księciu Meklemburg-Szweryńskiemu, Fryderykowi-Franciszkowi.

WYKAZ NABOŻEŃSTW ODPUSTOWYCH

odprawianych w Kościołach Rzymsko-Katolickich w Lublinie

W Styczniu: 1-go, *Nowy Rok, Imienia Jezus*, w Kościołach: Ś-go Stanisława (po-Dominikańskim) z pięcioma Ewangieljami podczas procesyi na nieszporach i Ś-go Ducha.

21-go, *Ś-ej Agnieszki*, w Kościele paraf. na Kalinowszczyźnie.

25-go, *Nawrócenie Ś-go Pawła*, w Kościołach: Nawrócenia Ś-go Pawła (po-Bernardyńskim) i Ś-go Ducha.

29-go, *Ś-go Franciszka Salezego*, w Kościele Wniebowzięcia NMP. (po-Wizytkowskim).

W Lutym: 2-go, *Oczyszczenie NMP.*, w Kościołach: Ś-go Jana (Katedralnym), Ś-go Ducha i Ś-go Stanisława (po-Dominikańskim).

14-go, *Ś-go Walentego*, w Kościele parafialnym Ś-go Mikołaja na przedmieściu Czwartek.

18 *całodzienne wystawienie Najświętszego Sakramentu*, w Kościele Ś-go Ducha.

21, 22 i 23 w Kościele Ś-go Jana (Katedralnym) 40-godzinne Nabożeństwo.

W Marcu: 8-go, *Ś-go Jana Bożego*, w Kościele Ś-go Jana Bożego (po-Bonifraterskim) na Czwartku.

19-go, *Ś-go Józefa Oblubieńca NMP.*, w Kościołach: Ś-go Józefa (po-Karmelickim) i Ś-go Ducha.

25-go *Zwiastowanie NMP.*, w Kościołach: Ś-go Ducha, Ś-go Stanisława (po-Dominikańskim).

W Kwietniu: 12-go, *drugie święto Wielkiej Nocy*, Emaus w Kościele parafijalnym Ś-ej Agnieszki na Kalinowszczyźnie.

25-go, Poświęcenie Kościoła św Jana (Katedralnego).

W Maju: 2-go, *trzecia Niedziela po Wielkiej Nocy*, Opieki Ś-go Józefa w Kościele św. Józefa (po-Karmelickim).

3-go, *Znalezienie Ś-go Krzyża* w Kościele św. Stanisława (po-Dominikańskim).

8-go, *Ś-go Stanisława B.*, w Kościele św. Stanisł. (po-Dominik.).

16-go, *Ś-go Jana Nepomucena*, w Kościele św. Ducha.

18, 19 i 20-go, *Ś-go Feliksa*, w Kościele Ś-go Piotra i Pawła (po-Kapucyńskim) 40-to godzinne Nabożeństwo, nadto 18-go, jako w rocznicę konsekracyi J.E. Ks. Biskupa—w Kościele Katedralnym odprawione będzie Nabożeństwo dziękczynne o godz. 10-ej rano.

30-go, 31-go i 1-go Czerwca, *Zesłanie Ducha Ś-go*, w Kościele Ś-go Ducha 40-to godzinne Nabożeństwo.

W Czerwcu. 6-go, *Ś-ej Trójcy*, w Kościele św. Jana (Katedr.).

13-go, *Ś-go Antoniego z Padwy*, w Kościołach Nawr. Ś-go Pawła Ap. i Ś-tych Piotra i Pawła (po-Kapucyń.).

18, 19 i 20-go, *Serca Jezusowego*, 40-to godzinne Nabożeństwo w Kościele Wniebowzięcia NMP. (po-Wizytkowskim).

24-go, *Narodzenie Ś-go Jana Chrzciciela*, odpusty w Kościołach: Ś-go Jana (Katedralnym) i Ś-go Ducha.

29-go, *Ś-go Piotra i Pawła*, w Kościołach: Nawr. Ś-go Pawła Ap., Ś-go Piotra (po-Bernadynk.), ŚŚ. Piotra i Pawła (po-Kap.)

W Lipcu: 2-go *Nawiedzenie NMP.*, w Kościele Wniebowzięcia NMP. (po-Wizytkowskim).

14-go, w Kościele Katedralnym Nabożeństwo dziękczynne za zwycięstwo pod Grunwaldem odniesione nad Krzyżakami w r. 1410.

15-go, *Rozesłanie SŚ. Apostołów*, w Kośc. Ś-go Jana (Katedr.).

16-go, *NMP. Szkaplerznej*, w Kośc. Ś-go Józefa (po-Karmel).

16 i 17-go, w Kościele Katedralnym Nabożeństwo żałobne za Królów i Królowych Polskich, Biskupów i Kanoników zmarłych.

19-go, *Ś-go Wincentego à Paulo*, w Kościele Niepokalanego Poczęcia NMP. (PP. Szarytek).

22-go, *Ś-ej Maryi Magdaleny*, w Kościele Ś-go Ducha.

24, 25 i 26-go, *Ś-ej Anny Matki NMP.*, w Kościele Parafialnym Nawrócenia Ś-go Pawła Apostoła, 40-to godzinne Nabożeństwo.

W Sierpniu: 4-go, w Kościele Katedralnym uroczyste nabożeństwo na pamiątkę obioru Ojca Ś-go Piusa X.

6-go, *Przemienienie Pańskie*, w Kościele Seminaryjskim.

7-go *Ś-go Kajetana Wyznawcy*, w Kościele Ś-go Ducha.

8-go, *Ś-go Dominika*, w Kościele św. Stanisława (po-Dominikańskim).

9-go Rocznica koronacji Ojca Ś-go Piusa X uroczyste uabożeństwo w Kościele Katedralnym.

15-go, *Wniebowzięcie NMP.*, w Kościele Wniebowzięcia NMP. (po-Wizytkowskim), S-go Ducha i Ś-go Stanisława (po-Dominik.).

Niedziela po 15-ym, *Ś-go Jacka*, w Kościele Ś-go Stanisława.

21-go, *Ś-ej Joanny Franciszki Fremiot*, w Kościele Wniebowzięcia NMP. (po-Wizytkowskim).

28-go, *Ś-go Augustyna*, w Kościele Wniebowzięcia NMP. (po-Wizytkowskim).

29-go, *Pocieszenie NMP.*, w Kościele parafialnym św. Agnieszki na Kalinowszczyźnie.

We Wrześniu: 8-go, *Narodzenie NMP.*, w Kościele św. Ducha i św. Stanisława (po-Dominikańskim).

14-go, *Podwyższenie św. Krzyża*, w Kościele Ś-go Stanisława (po-Dominikańskim).

19-go, *N. Serca Maryi*, w Kościele Ś-go Ducha.

W Październiku: 4-go, *Ś-go Franciszka Serafickiego*, w Kościołach: Nawrócenia Ś-go Pawła Apostoła, Ś-tych Piotra i Pawła (po-Kapucyńskim), Ś-go Piotra (po-Bernardynkach).

3-go *NMP. Różańcowej*, w Kościele Ś-go Stanisława (po-Dominikańskim) przez całą oktawę, wielka procesya z 5-ma Ewangieliami w Niedzielę na Nieszporach, w trzech dniach ostatnich 40-to godzinne Nabożeństwo. Ostatniego dnia uroczystość Poświęcenia Kościoła. Rocznica poświęcenie Kościoła Ś-go Ducha.

10-go, w Kościele Katedralnym Nabożeństwo dziękczynne za zwycięstwo pod Chocimem odniesione w r. 1621 nad Turkami.

15-go, *Ś-tej Teresy*, w Kościele św. Józefa (po-Karmelickim).

W Listopadzie: 14-go, *Ś-go Stanisława Kostki*, w Kościele Przemienienia Pańskiego (Seminaryjskim).

21-go, *Ofiarowanie NMP.*, w Kościele Wniebowzięcia NMP. (po-Wizytkowskim).

W Grudniu: 6-go, *Ś-go Mikołaja B.*, w Kościele parafijalnym tegoż Ś-go na przedmieściu Czwartek,

8-go, *Niepokalane Poczęcie NMP.*, w Kościołach PP. Szarytek, Nawrócenia Ś-go Pawła Ap. (przez całą oktawę), Ś-tych Piotra i Pawła (po-Kapucyńskim) i Ś-go Ducha z nowenną rozpoczynającą się 29 Listopada.

27-go, *Ś-go Jana Ewangelisty.* Odpusty w Kościołach: Ś-go Jana (Katedralnym) i Ś-go Ducha.

30-go, rocznica prekanonizacyi JE. Ks. Biskupa Lubelskiego— w Kościele Katedralnym o godz. 10-ej rano Wotywa dziękczynna.

Uwagi: Nadto odprawiają się w Kościele Ś-go Jana (Katedralnym) Wotywy „*Cibavit*“ z wystawieniem N. Sakramentu we wszystkie Czwartki całego roku, w Piątki zaś o Męce Pańskiej w kaplicy ukrzyżowanego Pana Jezusa, a w Kościele po-Dominikańskim z wystawieniem Drzewa Krzyża świętego o godz. 9-ej rano.

W Kościołach: Ś-go Ducha, Nawrócenia Ś-go Pawła parafialnym i Przemienienia Pańskiego (Seminaryjskim), przez cały Maj Nabożeństwo ku czci NMP., i nowenna do Niepokalanego Poczęcia NMP. począwszy od 29 Listopada w Kościele Ś-go Ducha i Ś-go Stanisława (po-Dominikańskim), oraz przez Październik uroczyste nabożeństwo ku czci NMP. Różańcowej odprawia się w Kościołach parafijalnych, Ś-go Ducha i Ś-go Piotra (po-Bernardynkach oraz Ś-go Józefa (po-Karmelickim).

WYKAZ

Dni świątecznych Kościoła Rzymsko-Katolickiego według nowego stylu, w które oprócz dni świątecznych Kościoła Prawosławnego i galowych, Władze Rządowe w Królestwie Polskim wolne są od zajęć biurowych, stosownie do **Najwyżej** zatwierdzonego w dniu 3 (15) Maja 1881 roku postanowienia Komitetu Ministrów.

1-go Stycznia Nowy Rok.
6-go Stycz. Trzech Króli.
25-go Marca Zwiastowanie NMP.
9 i 10 Kwietnia W. Piątek i W. Sobota.
11 i 12 Kwiet. W. Niedziela i Poniedz.
20 Maja Wniebowstąpienie Pańskie.
30 i 31-go Maja Zesłanie Ducha Św. i Poniedziałek Świąteczny.
10-go Czerwca. Boże Ciało.
29-go Czerwca ŚŚ. Piotra i Pawła.
15-go Sierpnia Wniebowzięcie NMP.
8-go Września Narodzenie NMP.
8-go Grudnia Niepokalane Poczęcie N. M. Panny.
24-go Grud. Wigilja do Boż. Narodz.
25 i 26 Grudnia Święta Boż. Narodz.

Notatnik na rok 1909.

STYCZEŃ.

Pożegnanie z Milewskim – H. Szeptycki urządzające pozwany Sobieskiego.

LUTY.

MARZEC.

KWIECIEŃ.

M A J.

CZERWIEC.

LIPIEC.

SIERPIEŃ.

WRZESIEŃ.

PAŹDZIERNIK.

LISTOPAD.

GRUDZIEŃ

STYCZEŃ.

Słońce wstępuje w znak WODNIKA.

Ewangelje na Niedziele i Święta w Styczniu.

Na Nowy Rok, u Łukasza ś. w r. 2, *o obrzezaniu Chrystusa.*
„ Trzech Króli, u Mat. ś. w r. 2, *o św. Trzech Królach.*
„ Niedz. 1 po 3 Kr., u Łuk. ś. w r. 2, *o Chrystusie w 12 lat.*
„ Niedz. 2 po 3 Kr., u Jana ś. w r. 2, *o godach w Kanie Galilejskiem.*
„ Niedz. 3 po 3 Kr., u Mat. ś. w r. 8, *oczyszczenie trędowatego i uleczeni sługi setnika.*
„ Niedz. 4 po 3 Kr., u Mat. ś. w r. 8, *o łódce tonącej na wzburzonem morzu.*

Święta wyznania Mojżeszowego.

Dnia 2, 9, 16, 23 i 30 Sabaty; dnia 22 Rozchodesz, czyli 1-szy dzień m-ca Szwat.

Odmiany księżyca.

Pełnia dnia 6, o godz. 3 m, 48 wiecz., mroźno.
Ostatnia kwadra dnia 14, o godz. 7 m. 50 wiecz., śnieg.
Nów dnia 22, o godz. 1 m. 43 rano, odmiana.
Pierwsza kwadra dnia 28, o godz. 4 m. 40 wiecz., pogoda.

Przypomnienie brobót i oowiązkówgospodarskich.

Styczeń. Młócić zboże, opatrywać inwentarz, kończyć tuczenie trzody chlewnej. Pszczoły strzedz od zimna, zaglądać do kopców, a jak odwilż i piękna pogoda, puścić im na parę godzin powietrza.

Na Nowy Rok mieć woły gotowe na sprzedaż, a w ich miejsce inne na stajni. Na cztery tygodnie przed sprzedaniem, wywar lub parzonkę obsypywać im ospą owsianą lub mąką bobową, stąd wół nabiera łoju, zwanego przez rzeźników piórkiem. Kupując wołu, uszczypnąć go po żebrze, jeżeli skóra odstaje, to choć chudy to ma dobre zęby—dobry jest do kupna—gdy nie będzie tłustym—szerokie stąpanie oznacza dobrego wołu.

W ogrodzie owocowym. Podczas pogody zdejmować mech i pleśń z drzew, a korę ocierać gróbem płótnem; zbierać gniazda gąsienic, duże drzewa w doły przesadzać.

W ogrodzie warzywnym. Rozwozić gnój na miejsca chude, inspekta najwcześniejsze zakładać, ogórkom i melonom w inspektach udzielać słońca i świeżego powietrza ile możności.

Podatki. Opłacić podatek główny gruntowy dworski za ratę 1-szą r. 1909, składkę drogową z dworów za cały rok 1908 i pożyczkę Bankową za ratę 1909 roku i do opłaty podymnego dworskiego za ratę 1-szą oznaczono termin od 1 Stycznia do 31 Marca.

ЯНВАРЬ.		**STYCZEŃ** ma dni XXXI.
Имена Святыхъ Православной Церкви.	Dnie.	Swięta Kościoła Rzymsko-Katolickiego.
19 *Дек. 1908.* Мч. Вонифатія	1 **P.**	**Obrzez. Pań. Nowy Rok 1909**
20 Св. мч. Игнатія Богоносца	2 S.	Makarego Opata, Martyniana
21 **Н. 29 (св. Отецъ)** м. Іуліаніи	3 **N.**	**po N. R.** Daniela m., Genowefy
22 Вл. мч. Анастасіи	4 P.	Tytusa b., Rygoberta b. m.
23 Мч. Өеодула, Гелосія и Вас.	5 W.	Telesfora p. w., Symeona zak.
24 Препд.-муч. Евгеніи	6 **Ś.**	**Objaw. Pańskie, Trzech Króli**
25 **Рожд. Госп. Іисуса Христа**	7 C.	Lucjana i Juljana m.m.
26 **Соборъ Пресв. Богородицы**	8 P.	Seweryna op., Juljana m.
27 Св. Ап. первм. Стефана.	9 S.	Marcjanny p. m., Jukunda m.
28 **Нед. 30 (св. Богоотецъ)**	10 **N.**	**I po 3 Kr.** Agatona p., Wilh.
29 Св. 14000 млад. изб. въ Виө.	11 P.	Honoraty p., Hygina p. m.
30 Мч. Анисіи дѣвы	12 W.	Arkadyusza i Modesta m.m.
31 Пр. Меланіи Римлянки	13 Ś.	Weroniki i Glafiry p.p.
1 *Январь 1909.* **Нов. Годъ. Об. Г.**	14 C.	Hilarego b. w. d. k.
2 Св. Сильвестра папы Римск.	15 P.	Pawła I pustelnika
3 Пр. Малахіи, мч. Гордія	16 S.	Marcelego p. m., Ottona m.
4 **Нед. предъ Пр.** Соб. 70 Ап.	17 **N.**	**2 po 3 Kr.** *Imienia Jezus.*
5 Мч. Өеопемпта еп. и Өеоны	18 P.	Katedry św. Piotra w Rzym.
6 **Богоявленіе Господне**	19 W.	Henryka b. w., Marty m.
7 Соборъ Св. Іоанна Предт.	20 Ś.	Fabiana p. m.
8 Прп. Георгія Хоз., Иліи	21 C.	Agnieszki p. m.
9 Св. Филиппа митр. Моск.	22 P.	Wincentego i Anastazego m.m.
10 С. Григорія еп. Нисс.	23 S.	*Zaśl. N. M. P.*, Ildefonsa B.
11 **Нед. по Пр.** Прп. Өеодосія В.	24 **N.**	**3 po 3 Kr.** *Św. Rodziny*, Tym.
12 Мч. Татіаны, Св. Саввы.	25 P.	*Nawrócenie św. Pawła.*
13 Мч. Ермила, Петра	26 W.	Polikarpa b. m. i Pauli wd.
14 Прп. Отецъ въ Синаѣ изб.	27 Ś.	Jana Złotoustego b. w. d. k.
15 Прп. Павла Өивейск.	28 C.	Flawiana i Leonid. m.m.
16 Поклон. чест. вер. Ап. Петра	29 P.	Franciszka Salezego b. w. b. k.
17 Прп. Антонія Велик.	30 S.	Martyny p. m., Sawiny p.
18 **Нед. о Мыт. и Фар.** Св. Аөан.	31 **N.**	**4 po 3 Kr.** Piotra Nolasko w.

LUTY.

♓ Słońce wstępuje w znak RYB. ♓

Ewangelje na Niedziele i Swięta w Lutym.

Na Oczyszczenie NMP., u Łuk. ś. w r. 2, *o ofiarowaniu Chrystusa w kościele Jerozolimskim.*

„ Niedz. Starozap. u Mat. ś. w r. 20, *o najmowaniu robotników do winnicy.*

„ Niedzielę Mięsop. u Łukasza ś. w r. 8, *o nasieniu i o roli.*

„ Niedzielę Zapustną, u Łuk. ś. w r. 18, *Jezus przepowiada swą Mękę i przywraca wzrok niewidomemu.*

„ Popielec, u Mat. ś. w r. 6, *Jak pościć należy.*

„ Niedzielę Wstępną, u Mateusza św. w r. 4, *o Chrystusie kuszonym przez czarta.*

Swięta wyznania Mojżeszowego.

Dnia 6, 13, 20 i 27 Sabaty; d. 20 i 21 Rozchodesz, czyli 1-sze dni mies. Ador.

Odmiany Księżyca.

Pełnia dnia 5, o godz. 9 m. 37 rano, jasno.

Ostatnia kwadra dnia 13, o god. 4 m. 58 wiecz., mroźno.

Nów d. 20, o godz. 11 m. 59 rano, odmiana.

Pierwsza kwadra dnia 27, o godz. 3 m. 59 rano, śnieg.

Przypomnienie robót i obowiązków gospodarskich.

Luty. Ziarno na siew wiosenny oczyszczać, cielęta na chowanie od sadzać—z klaczami ostrożnie, bo czas źrebienia się blizki,—ciepłe chlewki dla macior, pognój na ogrodach zakopać. Robić około lnu i konopi.

W Grudniu, Styczniu i Lutym pobawić się myśliwstwem.

Oszczędzać ptactwo leśne, bywa to czas ich parzenia się.

Jeżeli zima łagodna i mało śniegów, to na ostatnim śniegu około Ś-go Macieja siać koniczynę po oziminie, jeżeli tak wypadnie, śnieg topniejąc wciąga ziarna w ziemię.

Ryby. Ryby małe zwane stynki i inne ususzyć w piecu, utłuc na mąkę i zachować w suchych glinianych naczyniach, w każdym czasie można z nich mieć zupę rybną Kto chce żywe daleko przesłać, niech włoży im w pyszczki śródek chleba w wódce namoczony—tá je odurzy, potem włożyć do wody, ożyją.

Blich. Płótno i nici w ługu namoczone, w piecu po chlebie wyprażone, na śniegu rozciągnięte i przemrożone, bardzo prędko białości dostaje.

Podatki. Opłacić kontyngens Liwerunkowy z miast.

ФЕВРАЛЬ.		LUTY ma dni XXVIII.
Имена Святыхъ Православной Церкви.	Dnie.	Swięta Kościoła Rzymsko-Katolickiego
19 *Январь.* Пр. Макарія Егип.	1 P.	Ignacego B. M., Brygidy P.
20 Пр. Евѳимія Вел.	2 **W.**	**Oczyszczenie NMP.**
21 Прп. Максима испов.	3 Ś.	Błażeja b. m.
22 Ап. Тимоѳея, мч. Анастасія.	4 C.	Ansgarego i Andrzeja b.b. w.w.
23 Св. мч. Климента, Св. Павлин.	5 P.	Agaty p. m.
24 Прп. Ксеніи, Македонія	6 S.	Doroty p. m., Sylwana b. m,
25 **Нед. о Блуд. Сынѣ** Григорія	7 **N.**	**Starozapustna.** Romualda op.
26 Прп. Ксенофонта и Маріи	8 P.	Jana z Matty w., Emiljana m.
27 Перен. мощ. С. Іоанна Злат.	9 W.	Apolonii p. m., Cyrylla b.
28 Прп. Ефрема, Палладія	10 Ś.	Scholastyki p., Sylwana b. w.
29 Пер. мощ. См. Игнатія Бог.	11 C.	Objaw. NMP. w Lurdes
30 Соб. 3 Св.: Вас., Григ., Іоан.	12 P.	Eulalii p. m.
31 Безср. и чуд. Кира и Іоанна	13 S.	Jana i Dobrosława m.m.
1 *Февраль.* **Нед. Мяс.** Трифона.	14 **N.**	**Mięsop.** Walentego kapł. m.
2 **Срѣтеніе Господне.**	15 P.	Faustyna i Jowity m.m.
3 Св. Прав. Сѵмеона Богопр.	16 W.	Juljanny p. m., Juljana m.
4 Прп. Исидора, Кирилла	17 S.	Patrycyusza b.w., Donata m.
5 Мч. Агаѳіи и Ѳеодосія	18 C.	Symeona b. w., Maksyma m.
6 Св. Вукола, мцц. Марѳы	19 P.	Konrada w., Mansweta b. w.
7 Прп. Парѳенія и Луки	20 S.	Leona i Eucharyusza b.b. w.w.
8 **Нед. Сыроп.** Вмч. Ѳеодора	21 **N.**	**Zapustna.** Maksymiana b.
9 *Нач. 1 Седм. В. П.* М. Никиф.	22 P.	*Katedry św. Piotra w Ant.*
10 Св. Мч. Харалампія	23 W.	Piotra Damiana b. d. k.
11 Св. мч. Власія, кн. Всеволода	24 Ś.	† *Popielec. Macieja Apost.*
12 Св. Мелетія и Св. Алексія	25 C	Zygfryda b. w.
13 Пр. Мартиніана, Сѵмеона	26 P	† Aleksandra i Nestora b.b. m m.
14 Прп. Кирилла, Исаакія печ.	27 S.	† Leandra b. w., Aleksandra m.
15 **Нед. Прав.** Св. Ап. Онисима.	28 **N.**	**I postu Wstępna.** Romana op.

MARZEC.

Słońce wstępuje w znak BARANA.

Porównanie dnia z nocą. Początek wiosny.

Ewangelje na Niedziele i Święta w Marcu.

Na Niedzielę Suchą, u Mateusza ś. w r. 17, *o przemienieniu się Chrystusa.*
„ Niedz. Głuchą, u Łuk. ś. w r. 11, *o wypędzeniu czartów.*
„ „ Środopostną, u Jana św. w r. 6, *o cudownem rozmnożeniu chleba.*
„ Zwiastowanie Najśw. Maryi Panny, u Łuk, ś. w r. 1, *o poselstwie Anioła do Najśw. Maryi Panny.*
„ Niedz. Męki Pańskiej, u Jana św. w r. 8, *o zniknięciu Pana Jezusa z przed oczu żydów, chcących Go ukamienować.*

Święta wyznania Mojżeszowego.

Dnia 6, 13, 20 i 27 Sabaty; dnia 5 post Estery; d. 6 i 7 Purym (zapusty), dnia 22 Rozchodesz czyli 1-szy dzień miesiąca Nisan.

Odmiany Księżyca.

Pełnia d. 7, o godz. 4 m. 22 rano, pochmurno.
Ostatnia kwadra d. 15, o godz. 5 m. 22 rano, odmiana.
Nów d. 21, o godz. 9 m. 55 wiecz., pogoda.
Pierwsza kwadra d. 28, o godz. 9 m. 42 rano, słota.

Przypomnienia robót i obowiązków gospodarskich.

Marzec. Pozostałe zboże omłócić, role koniczynne zbronować—rozkład siewów ułożyć. Jeżeli wiosna wczesna i sucha, siać groch, jare żyto i siejbę owsa zacząć, —jeżeli niema dużych przymrozków, siać rozsadę na kapustę. Woły lepiej karmić, płoty grodzić, drzewa przy rowach, groblach i gościńcach sadzić.

W ogrodzie owocowym. Ku końcowi miesiąca zacząć szczepić i łączyć drzewka; najprzód pestkowe, a potem ziarnkowe. Zrzynać zrazy z topol, agrestu, porzeczek i zasadzać je w ziemi, jeżeli rozwolniona.

Podatki. Opłacić podatek podymny z miast i 4 składkę od ubezpieczenia bydła rogatego za cały rok 1909.

МАРТЪ.		MARZEC ma dni XXXI.
Имена святыхъ Православной Церкви.	Dnie	Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego.
16 *Февраль.* 2-я седм. В. П.	1 P.	Albina b. w.
17 Св. Вел. мч. Θеодора Тихона	2 W.	Heleny Cesarz.
18 Св Льва, папы Римск.	3 Ś.	†† Kunegundy Cesarz.
19 Ап. Архиппа и Филимона	4 C.	*Kazimierza Król.*, Lucjusza
20 Св. Льва еп. Катанск.	5 P.	†† Adryana i Euzebiusza m.m.
21 Прп. Тимоθея, Св. Евст.	6 S.	†† Wiktora i Wiktoryna m.m.
22 **2 Нед. В. П.** Прп. Аθанасія	7 **N.**	**2 postu Sucha.** Tomasza z Akw.
23 Св. мч. Поликарпа, Пр. Іоан.	8 P.	Jana Bożego w.
24 1 и 2 обр. гл. пр. и Кр. Іоанна	9 W.	Franciszki Rzymianki
25 Св. Тарасія аріеп. Констант.	10 Ś.	† 40 Męczenników, Wiktora m.
26 Св. Порфирія еп.	11 C.	Konstantego w., Herakliusza m.
27 Пр Прокопія декаполита.	12 P.	† Grzegorza w. p. w. d. k.
28 Пр. Василія, Св. мч. Протерія	13 S.	† Krystyny p. m., Nicefora
1 *Мартъ.* **3 Нед. В. П.** Евдокіи	14 **N.**	**3 postu Głucha.** Matyldy
2 Св. мч. Θеодота, св. Авраам.	15 P.	Klemensa Hofbauera w., Long.
3 Мч. Евтропія, Клеоника	16 W	Abrahama pust., Eufrozyny p.
4 Прп. Герасима, мч. Іуліаніи.	17 Ś.	† Józefa z Ar., Gertrudy p.
5 Мч. Конона, Онисія, Евлогія	18 C.	*Gabryela Arch.*, Cyrylla b.
6 Мч. Константина, Θеофила	19 P.	† *Józefa Oblubieńca N. M. P.*
7 Свв. мч. Василія, Ефрем., Евг.	20 S.	† Wolframa b., Eufemii m.
8 **4 Нед. В. П.** Прп. Θеофилак.	21 **N.**	**4 postu Srodop.** Benedykta op.
9 Свв. 40 мч. Севастійскихъ	22 P.	Katarzyny w., Bogusława b.
10 Мч. Кодрата, Кипріана.	23 W.	Katarzyny król. Szw., Nikona
11 Св. Софонія патр., Св. Евθим.	24 S.	† Marka i Tymoteusza mm.
12 Пр. Θеофана исп., св. Григор.	25 **C.**	**Zwiastowanie NMP.**, Ireneusza
13 Св. Никифора, мч. Александ.	26 P.	† Ludgera b w., Tekli m.
14 Св. Θеогноста митр. Кіевск.	27 S.	† Jana Damasc. b. d. k.
15 **5 Нед. В. П.** Мч. Агапія	28 **N.**	**5 postu Męki Pańskiej.** Jana K.
16 Мч. Савина и Трофима	29 P.	Eustazego op , Cyryla m.
17 Пр. Алексія чел. Божія	30 W.	Anieli wd., Kwiryna m.
18 Св. Кирилла арх. Іерус.	31 Ś.	† Balbiny p.

KWIECIEŃ.

Słońce wstępuje w znak BYKA.

Ewangelje na Niedziele i Święta w Kwietniu.

Na Niedz. Kwietnią u Mat. ś. w r. 21, *o wjeździe Chrystusa do Jerozolimy.*
„ Wielki Czwartek u Jana ś. w r. 18, *o wieczerzy Pańskiej.*
„ Wielki Piątek, Passya, czyli opisanie męki Pana Jezusa według Jana ś. w r. 18 i 19.
„ Wiel. Sobotę, u Mat. ś. w r. 28, *o niewiastach przy grobie Chrystusa.*
„ Niedz. Wielkanocną, u Mar. ś. w r. 16, *o zmartwychwstaniu Chrys. Pana.*
„ Pon. Wielk. u Łuk ś. w r. 24, *o dwóch uczniach idących do Emaus.*
„ Niedz. Przewodnią u Jana ś. w r. 20, *o pokazaniu się Chrystusa uczniom.*
„ Niedz. 2 po Wielk. u Jana ś. w r. 16, *o Chrystusie dobrym pasterzu.*

Święta wyznania Mojżeszowego.

Dnia 3, 10, 17 i 24 Sabaty; d. 5 i 6 Pesach (wielkanoc); dnia 7, 8, 9 i 10 wolne święta; dn. 11 i 12 ostatnie dni świąt wielkanocnych (uroczyste); dnia 20 i 21 Rozchodesz czyli 1-sze dni miesiąca Ijar.

Odmiany Księżyca.

Pełnia dnia 5, o godz. 10 m. 8 wiecz., pogoda.
Ostatnia kwadra dnia 13, o godz. 4 m. 2 wieczór, deszcz.
Nów dnia 20, o godz. 6 m. 20 rano, pochmurno.
Pierwsza kwadra dnia 27, o godz. 9 m. 55 rano, odmiana.

Przypomnienie robót i obowiązków gospodarskich.

Kwiecień. Siać pszenicę jarą, rychły jęczmień, soczewicę i owies kartofle ranne sadzić na początku Kwietnia, w końcu zaś ogrodowiznę; łąki i ugory oczyszczać, spuszczać klacze i krowy. Kwiat sosnowy obierać, namoczyć w okowicie, ten sam skutek robi co brzozowa wódka, leczy rany i goi odpsute karki wołowe.

Pszczoły. Podczas pogody, nim drzewa popękają i nim pszczoła zacznie na robaka zarabiać, podbiera się miód i wosk, wymiata się ule i barcie.

W ogrodzie owocowym. Zakładać szkółki. Skończyć szczepienie w pierwszej połowie miesiąca. Uszkodzone drzewa leczyć. W krzakach malinowych łodygi, które w roku zeszłym wydały jagody wyciąć, a nowe założyć. Drzewa nowo sadzone polewać raz na tydzień, ale obficie. Ziemię w szkółkach spólchnić. Gałęzie drzew obrączkować.

Podatki. Opłacić podatek gruntowy dodatkowy dworski za ratę 1-szą roku 1909. Składkę ogniową za ratę 1-szą roku 1908, podatek gruntowy i włościański zwyczajny, takiż podatek z osad miejskich podymne włościańskie i z osad miejskich ratę 1-szą roku 1909, jako też drogowe od włościan z osad miejskich za rok 1909.

АПРѢЛЬ. Имена Святыхъ Православной Церкви.	Dnie	KWIECIEŃ ma dni XXX. Swięta Kościoła Rzymsko-Katolickiego
19 *Мартъ.* Мч. Хрисанѳа	1 C.	Teodory m., Hugona b.
20 Пр. Іоанна, Сергія, мч. Матр.	2 P.	† *Siedmiubol. NMP.*, Franciszka
21 Пр. Іакова исп., Ѳомы	3 S.	† Ryszarda b. w.
22 **Нед. Ваій.** Св. мч. Василія	4 **N.**	**6 postu Palmowa.** Izydora b.
23 Пр. мч. Никона, мч. Лидіи	5 P.	Wincentego Fer. w., Ireny p.m.
24 Св. Артемона, Прп. Іакова	6 W.	Wilhelma Op., Celestyna Pp.
25 **Благовѣщеніе Пр. Богород.**	7 Ś.	Epifaniusza b. m.
26 *Великій.* Соб. Арх. Гавріила	8 C.	†† *Wielki.* Dyonizego b. w.
27 *Великая.* Мч. Матроны	9 P.	†† *Wielki.* Maryi Kleofasowej
28 *Великая.* Прп. Іларіона	10 S.	†† *Wielka.* Ezechiela p. m.
29 **Свѣтлое Христ. Воскресеніе**	11 **N.**	**Zmartwychwst. Chr. P.,** Leona
30 Прп. Іоанна лѣств.	12 **P.**	**Wielkanoc.** Wiktora i Damiana
31 Аполлонія пуст., Прп. Ипатія	13 W.	*Wielkanoc.* Hermenegilda kr. m.
1 *Апрѣль.* Прп. Маріи.	14 Ś.	Walerjana i Justyna m.m.
2 Прп. Тита	15 C.	Anastazego M.
3 Прп. Никиты, мч. Ѳеодосія	16 P.	Marceljana i Lamperta M.m.
4 Прп. Іосифа, Георгія и Зосимы	17 S.	Aniceta p. m., Roberta w.
5 **Нед. Ап. Ѳомы.** Мч. Ѳеодула	18 **N.**	**Przewodnia.** Bogumiła w.
6 Св. Меѳодія рав. арх. Морав.	19 P.	Tymona m.
7 Св. Георгія, мч. Акилины	20 W.	Sulpicjusza i Serwiljana m.m.
8 Ап. Иродіона, Флегонта	21 Ś.	Anzelma b. w. d. k.
9 Прп. Вадима, мч. Авдіеса	22 C.	Sotera i Kaja pp. mm.
10 Мч. Максима, Александра	23 P.	*Wojciecha b. m.*, Jerzego m.
11 Мч. Антипы еп., Мартиніана	24 S.	Fidelisa kapucyna m.
12 **Нед. св. женъ Мvрон.** Василія	25 **N.**	**2 po Wielk.** *Grobu Chrystusowego*
13 Св. мч. Артемона	26 P.	Kleta i Marcelina p.p. m.m.
14 Св. Мартина испов.	27 W.	Teofila i Tertuliana b.b. w.w.
15 Ап. Аристарха и Трофима	28 Ś.	Pawła od Krzyża w., Witalisa
16 Мч. Агапіи, Ирины, Ѳеодора	29 C.	Piotra m., Roberta op.
17 Св. мч. Сvмеона, мч. Ананія	30 P.	Katarzyny Sen. p., Marjana m.

M A J.

Słońce wstępuje w znak BLIŹNIĄT.

Ewangelje na Niedziele i Swięta w Maju.

Na Niedz. 3 po Wielk.. u Jana ś. w r. 16, *o odejściu Chrystusa Pana do Ojca.*
„ Ś. Stanisława, u Łuk. ś. w r. 10, *o Chrystusie dobrym pasterzu.*
„ Niedz. 4 po Wielk., u Jana ś. w r. 16, *o przyczynie odejścia Chrystusa.*
„ Niedz. 5 po Wielk., u Jana ś. w r. 16, *o skutkach prośby w imię Chryst.*
„ Wnieb. Pańskie, u Marka ś. w r. 16, *o wniebowstąpieniu Chrystusa Pana.*
„ Niedz. 6 po Wielk., u Jana ś. w r. 16, *o działaniach Ducha Świętego.*
„ Zesł. Ducha św., u Jana ś. w r. 14, *o Zesłaniu Ducha Świętego.*
„ Poniedz. św., u Jana ś. w r. 3, *o rozmowie Chrystusa z Nikodemem.*

Święta wyznania Mojżeszowego.

Dnia 1, 8, 15, 22 i 29 Sabaty; d. 4 Pesach-szeni; d. 8 Lagbeomer (dni radosne); d. 20 Rozchodesz czyli 1-szy dzień miesiąca Sivan, dnia 25 i 26 Szewuos (Zielone świątki).

Odmiany Księżyca.

Pełnia dnia 5, o godz. 1 m. 39 wiecz., jasno.
Ostatnia kwadra dnia 12, o godz. 11 m. 25 wiecz., deszcz.
Nów d. 19, o godz. 2 m. 58 wiecz., pogoda.
Pierwsza kwadra dnia 27, o godz. 3 m. 7 wiecz., pochmurno.

Przypomnienie robót i obowiązków gospodarskich.

Maj. Piołun zbierać i moczyć w okowicie, albo w winie, a będzie napój wzmacniający w osłabieniu; — suszony jest potrzebny do lekarstw dla owiec. Krople piołunowe lepszem są lekarstwem na febrę jak china.— Kartofle rychłe obronować, siać wczesną tatarkę, pleć warzywo ogrodowe. W połowie miesiąca ukończyć sadzenie kartofli; jęczmień, len i prosa powinny być zasiane; owce myć i strzydz;—pamiętać o rojeniu się pszczół w końcu miesiąca.

W ogrodzie owocowym. Drzewka przywiązać do kołków. Na drzewach szpalerowych i karłach ostrożnie odrywać oczka i małe wyrostki gdzie ich niepotrzeba. Gdy się owoce zawiązują, drzewa pestkowe nie polewać, tylko szprycować gałęzie.

W Maju żadne podatki nie są wymagalne.

МАЙ. Имена Святыхъ Православной Церкви.	Dnie	**MAJ** ma dni XXXI. Swięta Kościoła Rzymsko-Katolickiego.
18 *Апрѣль.* Пр. Іоанна, Св. Космы	1 S.	*Filipa i Jakóba Apost.*
19 **Нед. о Разсл.** Св. Георгія	2 **N.**	**3 po W.** *Opieki św. Józefa*
20 Прп. Θеодора Трихины	3 P.	*Znalezienie Krzyża Św.*
21 Мч. Θодора, Св. мч. Іаннуар.	4 W.	Floryana m., Moniki wd.
22 Ап. Климента, пр. Θодора	5 S,	Piusa V pap. wyz., Ireny m.
23 ♔ Св. Вел. Мч. Георгія Поб.	6 C.	♔ *Jana Ap. i Ewang. w oleju*
24 Мч. Саввы, Θомы юр., Елисав.	7 P.	Domiceli i Eufrozyny m.m.
25 Ап. и Ев. Марка	8 **S.**	**Stanisława B. M.** Obj. ś. Mich.
26 **Нед. о Самар.** Св. мч. Василія	9 **N.**	**4 po W.** *NMP. Łaskawej*
27 Ап. и смч. Сѵмеона ср. Госп.	10 P.	Izydora oracza
28 Муч. Максима, Св. Кирилла	11 W.	Mamerta b. w , Maksyma m.
29 Св. 9 мч. Кизическ.	12 Ś.	Pankracego m.
30 Св. Ап. Іакова, св. Никиты	13 C.	Serwacego b. w.
1 *Май.* Св. Прр. Іереміи	14 P.	Bonifacego m.
2 Св. Аθанасія.	15 S.	Zofii wd. m., Jana de la Salle
3 **Нед. о Слѣпомъ.** Мч. Тимоθея	16 **N.**	**5 po W.** Jana Nepomucena
4 Мч. Пелагіи	17 P.	†† Paschalisa wyz.
5 Вмч. Ирины	18 W.	†† Feliksa kapuc. m., Eryka
6 ♔ Прв. Іова многостр.	19 Ś.	♔ †† Piotra Celestyna p. w.
7 **Вознесеніе Господне.** Акакія	20 **C.**	**Wniebowstąpienie Pańskie.**
8 Св. Ап. и Ев. Іоанна Богосл.	21 P.	Wiktora m.
9 **Перен. Мощ. Св. Ник. Чудотв.**	22 S.	Julii p. m., Heleny p.
10 **Нед. св. Отецъ.** Св. Симона	23 **N.**	**6 po W.** Dezyderego b. m.
11 Пр. Меθодія и Кирилла сл.	24 P.	Joanny, Afry i Zuzanny m.m.
12 Св. Епифанія и Германа	25 W.	Grzegorza VII p. w., Urbana
13 Мч. Александра, Гликеріи	26 S.	Filipa i Nereusza w.
14 ♔ Мч. Исидора, Максима.	27 C.	♔ Bedy w. d. k., Jana p.
15 Прп. Пахомія.	28 P.	Augustyna b. w. ap. Anglii
16 Прп. Θеодора, Св. Георгія	29 S.	† Teodozyi p. m., Maryi Magd.
17 **Пятидесят. День Св. Троицы.**	30 **N.**	**Zesłanie Ducha Św.** Feliksa
18 **День Св. Духа.** Мч. Θеодота.	31 **P.**	**Świątecz.** Anieli i Petroneli Pp.

CZERWIEC.

Słońce wstępuje w znak RAKA.

Przesilenie dnia z nocą. Początek lata.

Ewangelje na Niedziele i Święta w Czerwcu.

Na Trójcę św., u Mat. ś. w r. 28, *o mocy danej Chrystusowi.*
„ Boże Ciało, u Jana ś. w r. 6, *o Sakramencie Ciała i Krwi Chrystusa.*
„ Niedz. 2 po Św., u Łuk. ś. w r. 14, *o wezwaniu na wielką wieczerzę.*
„ Niedz. 3 po Sw., u Łuk. s. w r. 15, *o zgubionej owcy i groszu.*
„ Niedz. 4 po Św., u Łuk. ś. w r. 5, *o obfitym Piotra połowie ryb.*
„ Św. Piotra i Pawła, u Mat. ś. w r. 10, *o władzy danej św. Piotrowi.*

Swięta wyznania Mojżeszowego.

Dnia 5, 12, 19 i 26 Sabaty; d. 18 i 19 Rozchodesz, czyli 1-sze dni m-ca Thamus.

Odmiany Księżyca.

Pełnia dnia 4, o godz. 2 m. 58 rano, pogoda.
Ostatnia kwadra dnia 11 o godz. 4 m. 18 wiecz., pochmurno.
Nów dnia 18, o godz. 4 m. 20 rano, pogoda.
Pierwsza kwadra dnia 25, o godz. 8 m. 17 wiecz., upał.

Przypomnienie robót i obowiązków gospodarskich.

Czerwiec. Siać rzepak, tatarkę, proso i pszenicę pleć; łąki kosić, wszelkich rozsad sadzenie ukończyć—kartofle wczesne obradlić, późne obronować; bydło pławić, grzyby i jagody zbierać, a pamiętać też o prenumeracie gazet na półrocze.

W ogrodzie owocowym. Pnie nowo przesadzonych drzew owocowych obwiązywać słomą nie grubo; gracować ulice, wypielać szkółki i cały ogród. Pnie drzew przewiązać powrozem umaczanym w smole lub lagrze śledziowym aby robactwo nie właziło na drzewa.

W ogrodzie warzywnym. Na początku miesiąca, sadzić w gruncie i kalafiory, kapustę, kalarepę, brukiew, selery, pory, cebulę hiszpańską i t. d. im rzadziej tem lepiej. Ranną kapustę i kartofle okopywać. Zasiać kalafiory na wysadki. Stare szparagi można wyrzynać do dnia 20 Czerwca. Siać groch i fasole.

Podatki. Opłacić ratę I-szą na zwrot kapitałów ze Skarbu wypożyczonych, czynsze z dzierżaw czasowych i procent od kapitałów skarbowych i pod zarządem skarbu zostających, a na majątkach tak ziemskich, jako też i miejskich lokowanych i ratę pierwszą opłaty za kupione od skarbu majątki tak ziemskie jak również i miejskie.

ІЮНЬ. Имена Святыхъ Православной Церкви.	Dnie	CZERWIEC ma dni XXX. Swięta Kościoła Rzymsko-Katolickiego.
19 *Май.* Св. мч. Патрикія	1 W.	Jakóba b.m., Fortunata kapł.
20 Обр. мощ. св. Алексія.	2 Ś.	†† Marcelina i Blandyny m.m.
21 Св. равн. цар. Конст. и Елены	3 C.	Erazma b. m.
22 Мч. Василиска	4 P.	†† Franciszka Carac. w.
23 Св. Михаила	5 S.	†† Bonifacego b. m., Waleryi
24 **Н. Всѣхъ Свят.** Пр. Сумеона	6 **N.**	**Trójcy Sw.** Norberta i Klaud.
25 ♔ 3-е Обр. гл. Св. Іоанна	7 P.	♔ Roberta op.
26 Ап. Карпа и Алфея	8 W	Maksyma, Medarda i Sew. b.w.
27 Свмч. Θерапонта еп. Сард.	9 Ś.	Pryma i Felicyana m.m.
28 Св. Никиты исп.	10 **C.**	**Boże Ciało.** Małgorzaty kr.
29 Мчц. Θеодосіи, Іоанна юрод.	11 P.	Barnaby ap.
30 Прп. Исаакія, исп. Далм.	12 S.	† Jana w., Onufrego pust.
31 **Н. 2 по Пят.** Св. ап. Ерма	13 **N.**	**2 po Sw.** Antoniego z Padwy
1 *Іюнь.* Мч. Іустима, Валеріана	14 P.	Bazylego w. b. d. k.
2 Св. Никифора патр.	15 W.	Wita, Modesta i Krescencyi
3 Мч. Клавдія и Павла.	16 Ś.	Benona b. w., Julitty, Justyny
4 Св. Митрофана патр.	17 C.	Jolenty w., Innocentego m.
5 Св. мч. Дороθея, Св. Констан.	18 P.	*Serca Jezus.* Marka i Marcelina
6 Прп. Иларіона	19 S.	Gerwazego i Protazego m.m.
7 **Н. 3 по Пят.** Мч. Θеодота	20 **N.**	**3 po Sw.** *NMP. nieust. pom.*
8 Вмч. Θеодора, Св. Ефрема п.	21 P.	Alojzego Gonzagi w.
9 Св. Кирилла архіеп. Алекс.	22 W.	Paulina b. w., Flawjusza m.
10 Смч. Тимоθея	23 S.	Agrypiny p.m., Zenona m.
11 Св. ап. Варθоломея и Варнавы	24 C.	*Narodzenie św. Jana Chrzciciela*
12 Прп. Онуфрія Вел., Петра	25 P.	Prospera b. w., Adalberta, Wilh.
13 Прп. Анны и Іоанна	26 S.	Jana i Pawła m.m.
14 **Н. 4 по Пят.** Прп. Елисея	27 **N.**	**4 po Św.** Władysława kr. Węg.
15 Пр. Амоса. св. Іоанна	28 P.	Leona II pap. w.
16 Св. Тихона мч. Тигрія	29 **W.**	**Piotra i Pawła Ap.**
17 Мч. Мануила, Савела.	30 S.	Lucyny i Emiljanny Mm.

LIPIEC.

Słońce wstępuje w znak LWA.

Ewangelie na Niedziele i Święta w Lipcu.

Na Niedz. 5 po Św., u Mat. ś. w r. 5, *o sprawiedliwości i pojednaniu się z bratem.*
„ Niedz. 6 po Św, u Marka ś. w r. 8, *o nakarmieniu 4,000 ludzi.*
„ Niedz. 7 po Św., u Mat. ś. w r. 7, *o fałszywych prorokach.*
„ Niedz. 8 po Św., u Łukasza ś. w r. 16, *o niesprawiedliwym szafarzu.*

Święta wyznania Mojżeszowego.

Dnia 3, 10, 17, 24 i 31 Sabaty; d. 5 Szywe-usor betamuz (post na pamiątkę oblężenia Jerozolimy); d. 18 Rozchodesz, czyli 1-szy dzień m-ca Ab. Dnia 26 post Tysze - beaw (na pamiątkę zburzenia Jerozolimy).

Odmiany Księżyca.

Pełnia dnia 3, o godz. 1 m. 47 wiecz., parno.
Ostatnia kwadra dnia 10. o godz. 8 m. 17 rano, grzmoty.
Nów dnia 17, o godz. 12 m. 13 rano, pogoda.
Pierwsza kwadra dnia 25, o godz. 1 m. 8 wiecz., posucha.

Przypomnienie robót i obowiązków gospodarskich.

Lipiec. Rzepak zimowy z pola zbierać, siano dalej sprzątać, kartofle obradlać, kapustę, buraki, brukiew opielać i obradlać, koniczynę na siano kosić, ugor odwrócić, żyto na chleb sprzątać, bydło od gorąca chronić.

Ochrona koni od bąków i much. W czasie upału szyję i pod brzuchem szczególniej wytrzeć dobrze liśćmi orzecha włoskiego albo wysmarować starą słoniną.

W ogrodzie owocowym. Listki zwinięte w trąbkę, niszczyć. Mazać sokiem liści bzowych drzewa, a odstraszy się owady, szprycowanie odwarem tych liści niszczy wszelkie robactwo. Miesiąc ten jest najwłaściwszym do okulizacyi, którą najlepiej zacząć po 15-tym.

W ogrodzie warzywnym. Na grzędach wczesnego grochu zasiać rzepę teltower, majeran. Niszczyć gąsienice. Ogrody wypielać, wysadki polewać Siać sałatę głowiastą

W ogrodzie kwiatowym. Lewkonje pełne zimowe przesadzać do wazonów, utrzymywać w cieniu i polewać, nim przyżyją Wysadzać do wazonów fijołki żółte, Zbierać nasiona kwiatów. Niedopuszczać do wazonów zbytnej wilgoci.

Podatki. Opłacić drugą ratę podatku głównego gruntowego z dworów za 1909 r., jak również ratę Lipcową pożyczki Bankowej na narzędzia rolnicze i do opłaty podymnego dworskiego za ratę II-gą oznaczono termin od dnia 1-go Lipca do 3 Września.

ІЮЛЬ. Имена Святыхъ Православной Церкви.	Dnie	**LIPIEC** ma dni XXXI. Swięta Kościoła Rzymsko-Katolickiego.
18 *Іюнь.* Мч. Леонтія, Игнатія	1 C.	Teodoryka kapł.
19 Св. Ап. Іуды бр. Госп.	2 P.	*Nawiedzenie NMP.*, Martyniana
20 Мчн. Аѳанасія, Димитріана	3 S.	Anatoliusza i Heliodora m.m.
21 **Н. 5 по Пят.** Свм. Терентія	4 **N.**	**5 po Sw.** *N. Krwi P. J. Chr.*
22 Св. мч. Евсевія, Зины	5 P.	Antoniego Zakkarya w.
23 Мч. Агриппины	6 W.	Izajasza Pr., Dominiki P.
24 Рож. Пред. и Крест. Іоанна	7 Ś.	Cyrylla i Metodego Ap. Słow.
25 Пр. мцц. Февроніи	8 C.	Elżbiety kr. wd., Eugeniusza
26 Пр. Давида селунск. и Іоанна	9 P.	Weroniki p., Zenona m.
27 Прп. Сампсона, Серапіона.	10 S.	7-iu br męcz. synów Felicyty
28 **Н. 6 по Пят.** П. м. Кира и Іоан.	11 **N.**	**6 po Sw.** *Jana z Dukli*, Pelagii
29 **Св. Ап. Петра и Павла**	12 P.	Jana Gwalberta op.
30 Собр. дванадес. Апостоловъ	13 W.	Małgorzaty p.m., Anakleta p.m.
1 *Іюль.* Мч. Космы и Даміана	14 Ś.	Bonawentury b.w.d.k., Justa m.
2 Пол. Ризы Пр. Богородицы	15 C.	Rozesłanie Apost., Henryka ces.
3 Пер. мощ. св. Филиппа митр.	16 P.	*N. M. P. Szkapler.*, Andrzeja
4 Св. Андрея Арх. Крит.	17 S.	Aleksego w., Westyny m.
5 **Н. 7.** Прп. Аѳанасія	18 **N.**	**7 po Sw.** Szymona z Lipnicy
6 Прч. Сисоя, мч. Лукіи	19 P.	Wincentego á Paulo w.
7 Прп. Ѳомы и Акакія	20 W.	Czesława w., Emiljana w.
8 Явленіе Каз. Ик. Бож. М.	21 S.	Praksedy b. m., Wiktora m.
9 Пмч. Панкратія, Кирилла	22 C.	Maryi Magdaleny, Platona m.
10 Пол. чес. Ризы Хр. въ Москвѣ	23 P.	Apolinarego b. m., Teofila m.
11 В. мцц. Евѳиміи, Вкн. Ольги	24 S.	Krystyny p. m.
12 **Н. 8.** Мч. Прокла и Иларія	25 **N.**	**8 po Sw.** *Bl. Kunegundy Kr. P.*
13 Соб. Арх. Гавріила	26 P.	*Anny Matki NMP.*
14 Св. Ап. Акилы, Пр. Онис.	27 W.	Natalji i Pantaleona m.m.
15 Св. Равн. кн. Владиміра	28 S.	Innocentego i Wiktora p.p. m.m.
16 Св. мч. Аѳиногена, Іуліи	29 C.	Marty p., Olawa kr. m.
17 Вел. мч. Марины	30 P.	Julitty i Donatylli m.m.
18 Мч. Емиліана и Іоанна	31 S.	Ignacego Loyoli w., Heleny wd.

SIERPIEŃ.

Słońce wstępuje w znak PANNY.

Ewangelie na Niedziele i Święta w Sierpniu.

Na Niedz. 9 po św. u Łuk. ś. w r. 19, *o zburzeniu Jerozolimy.*
„ Niedz 10 po św., u Łuk. ś. w r. 18, *o faryzeuszu i celniku.*
„ Wniebowz. NMP., u Łuk. ś. w r. 10, *o jednej rzeczy koniecznej.*
„ Niedz. 12 po św., u Łuk w r. 10, *o zranionym Samarytaninie.*
„ Niedz. 13 po Św., u Łuk. ś. w r. 17, *o uzdrowieniu 10 trędowatych.*

Święta wyznania Mojżeszowego.

Dnia 7, 14, 21 i 28 Sabaty; d. 16 i 17 Rozchodesz, czyli 1-sze dni miesiąca Elul.

Odmiany Księżyca.

Pełnia dnia 1, o godz. 10 m. 47 wiecz., burza.
Ostatnia kwadra dnia 8, o godz. 1 m. 42 wiecz., mgła.
Nów dnia 16, o godz. 1 m 23 rano, pogoda.
Pierwsza kwadra dnia 24, o godz. 5 m. 30 rano, pogoda.
Pełnia dnia 31, o godz. 6 m. 48 rano. ciepło.

Przypomnienie robót i obowiązków gospodarskich.

Sierpień. Rolę pod żyto przeorać, ugór, koniczysko, rzepisko i wyczysko poradlić i zbronować, jagnięta strzydz, ogrodowizny zbierać, rozpocząć siew oziminy.

Kartofle. Późno sadzone kartofle, jeżeli nie kwitną jeszcze obsypuje się i z zielska plewie. Nać z kartofli po okwitnieniu skosić kazać i nać świeżą rozesławszy jak nawóz, tylko grubo po roli przygotowanej pod siew przyorać na żyto, to zastąpi na rok jeden jakby pole było nawiezione.

W ogrodzie owocowym. Zbierać pestki do zasiewu. Suszyć owoce letnie. Nie dopuszczac przestania się owoców.

W ogrodzie warzywnym. Sałatę głowiastą przesadzać, zbierać dojrzałe nasienia wysadków. Siać kalafiory na flance nasienne i radysę białą i czerwoną. Siać szadko szpinak na potrzebę zimową. Kalafiory nasienne przykryć oknami, robaczki przy strączkach niszczyć. Cebulę hiszpańską wybrać z gruntu i wysuszyć.

W Sierpniu żadne podatki skarbowe nie przypadają do opłaty.

АВГУСТЪ. Имена Святыхъ Православной Церкви.	Dnie.	**SIERPIEŃ** ma dni XXXI. Swięta Kościoła Rzymsko-Katolickiego.
19 *Іюль.* **Н. 9.** Прп. Макрины	1 **N.**	**9 po Św.** *Piotra Ap. w Okowach*
20 Св. пррп. Илін, пр. Авраамія	2 P.	*N. M. P. Anielskiej*, Stefana
21 Пр. Сvмеона, Іоанна	3 W.	Znal. Rel. św. Szczepana m.
22 ♛ Св. равн. Маріи Магдал.	4 S.	♛ Dominika w., Arystarcha
23 Мч. Трофима, св. мч. Аполин.	5 C.	*N. M. P. Śnieżnej*, Afry p.
24 Мч. Христины, Бл. кн. Бориса	6 P.	*Przemienienie Pańskie*, Sykstusa
25 Усп. Св. Анны. Пр. Олимп.	7 S.	Kajetana w., Donata b. m,
26 **Н. 10.** Св. мч. Ермолая	8 **N.**	**10 po Św.** Cyryaka, Larga
27 Вмч. Панталеймона.	9 P.	Romana m., Rustyka m.
28 Св. Ап. Прохора, Никанора	10 W.	*Wawrzyńca m.*, Bogdana w.
29 Мч. Өеодотіи и Серафимы.	11 Ś.	Zuzanny p. m., Dygny p.
30 ♛ Св. Ап. Силы и Силуана	12 C.	♛ Klary p., Hilarji m.
31 Св. Пр. Евдокима, мчц. Іулит.	13 P.	Hipolita i Kassyana m.m.
1 *Августъ.* Происх. древъ Кр. Г.	14 S.	† Euzebjusza kapł. m., Anast.
2 **Н. 11.** Пер. мощ. ар. Стефана	15 **N.**	**11 po Św. Wniebowzięcie N.M.P.**
3 Пр. Исаакія и Антонія Р.	16 P.	Rocha wyz.
4 Св. 7 отроковъ въ Ефесѣ	17 W.	Mirona, Pawła i Juljanny m.m.
5 Мч. Евсигнія, Кандидія	18 S.	Firmina b. w., Agapita m.
6 **Преображеніе Господне.**	19 C.	Maryana i Rufima w.w.
7 Пр. мч. Дометія, мч. Марина	20 P.	Bernarda op. d. k., Samuela pr.
8 Св. Емиліана и Мирона	21 S.	Joanny Fremiot wd.
9 **Н. 12.** Св. Ап. Матөія	22 **N.**	**12 po Św.** *Jacka wyz.*
10 Мч. архид. Лаврентія	23 P.	Filipa i Benicyusza w.
11 Пр. Өеодора, мч. Максима	24 W.	*Bartłomieja Ap.* Ptolomeusza
12 Мч. Фотія, Памфила, Капит.	25 Ś.	Ludwika kr. Węg.
13 Пр. Максима исп., Тихона	26 C.	Ireneusza i Zefiryna m.m.
14 Пер. мощ. пр. Өеодосія печ.	27 P.	Przen. Rel. ś. Kazimierza kr. w.
15 **Успеніе Пресв. Богородицы**	28 S.	Augustyna b. w. d. k.
16 **Н. 13.** Пер. Нер. Обр. Г. І. Х.	29 **N.**	**13 po Św.** *Pocieszenia NMP.*
17 Мч. Мирона, Филипп	30 P.	Róży Lim. p., Feliksa
18 Мч. Флора и Лавраа п	31 W.	Rajmunda w., Paulina b. m.

WRZESIEŃ.

♎ Słońce wstępuje w znak WAGI. ♎

Porównanie dnia z nocą. Początek jesieni.

Ewangelie na Niedziele i Święta we Wrześniu.

Na Niedz. 14 po św., u Mat. ś. w r. 6, *o niemożności służenia Bogu i mamonie.*
" Narodz. NMP., u Mat. ś. w r. 1, *o pochodzeniu Jezusa Chrystusa, według Jego człowieczeństwa.*
" Niedz. 15 po św., u Łuk. ś. w r. 7, *o wskrzeszeniu syna wdowy.*
" Niedz. 16 po św., u Łuk. ś. w r. 14, *o uleczeniu opuchłego w dzień Sabatu.*
" Niedz. 17 po św., u Mat. ś. w r. 22, *o dwóch największych przykazaniach.*

Święta wyznania Mojżeszowego.

Dnia 4, 11, 18 i 25 Sabaty; dnia 15 Rozchodesz, czyli 1-szy miesiąca Tyszry, dnia 16 Roz-haszana (Nowy Rok 5670 od stworzenia świata), d. 17 drugi dzień nowego roku (uroczysty); d. 19 post Gedali; d. 25 Jom-Kipur (sądny dzień); d. 29 i 30 Sukos (uroczyste święta szałasów).

Odmiany Księżyca.

☾ Ostatnia kwadra d. 6 o godz. 9 m. 53 wiecz., pochmurno.
● Nów dnia 14, o godz. 4 m. 37 wiecz., mgła.
☽ Pierwsza kwadra dnia 22 o godz. 7 m. 29 wiecz., deszcz
○ Pełnia dnia 29, o godz. 2 m. 33 w., pogoda.

Przypomnienie robót i obowiązków gospodarskich.

Wrzesień. Potraw z łąk pokosić, kupić bydło na opary, odkarmiać świnie, zbierać żołądź i nasiona drzew.

Krochmal. O tym czasie wyrabia się krochmal z pszenicy do bielizny najczęściej z tej co się przy zwożbie wykruszy. Pszenica moczy się 3 dni póki nie popęka, odmieniając wszakże wodę żeby nie zakwasiła; gdy ziarno dobre, woda się odcedza, pszenica zaś depcze się nogami czystemi, potem wyciska się z niej krochmal, kawałkami położyć na prześcieradle na słońcu żeby wysechł.

W ogrodzie owocowym. Przygotować ziemię na nowe szkoły, przesadzać brzoskwinie i śliwy. Wyciąć łodygi malin, które wydały jagody, nowym przyciąć wierzchy. Obrzynać liście z drzew dla zachowania ich od zmrożenia.

W ogrodzie warzywnym. Kalafiory przesadzać do skrzynek i przechować w miejscu przewiewnem, tak, aby przez zimę nie rosły. Grzędy próżne nawozić i przekopywać.

Podatki. Opłacić drugą ratę podymnego z dołączonym do niego podymnem podwyższonem o 50% za rok 1908z dworów i z miast i składkę kwaterunkową za cały rok.

СЕНТЯБРЬ. Имена Святыхъ Православной Церкви.	Dnie	WRZESIEŃ ma dni XXX. Swięta Kościoła Rzymsko-Katolickiego.
19 *Авгус.* Мч. Андрея стр.	1 Ś.	Idziego opata
20 Пр. Самуила, мч. Севира	2 C.	Stefana kr. węg.
21 Св. Ап. Θаддея, Мч. Васы	3 P.	Bronisławy p.
22 Мч. Агаθоника, Зотика	4 S.	Rozalii p.
23 **Н. 14.** Прп. Евтихія и Флор.	5 **N.**	**14 po Sw.** *Joachima Ojca NMP.*
24 Пер. мощ. Ап. Петра	6 P.	Zacharjasza pr., Petronjusza b.w.
25 Пер. мощ. Ап. Варθоломея	7 W.	† Jana m., Reginy p. m.
26 Мч. Адріана и Наталіи	8 **S.**	**Narodzenie N. M. P.** Adrjana
27 Прп. Пимена Вел. и Саввы	9 C.	Sergjusza p. w., Gorgonjusza m.
28 Пр. Моvсея, Мурина и Саввы	10 P.	Mikołaja z Tolent. w.
29 **Усек. Главы Іоанна Предт.**	11 S.	Prota i Jacka m. m.
30 **Н. 15.** Пер. м. Бл. вкн. Ал. Н.	12 **N.**	**15 po Sw.** *Imienia N. M. P.*
31 Пол. Пояса Пресв. Богород.	13 P.	Eugenii p.
1 *Сентябрь.* Пр. Сvмеона столп.	14 W	*Podwyższenie Krzyża Świętego*
2 Мч. Мамонта, Θеодота	15 Ś.	†† Nikodema kapł. m.
3 Пр. Θеоктиста, мч. Θеофила	16 C.	Eufemii p. m.
4 Смч. Вавила, мч. Θеодора	17 P.	†† Stygmatów św. Franciszka
5 Пр. Захаріи и Елисаветы	18 S.	†† Józefa w., Ireny i Zofii m.
6 **Н. 16.** Чудо Архистр. Михаила	19 **N.**	**16 po Sw.** *N. M. P. Bolesnej.*
7 Мч. Созонта, Прп. Луки	20 P.	Eustachiusza m.
8 **Рождест. Пресв. Богородицы**	21 W.	*Mateusza Apostoła*
9 Свв. Богоот. Іоакима и Анны	22 Ś.	Tomasza b. w.
10 Мч. Минодоры, Аполоса, Лукія	23 C.	Tekli p. m.
11 Пр. Θеодоры, мч. Димитрія	24 P.	*N. M. P. od wyk. niewolników*
12 Св. мч. Автонома, мч. Іул.	25 S.	Firmina b. w.
13 **Н. 17.** Об. Хр. Воскр. Христ.	26 **N.**	**17 po Sw.** *Ładysława z Gieln.*
14 **Воздв. Чест. Креста Госп.**	27 P.	Kozmy i Damiana m.m.
15 В. мч. Никиты мч. Порфир.	28 W.	Wacława kr. m.
16 Вмч. Евθиміи, мч. Людм.	29 S.	*Michała Archanioła.*
17 Мч. Софіи, Вѣры. Над. и Люб.	30 C.	Hieronima kapł. w. d. k.

PAŹDZIERNIK.

Słońce wstępuje w znak NIEDŹWIADKA.

Ewangelie na Niedziele i Święta w Październiku.

Na Niedz. 18 po św. u Mat. ś. w r. 9, *o uzdrowieniu paralityka.*
„ Niedz. 19 po św., u Mat. ś. w r. 22, *o wezwaniu na gody weselne.*
„ Niedz. 20 po św., u Jana ś. w r. 4, *o chorym synu królewskim.*
„ Niedz. 21 po św., u Mat. ś. w r. 18, *o królu, domagającym się rachunku od swoich dłużników.*
„ Niedz. 22 po św., u Mat. ś. w r. 24, *o oddawaniu monety czynszowej.*

Święta wyznania Mojżeszowego.

Dnia 2, 9, 16, 23 i 30 Sabaty; d. 1, 2, 3 i 4 wolne święta szałasów; d. 5 Hoszana-Raba (święto palm wolne); d. 6 Szemini Acceres (uroczyste); dnia 7 Szymchat-tora (ostatni uroczysty dzień kuczek); d. 14 i 15 Rozchodesz czyli 1-sze dni miesiąca Cheszwan.

Odmiany Księżyca.

☾ Ostatnia kwadra dnia 6, o godz. 8 m. 14 wiecz., deszcz.
● Nów dnia 14, o godz. 9 m. 42 wiecz., pochmurno.
☽ Pierwsza kwadra dnia 22, o godz. 8 m. 30 rano, mgły.
○ Pełnia dnia 28, o godz. 11 m. 35 rano, przymrozek.

Przypomnienie robót i obowiązków gospodarskich.

Październik. Łąki skończyć kosić, konopie i len moczyć, międlić i do przędzenia przygotować, role pod wiośniane zasiewy podorać, stawy spuszczać, ryby łowić, ule pszczół przejrzeć, miód jesienny zebrać.

Rydze. Rydze marynować, te się obcierają do sucha i układają tak jak rosną, bo inaczej psują się łatwo.

Ogórki, Każdy ogórek wytarłszy do sucha i koniuszek mu uciąwszy na krzyż niezbyt głęboko naderżnąwszy, ułożyć w baryłki, szczelnie zaszpuntować i wpuścić do studni.

Żołądź palona i używana jak kawa dodaje tuszy. Żołądź lubią bardzo indyki, dziki i trzoda, od niej nabierają tłuszczu.

Kasztany suszone i mielone, są lekarstwem dla owiec na zawodnienie. Przemywając mąką z kasztanów zęby, konserwują się. Z bukwy dobry olej wyciskać go—trzoda brukiew z chęcią pożera.

W ogrodzie owocowym. Zasiewać owoce drzew i krzewów.

W ogrodzie warzywnym. Jeszcze można sadzić cebulki kwiatowe. Grzędy cebulkowe przykryć liśćmi. Różę i lawendę przychylić do ziemi i przykryć deską

Podatki. Opłacić podatek gruntowy dodatkowy dworski za ratę 2-gą 1909 r. i dodatkową składkę ogniową z folwarków od włościan i z miast za rok 1909 i podatki włościańskie gruntowy i dodatkowy ratę 2-gą 1909 r., takiż podatek z osad miejskich i podymne ratę 2-gą od włościan i z osad miejskich.

ОКТЯБРЬ. Имена Святыхъ Православной Церкви.	Dnie	PAŹDZIERNIK ma dni XXXI Swięta Kościoła Rzymsko-Katolickiego.
18 *Сентябрь.* Св. Евменія, Каст.	1 P.	Remigjusza b. w.
19 Мч. Трофима, Доримед.	2 S.	Aniołów Stróżów
20 **Н. 18.** Вел. мч. Евстаѳія	3 **N.**	**18 po Sw.** ***NMP. Różańcowej.***
21 Св. Ап. Кодрата	4 P.	Franciszka Serafickiego w.
22 Св. м. Фоки, пр. Іоны	5 W.	Placyda m.
23 Зач. Крес. Гос. Іоанна	6 Ś.	Brunona w.
24 Первомуч. рав. Ѳеклы	7 C.	Marka p. w., Justyny p. m.
25 Пр. Сергія, Радонеж., Пафн.	8 P.	Pelagii, Birgitty wd.
26 **Св. Ап. Іоанна Богослова**	9 S.	Dyonizego b. m.
27 **Н. 19.** Мч. Каллистрата	10 **N.**	**19 po Sw.** ***Wincentego Kadl.***
28 Прп. Харитона, мч. Алекс.	11 P.	Placydy i Zenajdy p. p.
29 Пр. Киріака, Ѳеофана	12 W.	Maksymiljana b. w., Ludwika
30 Св. мч. Григорія еп.	13 S.	Edwarda kr. W.
1 *Октябрь.* **Покровъ Пр. Бог.**	14 C.	Kaliksta p. m , Ewarysta
2 Св. Кипріана, Блж. Андрея	15 P.	Jadwigi wd., Teresy p.
3 Св. Мч. Діонисія, Св. Іоанна	16 S.	Martyniana i Saturiana m. m.
4 **Н. 20.** Св. мч. Іероѳея	17 **N.**	**20 po Sw.** Wiktora m., Małg.
5 ♕ Св. Петра, Алексія, Іоны	18 P.	♕ ***Łukasza Ewang.***, Justa m.
6 Св. Апост. Ѳомы	19 W.	Piotra z Alkantary w.
7 Мч. Сергія и Вакха	20 Ś.	Ireny, Marty i Sauli pp. mm.
8 Прп. Пелагіи и Таисіи	21 C.	Urszuli p. m., Hilarjona op.
9 Ап. Іакова, Альфеева	22 P.	Korduli i Alodyi p.p. m.m.
10 Мч. Евлампія, Евламп., Ѳеот.	23 S.	Seweryna i Romana b. b. w. w.
11 **Н. 21.** Св. Ап. Филиппа.	24 **N.**	**21 po św.** ***Jana Kantego, Rafała***
12 Св. Космы, мч. Прова, Тараха	25 P.	Kryspina i Kryspiniana m.m.
13 Мч. Карпа, Флорентія	26 W.	Ewarysta p. m.
14 Мч. Назарія, Николая	27 S.	Sabiny p. m.. Frumencjusza b.
15 Пр. Евѳимія, пр. мч. Лукіяна	28 C.	***Szymona i Tadeusza Ap.***
16 Мч. Лонгина сотн., Евпраксіи	29 P.	Narcyza b. w., Euzebii p. m.
17 ♕ Пр. Осіи, Пр. мч. Андрея	30 S.	♕ † Germana i Serap. bb. ww.
18 **Н. 22.** Св. Ап. и Ев. Луки.	31 **N.**	**22 po Sw.** Symfroniusza i Olimp.

LISTOPAD.

Słońce wstępuje w znak STRZELCA.

Ewangelie na Niedziele i Święta w Listopadzie.

Na Wszystkich Świętych, u Mat. ś. w r. 9, *o tych kótrzy są błogosławieni.*
„ Dzień Zaduszny, u Jana ś. w r. 5, *o wskrzeszeniu umarłych.*
„ Niedz. 23 po św., u Mateusza św. w r. 9, *o wskrzeszeniu córki księcia.*
„ Niedz. 24 po św., u Mat. ś. w r. 13, *o ziarnie gorczycznem i kwasie roczynowym.*
„ Niedz. 25 po św., u Mat. ś. w r. 24, *o sądzie ostatecznym.*
„ Niedz. 1 Adw., u Łukasza ś. w r. 21, *o znakach na niebie i ziemi.*

Święta wyznania Mojżeszowego.

Dnia 6, 13, 20, 27 Sabaty; dnia 13 i 14 Rozchodesz, czyli 1-sze dni miesiąca Kislew.

Odmiany księżyca.

☾ Ostatnia kwadra dnia 4, o godz. 11 m. 8 wiecz., deszcz.
● Nów d. 13, o godz. 3 m. 41 wiecz., ulewa.
☽ Pierwsza kwadra dnia 20, o godz. 6 m. 28 wiecz., dżdżysto.
○ Pełnia dnia 27, o godz. 10 m. 22 rano, pogoda.

Przypomnienie robót i obowiązków gospodarskich.

Listopad. Dokończyć zbiór warzywa, oraz pod wiośniane zasiewy ziemię marglować.

Konie. Dla koni na dobę dawać 20 funtów siana oprócz obroku, Obrok stanowić ma albo owsa korzec zmięszany z dwoma korcami drobnej sieczki, albo drobne dobre zgoniny, nareszcie pośład żytni i jęczmienny z plewami zmięszany, którego to obroku, koń dostawać ma 3 razy na dzień po 2 garnce, czyli dziennie 6 garncy, taka porcja dostateczną będzie na utrzymanie konia w dobrym stanie, aby tylko nie był nigdy przegonionym, ładunkiem przeciążonym i żeby dostawał swoją porcję regularnie o jednej godzinie, nadto żeby był przed daniem obroku czystą wodą napojony. Siano zwykle wiązać na porcje po 10 funtów (co można uskutecznić przez parobków w wolnym od roboty czasie), taką porcję dać na parę koni w południe, taką porcje zaraz z wieczora przed pojeniem, porcję o 10 wieczorem po obroku, gdy czeladź idzie spać, czwartą zaś porcję o 4 rano przy obroku.

Podatki. Opłacić 2-gą ratę Kontyngensu Liwerunkowego z miast.

НОЯБРЬ. Имена Святыхъ Православной Церкви.	Dnie	LISTOPAD ma dni XXX. Swięta Kościoła Rzymsko-Katolickiego.
19 *Октябрь.* Прр. Іоиля	1 **P.**	**Wszystkich Swiętych**
20 Вел. мч. Артемія	2 W.	*Dzień Zaduszny.* Jerzego b.
21 ♕ Пр. Иларіона.	3 S.	♕ Huberta b. w., Sylwii matr.
22 **Каз. Иконы Божіей Матери.**	4 C.	Karola Boromeusza b. w., Wital.
23 Св. Ап. Іакова бр. Госп.	5 P.	Zacharjasza i Elżbiety
24 Мч. Ареѳы, св. Аѳанасія	6 S.	Leonarda w., Feliksa
25 **Н. 23.** Мч. Маркіана и Март.	7 **N.**	**23 po Sw.** *Opieki NMP.*
26 Св. Вел. мч. Димитрія сол.	8 P.	Gotfryda i Maura b. b. w. w.
27 Мч. Нестора, Марка Капит.	9 W.	Teodora i Oresta m. m.
28 Мч. Терентія, Параскевы	10 S.	Andrzeja z Awelinu w.
29 Пр. мч. Анастасіи, Авраамія	11 C.	Marcina b. w.
30 Св. мч. Зиновія, мч. Зиновіи	12 P.	Marcina p. m., 5-iu braci męcz.
31 Свв. Апп. Стахія и Амплія	13 S.	Dydaka w., Zebiny m.
1 *Ноябрь.* **Н. 24.** Космы и Дам.	14 **N.**	**24 po Sw.** *Stanisława Kostki*
2 Мч. Акин., Прп. Маркіяна	15 P.	Leopolda w.
3 Мч. Акепсима еп., Іосифа	16 W.	Edmunda b. w.
4 Прп. Іоанникія Вел.	17 S.	Grzegorza cudotw. b. w.
5 Мч. Галактіона, св. Григорія	18 C.	Odona p., pośw. baz.-śś. Piot. i P.
6 Прц. Павла исп., Варлаама	19 P.	Elżbiety kr. wd.
7 Мч. Іерона, Пр. Лазаря	20 S.	Feliksa Walezyusza w.
8 **Н. 25.** Соб. Архистр. Михаила	21 **N.**	**25 po Sw.** *Ofiarowanie NMP.*
9 Мч. Онисифора, Порфирія	22 P.	Cecylii p. m., Marka i Stefanii
10 Свв. Апп. Олимпа и Родіона	23 W.	Klemensa p. m., Felicyty w.
11 Влмч. Мины, мч. Виктора	24 S.	Jana od Krzyża w.
12 Св. Іоанна мил., прп. Нила	25 C.	Katarzyny p. m., Erazma m.
13 Св. Іоанна Златоуст., Никиф.	26 P.	Piotra p. m., Konrada b. w.
14 ♕ Св. Ап. Филиппа.	27 S.	♕ Wirgiljusza b. w
15 **Н. 26.** Мч. Гурія, Самона	28 **N.**	**I Niedz. Adw.** Mansweta b. m.
16 Св. Ап. и Ев. Матѳея	29 P.	Saturnina i Filemona m. m.
17 Св. Григорія еп. Неокесар.	30 W.	*Andrzeja Apostoła*, Justyny p. m.

GRUDZIEŃ.

Słońce wstępuje w znak KOZIEROŻCA.

Przesilenie dnia z nocą. Początek zimy d. 21.

Ewangelie na Niedziele i Święta w Grudniu.

Na Niedz. 2 Adwentu, u Mat. ś. w r. 1, *o poselstwie Jana do Chrystusa.*

„ Niepokalane Poczęcie NMP., u Łuk. ś. w r. 1, *poselstwo Anioła z pozdrowieniem NMP.*

„ Niedz. 3 Adwentu, u Jana ś. w r. 1, *o poselstwie żydów do Jana.*

„ Niedz. 4 Adwentu, u Łuk. ś. w r. 3, *o Janie opowiadającym chrzest.*

„ Boże Narodzenie, u Łuk. ś. w r. 2, *o narodzeniu Chrystusa Pana.*

„ Św. Szczepana, u Mat. ś. w r. 23, *o poselstwie proroków i ukamienowaniu tychże.*

„ Św. Jana Ewang., u Jana ś. w r. 21, *o naśladowaniu Chrystusa i ulubionym Jego uczniu.*

„ Młodzianków, u Mat. ś. w r. 2, *o ucieczce do Egiptu i rzezi dziatek w Betleem.*

Święta wyznania Mojżeszowego.

Dnia 4, 11, 18, 25 Sabaty; od dnia 8 do 15 Chanuka (dni radosne na pamiątkę zwycięstwa Machabeuszów); dnia 13 i 14 Rozchodesz czyli 1-sze dni miesiąca Tewes; d. 23 Asura b. Tebet (post oblężenia Jerozolimy).

Odmiany Księżyca.

☾ Ostatnia kwadra dnia 4, o godz. 5 m. 42 w., deszcz ze śniegiem.
● Nów dnia 12, o godz. 9 m. 24 wiecz., pochmurno.
☽ Pierwsza kwadra dnia 20, o godz. 3 m. 48 rano, mroźno.
○ Pełnia dnia 26, o godz 11 m. 4 wiecz., śnieg.

Przypomnienie robót i obowiązków gospodarskich.

Grudzień. Zboże młócić nieustannie, sieczkę żąć, w stawach przeręble robić.

Rocznik ogrodniczy. W tym miesiącu robót niema prawie żadnych, oprócz czuwania nad cieplarniami, piwnicami z ogrodowizną i owocami, od których zgniłe i zepsute odłączać. Można zasiewać w skrzyniach najwcześniejsze ogórki i kalafiory, sałatę cukrową i wczesną, głowiastą, oraz rzodkiewkę dla przesadzenia do inspektów.

Podatki. Opłacać czynsze z dzierżaw czasowych i procentu od kapitałów skarbowych i pod zarządem skarbu zostająch i ratę 2-gą opłaty za kupione od skarbu majątki tak ziemskie jak również i miejskie.

ДЕКАБРЬ.				GRUDZIEŃ ma d. XXXI.
	Имена Святыхъ Православной Церкви.	Dnia		Święta Kościoła Rzymsko-Katolickiego.
18	*Ноябрь.* Мч. Платона и Ром.	1	Ś	† Eligiusza b. w., Natalii m.
19	Св. Пр. Авдія, мч. Варлаама	2	C.	Bibianny p. m.
20	Прп. Григорія, мч. Θеклы	3	P.	† Franciszka Ksawerego w.
21	**Введ. во Хр. Пр. Богородицы**	4	S.	Barbary p. m., Piotra Chryz.
22	**Н. 27.** Св. Ап. Филимона	5	**N.**	**2 Adw.** Sabby op., Niceta b.
23	Св. Амфилохія, Григорія	6	P.	Mikołaja b. w., Leoncji m.
24	Вел. мч. Екатерины	7	W.	† Ambrożego b. w. d. k.
25	Мч. Климента папы	8	**S.**	**Niepokalane Poczęcie NMP.**
26	Прп. Алипія и Іакова	9	C.	Waleryi i Leokadyi p. m.
27	Вмч. Іакова, пр. Палладія	10	P.	† *N. M. F. Loretańskiej*
28	Пр. мч. Стефана, мч. Василія	11	S.	† Damazego p. w., Sabina b. w.
29	**Н. 28.** Мч. Парамона	12	**N.**	**3 Adw.** Aleksandra m.
30	Св. Ап. Андрея перв.	13	P.	Łucyi p. m., Otylli p.
1	*Декабрь* Пр. Наума, Ананіи	14	W.	Dyoskora i Herona m. m.
2	Прр. Аввакума и Аθанасія	15	S.	†† Walerjana i Ireneusza m.m.
3	Св. пр. Софоніи, прп. Іоанна	16	C.	Euzebiusza b. m.
4	Вмч. Варвары, Пр. Іоанна	17	P.	†† Łazarza b., Olimpii wd.
5	Пр. Саввы осв., Захаріи	18	S.	†† *Oczekiwanie NMP.*
6	♕ **Н. 29. Св. Ник. Мир. Чуд.**	19	**N.**	♕ **4 Adw.** Daryusza m.
7	Св. Амвросія Медіол., Павла	20	P.	Teofila i Zenona m.m.
8	Свв. Апп. Сосθена, Аполлоса	21	W.	*Tomasza Apostoła.*
9	Зач. Св. Анны, Пр. Стефана	22	Ś.	† Herona m., Zenona żoł. m.
10	Мч. Мины, Ермогена, Евграфа	23	C.	Wiktoryi p. m.
11	Прп. Даніила и Луки столп.	24	P.	*Wigilia.* Irminy p., Metrobiusza
12	Св. Спиридона, Смч. Алексан.	25	**S.**	**Narodzenie Chrystusa Pana**
13	**Н. Св. Праотецъ.** Мч. Евстрат.	26	**N.**	**Niedz. po Nar. Chr. P., Szczepana**
14	Мч. Θирса, Филимона	27	P.	*Jana Apost. i Ewang.*
15	Св. мч. Елевθерія, Пр. Павла	28	W.	*Młodzianków m. m.*
16	Св. пр. Аггея, мч. Марина	29	S.	Tomasza b. Kantuar. m.
17	Св. прп. Даніила и 3-хъ отр.	30	C.	Eugeniusza b. w.
18	Мч. Севастіана	31	P.	Sylwestra p. w., Melanii matr.

REGULOWANIE ZEGARÓW.

Kiedy na Kompasie godzina 12, na zegarze być powinna:

w Styczniu:
Od 1 12 m. 4
„ 3 12 „ 5
„ 5 12 „ 6
„ 8 12 „ 7
„ 10 12 „ 8
„ 12 12 „ 9
„ 15 12 „ 10
„ 18 12 „ 11
„ 21 12 „ 12
„ 25 12 „ 13
„ 30 12 „ 14
„ 31 12 „ 15

w Lutym:
Od 1 12 m. 14
„ 26 12 „ 13

w Marcu:
Od 1 12 m. 12
„ 7 12 „ 11
„ 11 12 „ 10
„ 15 12 „ 9
„ 18 12 „ 8
„ 21 12 „ 7
„ 25 12 „ 6
Od 28 12 m. 5
„ 31 12 „ 4

w Kwietniu:
Od 4 12 m. 3
„ 7 12 „ 2
„ 10 12 „ 1
„ 14 12 „ —
„ 18 11 „ 59
„ 23 11 „ 58
„ 28 11 „ 57

w Maju:
Od 6 11 m. 56
„ 25 11 „ 57

w Czerwcu:
Od 2 11 m. 58
„ 7 11 „ 59
„ 12 12 „ —
„ 18 12 „ 1
„ 23 12 „ 2
„ 27 12 „ 3

w Lipcu.
Od 2 12 m. 4
„ 8 12 „ 5
Od 15 12 m. 6

w Sierpniu:
Od 8 12 „ 5
„ 15 12 „ 4
„ 20 12 „ 3
„ 24 12 „ 2
„ 27 12 „ 1

we Wrześniu:
Od 1 12 m. —
„ 3 11 „ 59
„ 6 11 „ 58
„ 9 11 „ 57
„ 12 11 „ 56
„ 15 11 „ 55
„ 18 11 „ 54
„ 21 11 „ 53
„ 24 11 „ 52
„ 27 11 „ 51
„ 30 11 „ 50

w Październiku:
Od 3 11 m. 49
„ 8 11 „ 48
„ 9 11 „ 47
„ 13 11 „ 46
Od 18 11 m. 45
„ 24 11 „ 44

w Listopadzie:
Od 14 11 m. 45
„ 20 11 „ 46
„ 24 11 „ 47
„ 27 11 „ 48
„ 30 11 „ 49

w Grudniu:
Od 3 11 m. 50
„ 5 11 „ 51
„ 8 11 „ 52
„ 10 11 „ 53
„ 12 11 „ 54
„ 14 11 „ 55
„ 16 11 „ 56
„ 18 11 „ 57
„ 20 11 „ 58
„ 22 11 „ 59
„ 24 12 „ —
„ 26 12 „ 2
„ 28 12 „ 3
„ 30 12 „ 1

TABELA WSCHODU i ZACHODU SŁOŃCA.

Dnia	Miesiąca	Wschód słońca G.	Wschód słońca M.	Zachód słonca G.	Zachód słonca M.	Dnia	Miesiąca	Wschód słońca G.	Wschód słońca M.	Zachód słońca G.	Zachód słońca M.
1	Stycznia	8	12	3	56	1	Lipca	3	44	8	21
15	„	8	5	4	15	15	„	3	57	8	13
30	„	7	47	4	41	30	„	4	18	7	53
1	Lutego	7	44	4	45	1	Sierpnia	4	21	7	50
15	„	7	18	5	11	15	„	4	43	7	24
28	„	6	52	5	34	30	„	5	8	6	52
1	Marca	6	49	5	37	1	Września	5	11	6	47
15	„	6	17	6	2	15	„	5	35	6	13
30	„	5	42	6	27	30	„	5	00	5	00
1	Kwietnia	5	37	6	31	1	Października	6	1	5	37
15	„	5	5	6	56	15	„	6	26	5	5
30	„	4	34	7	21	30	„	6	53	4	34
1	Maja	4	32	7	23	1	Listopada	6	56	4	30
15	„	4	8	7	45	15	„	7	22	4	7
30	„	3	49	8	6	30	„	7	47	3	53
1	Czerwca	3	47	8	9	1	Grudnia	7	48	3	52
15	„	3	40	8	20	15	„	8	4	3	45
30	„	3	43	8	22	30	„	8	12	3	54

KRONIKA LUBELSKA.

Kronikę obecną, jak i lat poprzednich, rozpoczynamy od poświęcenia kilku słów pamięci i oddania hołdu zasłużonym lublinianom.

Zmarły w Lublinie 24 Maja 1907 r. s. p. ksiądz prałat *Jan Ambroży Wadowski* należał do liczby tych uczonych i skrzętnych badaczów przeszłości, co ś. p. Hieronim Łopaciński. Był on osobistością wśród współczesnego kleru polskiego pod każdym względem wybitną. Człowiek wielkiej wiedzy i benedyktyńskiej pracy, a w życiu bardzo skromny, nie szukał laurów w publicystyce, nie zapychał szpalt pism codziennych krzykliwemi polemikami, ale pracował dla nauki w ciszy swej celi. Urodzony 26 Sierpnia 1839 r. w Kamionce w powiecie lubartowskim, gdzie ojciec jego był kasyerem w dobrach Kozłowieckich Hr. Zamoyskiego, mając lat zaledwie 16, w roku 1855 r., czując powołanie do stanu kapłańskiego, wstąpił w Lublinie do zakonu O.O. Dominikanów, przyjmując imię zakonne brata Ambrożego, gdzie przez lat pięć oddawał się gorliwym studyom.

Klasztor X.X. Dominikanów posiadał znakomitych profesorów, a zdolniejszych kleryków wysyłał na studya do Rzymu, Paryża, Bononii i Salamanki, gdzie zakon na katedrach miał zawsze swoich członków i skąd wysłani młodzi klerycy wracali do swej prowincyi zakonnej polskiej jako znakomici profesorowie. W lutym 1857 r. brat Ambroży złożył śluby zakonne. W r. 1860, jako najzdolniejszy kleryk, wysłany został do Akademii Duchownej Rzymsko-

Katolickiej w Warszawie, gdzie uczęszczał na wykłady. Akademia Warszawska wówczas jak i Szkoła Główna, dzięki Arcybiskupowi Felińskiemu i margrabiemu Wielopolskiemu, znakomicie stały pod względem doboru profesorów. W r. 1862 d. 31 Sierpnia, gdy wrócił do Lublina, otrzymał święcenia kapłańskie z rąk ś. p. biskupa lubelskiego księdza Pieńkowskiego. Rok 1864, pamiętny kasatą klasztorów w Królestwie, zastaje O. Ambrożego, jako kończącego Akademię, studenta ze stopniem Kandydata św. Teologii. Ówczesny dyrektor komisyi spraw wewnętrznych i duchownych, książe Czerkaskij, przeznaczył ś. p. księdza Wadowskiego do klasztoru w Gidlach, gdzie pozostawał półtora roku. W roku 1866 ówczesny administrator dyecezyi lubelskiej ś. p. ks. prałat Kazimierz Sosnowski wystarał się w Rzymie u papieża o sekularyzacyę czyli zwolnienie od ślubów zakonnych dla O. Ambrożego, lecz dyrektor Czerkaskij, otrzymawszy drogą urzędową sekularyzacyę z Rzymu, przesłał takową do biskupa Kujawsko-Kaliskiego we Włocławku, do którego juryzdykcyi klasztór Gidelski należał.

W ten sposób ksiądz Wadowski, sekularyzowany na kapłana świeckiego w roku 1867 we Włocławku, zaliczony został do grona duchowieństwa tejże dyecezyi i mianowany profesorem Seminaryum Włocławskiego, oraz wikaryuszem Katedry włocławskiej, które to obowiązki spełniał przez lat cztery, wykładając alumnom historyę Kościoła. W r. 1871 udało się ś. p. biskupowi lubelskiemu Baranowskiemu wyjednać pozwolenie u rządu na powrót ks. Wadowskiego do Lublina, gdzie mianowany został profesorem Seminaryum i sekretarzem Konsystorza w Lublinie, które to stanowiska spełniał do r. 1884. Przedtem jeszcze w r. 1872 mianowany został proboszczem parafii Bystrzyca, w lutym zaś r. 1879 przez ś. p. biskupa Baranowskiego kanonikiem Kapituły Kollegiaty Zamojskiej. We Wrześniu roku 1883 i w Marcu roku 1884 ś. p. ks. Wadowski mianowany został przez ś. p. biskupa Wnorowskiego regensem Konsystorza i kanonikiem Kapituły Katedralnej lubelskiej, lecz pomimo próźb i nalegań, tak zaszczytnych godności, które byłyby mu utorowały drogę do mitry i pastorału, dla wrodzonej sobie pokory i skromności—nie przyjął, zwolnił się zupełnie od wszelkich zajęć w Lublinie i wyjechał na swe

probostwo w Bystrzycy, gdzie z wytrwałością pracował nad ludem i jego oświatą.

W r. 1895, po śmierci również ex-dominikanina ś. p. ks. Joachima Słotwińskiego, objął parafię w Abramowicach, gdzie z zapałem pracował. W roku 1904, stargany pracą, przeniósł się na odpoczynek na stare lata na stanowisko rektora kościoła po-Kapucyńskiego w Lublinie. Na dwa miesiące przed śmiercią podniesiony został do godności prałata Kapituły Zamojskiej. Takim jest życiorys księdza Wadowskiego jako kapłana; prócz tego był on uczonym historykiem i wiedza jego w tym względzie była olbrzymia. Przez całe życie, w chwilach wolnych od zajęć kapłańskich, gromadził on wiadomości historyczne, dotyczące przedewszystkiem narodu naszego, Kościoła katolickiego w Polsce i Lublina. Materyał, jaki zebrał nieboszczyk, ma nieocenioną wartość. Był to człowiek mrówczej pracy; co tylko ciekawego wyszperał i wynalazł—wszystko starannie wynotował i opisał w rękopisach bardzo obszernych. Z prac jego drukowanych godne są zaznaczenia: „*Monografia Kościoła i Archidyakonatu Lubelskiego,*“ „*Historya Akademii Zamoyskiej*“, którą wydał w r. 1900 na pamiątkę 500-letniego jubileuszu Akademii Jagiellońskiej. Dużo artykułów drukował w „Przeglądzie Katolickim“ i „Encyklopedyi Kościelnej“ („*Lublin,*“ „*Lubelskie Biskupstwo*“ i inne). Osiadłszy przed trzema laty w Lublinie, zajął się wydaniem ze swych notatek trzytomowego dzieła p. t. „*Monografia Kościołów miasta Lublina.*“ Dzieło to, jak i poprzednie, wydaje Akademia umiejętności w Krakowie, której zmarły był członkiem-korespondentem. Nie wątpimy, że nasze instytucye naukowe zajmą się tém, by olbrzymia spuścizna naukowa zmarłego uczonego, ze stratą dla historyi, nie pozostała w rękopismach, lecz opublikowaną została na pożytek i chlubę kraju, by pamięć o księdzu Wadowskim przeszła do najdalszych pokoleń.

Bolesną stratę poniósł również Lublin przez zgon ś. p. *Augusta Vettera*, zmarłego dnia 22-go Grudnia 1907 roku. Umarł człowiek ożywiony najlepszemi zamiarami dla tutejszego społeczeństwa i w dodatku zamiary te wprowadzający w czyn, odczuwał niedolę bliźnich i rozumiał potrzeby kraju. Ś. p. Vetter urodził się 16 Stycznia 1848 r. w Lublinie, gdzie ukończył szkoły, a następnie kształcił

się za granicą. Zmarły przyjmował gorący udział w życiu społecznem. Hojną dłonią wspierał kształcącą się młodzież, widząc w niej przyszłość narodu. Był przeciwnikiem rozgłosu, a po cichu świadczył bardzo wiele; Szkoła handlowa, w której był prezesem Rady Opiekuńczej, w znacznej części zawdzięcza mu swe istnienie i własny gmach, to też Rada tejże szkoły w celu uczczenia pamięci nieboszczyka, postanowiła utworzyć stypendyum imienia zmarłego, w tej więc myśli członkowie Rady złożyli od siebie 200 rubli, prócz tego postanowiono zawiesić w sali sesyonalnej Szkoły portret zmarłego.

Tragiczna śmierć siostry ś. p. *Karoliny z Vetterów Brodowskiej*, głęboko dotknęła ś. p. Augusta Vettera. Celem oddania hołdu pamięci siostry, łącznie ze swym bratem Juliuszem, ś. p. August powziął zamiar budowy szpitala dziecinnego w Lublinie na placu nabytym przy ulicy Poczętkowskiej, którego budowę rozpoczęto w końcu Marca 1908 r., w obec rodziny, lekarzy, grona przyjaciół i znajomych nieboszczyka. Czyn ten dobrze zapisanym zostanie w pamięci społeczeństwa lubelskiego.

Zmarły 19 Stycznia 1908 r. w Krakowie ś. p. *Henryk Wilczkowski* był długi czas sędzią sądu okręgowego w Lublinie. Szkoły ukończył w Niemirowie, a uniwersytet w Kijowie ze stopniem kandydata praw, poczem zajmował rozmaite posady w administracyi i sądownictwie, wreszcie w roku 1882 objął stanowisko członka sądu okręgowego w Lublinie, gdzie urzędował dopóki nieuleczalna choroba nie zmusiła go do wyjazdu do Krakowa. Posiadając duży zapas erudycyi prawniczej i doświadczenia, referował najwięcej zawiłe sprawy, przewodniczył na sesyach wydziału cywilnego i odznaczał się niezależnością i odwagą cywilną, z którą zawsze bronił słuszności uznawanego przez siebie zdania. Nieboszczyk pozostawił testament, w którym, prócz zapisów dla rodziny, porobił legata na cele dobroczynne, a mianowicie: a) dla lubelskiego polskiego rzymsko-katolickiego Towarzystwa Dobroczynności rb. 15,000; b) na budowę kościoła rzymsko-katolickiego w Radomiu rb. 1,000; c) dla Kasy imienia Mianowskiego w Warszawie rb. 1,000; d) dla Towarzystwa Osad Rolnych w Studzieńcu rb. 1,000; e) dla Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu rb. 1,000; f) dla Towarzystwa Pomocy Naukowej imienia Marcinkow-

skiego w Poznaniu rb. 1,000; g) dla Akademii Nauk w Krakowie rb. 1,000; h) dla Kasy literatów w Warszawie rb. 1,000; i) dla Macierzy Szkolnej Królestwa Polskiego rb. 1,000. Gdyby która z tych instytucyi nie egzystowała w chwili śmierci testatora, to legat uczyniony na jej korzyść ma się stać własnością Lubelskiego Towarzystwa Dobroczynności.

Ś. p. *Jan Ludwik Popławski,* zmarły w Warszawie 12 Marca 1908 r., był z urodzenia lublinianinem. Przyszedł na świat w Bystrzejowicach w powiecie lubelskim 17-go Stycznia 1854 r., majątku należącym do ś. p. Wiktora Popławskiego, ojca i matki ś. p. Ludwiki z Ponikowskich. Już w szkołach, na ławie gimnazyum lubelskiego, zdradzał pociąg do literatury i wiele młodocianych utworów jego kursowało wśród kolegów. W r. 1878 został zesłany do gubernii wiackiej. Tęsknota do kraju rodzinnego i chęć służenia, z dalekiej obczyzny, swemu społeczeństwu, stworzyły cały szereg doniosłych artykułów, drukowanych w pismach warszawskich pod pseudonimem „Dziad.“ Po powrocie z zesłania, ś. p. Popławski wstąpił do redakcyi „Prawdy,“ a następnie założył wraz innymi „Głos“ i pismo to prowadził przez lat 8. W r. 1895 osiadł we Lwowie, gdzie łącznie z dzisiejszym posłem p. Romanem Dmowskim, redagował *Przegląd Wszechpolski* i był redaktorem miesięcznika p. t. *Polak.* Ś. p. Popławski rozwinął w Galicyi zakres swej pracy jako kierownik polityczny największego dziennika we Lwowie *Słowa Polskiego* i jako jeden z twórców stronnictwa Narodowo-Demokratycznego w Galicyi.— Gdy zmieniły się stosunki w kraju, powrócił do Warszawy, gdzie wspólnie z Dmowskim redagował *Gazetę Polską*; ciężka choroba raka zmusiła go do przerwania pracy. Pogrzeb ś. p. Jana Ludwika Popławskiego odbył się w Warszawie przy udziale kilkudziesięciu tysięcy ludzi. Nad mogiłą wygłoszone były liczne mowy, z których dwie posłów Dmowskiego i Nakoniecznego najsilniej podznaczyły obywatelskie zasługi zmarłego. W Lublinie nabożeństwo żałobne za spokój duszy ś. p. Popławskiego odbyło się 27-go Marca 1908 r. w kościele po - Kapucyńskim przy licznym udziale mieszkańców miasta i wsi.

W dniu 28 Kwietnia 1908 r., skutkiem choroby serca, zmarła w Warszawie znana szeroko ze swej niezmordowanej pracy społecznej i pedagogicznej, oraz na polu oświaty

ś. p. *Marya Dzierżanowska*. Urodzona na Wołyniu, córka znanej poetki Teresy Prażmowskiej, długi czas spędziła w Lublinie, gdzie kierowała pensyą żeńską. W roku 1884 zaślubiła publicystę ś. p. Stanisława Dzierżanowskiego i przeniosła się do Warszawy.

Aresztowana, otrzymała wyrok skazujący ją na zesłanie do Rygi. Po powrocie do kraju ś. p. Dzierżanowska prowadziła dalej rozpoczęte dzieło, pracując nad wydawnictwami szkolnemi i rozwinęła energiczną działalność w kierunku podnoszenia oświaty narodowej. W literaturze pedagogicznej utrwaliła swe nazwisko szeregiem doskonałych podręczników, jak: „*Gramatyka języka polskiego,*" „*Historya Polska*" i wiele innych, które zjednały sobie uznanie krytyki i używane są powszechnie w szkołach średnich. Przy organizowaniu, zamkniętej obecnie Macierzy Szkolnej, ś. p. Marya Dzierżanowska powołaną była do pracy na tak ważnym posterunku życia zbiorowego, w charakterze członka zarządu tej instytucyi. W Listopadzie roku 1907, skazana z rozporządzenia władzy na wyjazd za granicę, w Lutym roku 1908 uzyskała prawo powrotu do Warszawy. Przejścia ostatnich miesięcy wywarły wpływ ujemny na nadszarpnięty przez wytężoną pracę organizm. Z szeregu doświadczonych i wytrwałych pracowników ubywa przez ten zgon siła wybitna.

Oddawszy zmarłym cześć należną, przechodzimy do zanotowania szczęśliwych i dodatnich zjawisk w życiu naszego miasta. Takim objawem była uroczystość otwarcia publicznej biblioteki i czytelni imienia profesora Hieronima Łopacińskiego 26 Kwietnia 1908 r. Zebranie zagaił prezes biblioteki p. Leon Przanowski przemówieniem, w którem podniósł zasługi przedwcześnie zmarłego prof. Łopacińskiego i wezwał miejscowe społeczeństwo do popierania nowej oświatowej instytucyi, poczem zaproponował obecnym uczczenie pamięci zmarłych pięciu członków założycieli biblioteki przez powstanie z miejsc i zaproponował na przewodniczącego zebrania p. Władysława Karwowskiego, co zostało przez aklamacyę przyjętem. Przewodniczący zaprosił na asesorów p.p. Władysława Grafa i Adama Pleszczyńskiego, na sekretarza p. Kazimierza Jaczewskiego i udzielił temuż głosu do odczytania sprawozdania z działalności Towarzystwa biblioteki.

Dr. Jaczewski odczytał sprawozdanie komitetu treści następującej: „Oddawna i z wielu stron poruszaną była myśl założenia w mieście naszem biblioteki publicznej, pragnienie posiadania bodajby najskromniejszego księgozbioru, który mógłby służyć do celów samokształcenia, było powodem, iż niejednokrotnie sprawa ta znajdowała się na porządku dziennym rozpraw ludzi, którzy brak ten na każdym kroku swej działalności odczuwali i napróżno byłoby starać się wymienić nazwisko tego, kto pragnienie to pierwszy wypowiedział.

W roku 1884 przybył do Lublina człowiek, który za cel życia wziął sobie pracę naukową w zakresie tego, co było związane z wynikami kultury wielowiekowej kraju rodzinnego. Był to profesor Hieronim Łopaciński. Młody jeszcze — liczył wówczas zaledwie lat 25 — znany już był jednak w nauce, zbierał i interesował się głęboko wszystkiem co tylko z przeszłością Polski się wiązało. Ta idea chodziła za nim i co więcej żyła w nim trwale — zjawiała się z nim nieodłącznie, stale, w domu i podróży, wśród swoich i obcych. Kamień węgielny narodu widział w ludzie, jego ukochał i jego głównie widział i studyował.— Łopaciński uwikłał się pozornie w sieć małych przyczynków do gwary ludowej, do jego obrzędów, klechd, podań, zobobonów, przesądów. Miało to wszystko przecież głębsze znaczenie i większą wartość. Widniała z tego łączność w czasie i przestrzeni z przeszłymi pokoleniami, wynikło z tego pojęcie o jednej, niepodzielnej całości. Wysiłkiem całego życia szedł on ku temu, aby nawiązać potargane nici ideowe dnia dzisiejszego z przeszłością i w tym celu gromadził materyały świadczące o tem, co ta przeszłość wytworzyła w świecie kultury rodzinnej. Powstała z tego w pierwszym rzędzie zasobna i wielostronna biblioteka, a że szły o Łopacińskim wieści szeroko i daleko — nie dziw iż zewsząd zbiegały się do niego pomocne ręce i składały mu druki nowe i stare, sztychy, mapy i t. p.— I stworzył się z tego już nie ten podręczny księgozbiór, który zaspakajać był w stanie potrzebę duchową jakiegoś specyalisty, ale powstała poważna książnica, z której każdy mógł korzystać—więc też profesor chlubił się nią i uważał za obowiązek otwierać dostęp do niej każdemu, kto tylko doń się zgłaszał z zamiarem sprawdzenia wiadomości lub też uzupełniania braków wiedzy.

Ćwierć wieku nieomal spędziwszy na skromnem stanowisku nauczyciela gimnazyalnego w tak niepomyślnych warunkach, jakie podówczas istniały, pod koniec młodego jeszcze życia swojego, które ani się spodziewał tak rychło i tragicznie utracić, oglądał przedświt tych lepszych —jak i nam się zdawało — czasów. Gdy świtanie lepszej przyszłości zdawało się że ogarnia i nasz horyzont — uderzył los złowrogi jak huragan w to życie i zmiótł je z oblicza ziemi i to wtedy właśnie, gdy szkolnictwu polskiemu otwierały się nowe drogi.

Dnia 26 Sierpnia 1906 r., około północy, zmarł prof. Łopaciński w 46 zaledwie roku życia. I oto w tym bolesnym nad wyraz momencie, wśród tych, co bliżej znali i żyli z Łopacińskim, zjawiła się odruchowo myśl zachowania dla miasta księgozbioru profesora, jako podstawy przyszłej biblioteki publicznej. Myśl ta zbiegła się zresztą tylko z tém, co było troską Łopacińskiego o dalsze losy tak umiejętnie i pracowicie przez niego zbieranej księżnicy i oto po oddaniu matce - ziemi szczątków zmarłego, nad grobem którego nawet niebo zdawało się łzy ronić — bo wieczór był dżdżysty — zebrali się w mieszkaniu nieboszczyka, wśród książek i zbiorów, gdzie duch Łopacińskiego, jak gdyby skrzydła swe zdawał się rozpościerać: Antoni Adam Kryński, przybyły na pogrzeb Łopacińskiego, jako delegat Krakowskiej Akademii Umiejętności, Mieczysław Biernacki, Kazimierz Jaczewski, Aleksander Jaworowski, Władysław Modrzewski, Tadeusz Piotrowski, Henryk Wiercieński i brat zmarłego Jan Łopaciński. Rozpraw nie było żadnych, wszystkich myśl jedna owładnęła, a było nią pragnienie nabyć od rodziny zbiory i zatrzymać je w Lublinie. Na razie nie pozostało nic innego, jak złożyć wszystko gdzieś w miejscu zabezpieczającem zbiorom całość i bezpieczeństwo od uszkodzeń, od złej ręki — jakoż w dni kilka znalazło się wszystko w prastarym gmachu po-Dominikańskim pod opieką najprzód p. Franciszka Warzyckiego, sekretarza Towarzystwa Rolniczego w Lublinie, a od 20 Marca 1907 roku na odpowiedzialność d-ra Jaczewskiego, któremu p. Warzycki, opuszczając Lublin, za zgodą rodziny zmarłego oddał klucze.—Chodziło z kolei o znalezienie formy prawnej, która umożliwiałaby spełnienie zamiaru, jakim było stworzenie biblioteki publicznej, dotąd

bowiem nie było na całym obszarze Kongresowego Królestwa bibliotek publicznych. W tym przecież wypadku dopomogła szczególna okoliczność, a było nią ogłoszenie nowych praw i przepisów o stowarzyszeniach. I oto w szeregu rozmaitych skupień znalazła się podstawa do zawiązania Towarzystwa Biblioteki w Lublinie, które wzorowane na ustawie takiejże biblioteki w Warszawie, powstałej już w myśl dopiero co opublikowanych przepisów, zostało ostatecznie zalegalizowane w dniu 25 Marca 1907 r. Organizatorów - założycieli Towarzystwa było 10-ciu, a mianowicie p.p.: Mieczysław Biernacki, Kazimierz Jaczewski, Aleksander Jaworowski, Henryk Jaworski, Władysław Modrzewski, Tadeusz Piotrowski, Edmund Sachs, Aleksander Schöeneich, Juliusz Vetter i Konstanty Zaremba. W ciągu dwóch następnych miesięcy zajęły się osoby te przysparzaniem członków dla nowej instytucyi i oto wnet się okazało, iż biblioteka posiada sympatyę ogółu.

Wreszcie nadszedł 26 Marca, dzień w którym zwołane zostało Zgromadzenie organizacyjne, na które przybyło 32 osób; przebieg obrad toczył się głównie, jak widać z protokołu: 1) decyzyi, co do nabycia księgozbioru od rodziny zmarłego profesora, 2) określenie składki rocznej, którą określono na rubli cztery i 3) wybór komitetu oraz komisyi rewizyjnej.

Obrany komitet, w myśl brzmienia ustawy, rozdzielił pomiędzy siebie czynność w sposób następujący: przewodniczącym został p. Leon Przanowski, vice-prezesem Juliusz Vetter, skarbnikiem dr. Aleksander Jaworowski, sekretarzem dr. Kazimierz Jaczewski. W roku sprawozdawczym komitet zbierał się cztery razy dla celów następujących: 1) wynalezienie pomieszczenia odpowiedniego dla biblioteki było zadaniem pierwszem komitetu — było to zaś czynnością nie łatwą, gdy chodziło o lokal specyalnych wymagający warunków, a więc sklepiony ze względów bezpieczeństwa od pożaru. Dzięki dobrej woli Opiekuna Domu Zarobkowego p. Gustawa Wiercieńskiego, który zgodził się dokonać przeróbek odpowiednich, udało się komitetowi bardzo rychło, gdyż już w dniu 12 Czerwca 1907 r. zawrzeć kontrakt najmu lokalu dla Biblioteki w korpusie głównym gmachu po - Dominikańskiego na lat trzy za sumę 250 rubli z prawem pierwszeństwa przedłużenia

kontraktu na następne trzechlecie. 2) W celu uzyskania zapomogi wystosowano odezwę do wszystkich cukrowni znajdujących się w obrębie gubernii lubelskiej. 3) Przyjęto i posłano podziękowanie Towarzystwu Kredytowemu miasta Lublina za zapomogę w sumie rubli 100—przyznaną przez Ogólne zgromadzenie stowarzyszonych. 4) Wysłano do Warszawy telegram gratulacyjny na uroczystość Orzeszkowej. 5) Zawarto akt kupna zbiorów po ś. p. Hieronimie Łopacińskim od rodziny—przyczem z sumy szacunkowej 5,000 rub. spłacono 2,000 rub. 6) Wysłano telegram kondolencyjny do Krakowa z powodu śmierci Stanisława Wyspiańskiego. 7) Otrzymano od cukrowni „Lublin“ rb. 500, „Nieledew“ i „Poturzyn“ po rb. 300—za te ofiary przesłano podziękowanie współwłaścicielom i zarządom rzeczonych cukrowni. 8) Objęto w posiadanie lokal wynajęty w gmachu po - Dominikańskim i przeniesiono doń zbiory nabyte od rodziny ś. p. Łopacińskiego. 9) Przyjęto i złożono podziękowanie rodzinie ś. p. Ludomira Suligowskiego za nadesłany zbiór dzieł treści specyalnej (dzieła matematyczne i techniczne). 10) Przyjęto list zbiorowy nadesłany przez młodzież lubelską, kształcącą się w wyższych zakładach naukowych i postanowiono w myśl życzenia petentów odczytać go na zebraniu rocznem. W odezwie tej młodzież składa podziękowanie tym, co uczcili pamięć ich nauczyciela i przewodnika przez zachowanie jego zbiorów i założyli Bibliotekę publiczną. 11) Debatowano nad sposobami katalogowania Biblioteki przy współudziale zaproszonych nauczycieli szkół lubelskich prywatnych.

Z uwagi na brak funduszów postanowiono zaniechać projektu sprowadzenia specyalisty bibliotekarza—wybrano natomiast delegacyę biblioteczną w osobach p.p. Belczyka, Jaworowskiego i Jaczewskiego, z prawem kooptacyi osób, mogących przynieść pomoc skuteczną w spisywaniu katalogu i powierzono jej czynności, związane z organizacyą biblioteki i czytelni. W myśl decyzyi powyższej delegacya zajęła się sporządzeniem umeblowania biblioteki, sprowadzeniem papieru i druków —zakontraktowała personel biblioteczny, przedewszystkiem zaś dyskutowała nad wyborem systemu katalogowania. Po dłuższych debatach, prowadzonych w łonie delegacyi, zdecydowano wprowadzić

system dziesiętny, biorąc za wzór klasyfikacyę, przyjętą przez międzynarodowy instytut bibliogaficzny. Korzystając z przysługującego prawa kooptacyi przyjęto propozycyę p. Jana Riabinina, b. ucznia prof. Łopacińskiego, chętnego katalogować dawne druki i rękopisy, znajdujące się w bibliotece. Na wniosek delegacyi komitet przesłał p. Riabininowi podziękowanie za jego bezinteresowną pracę, trwającą miesiąc przeszło czasu, w trakcie którego p. Riabinin pracował po kilka godzin dziennie.

Komisya pracę skatalogowania biblioteki prowadziła energicznie, gdyż skatalogowano prawie połowę księgozbioru (4,300 dzieł).—Oto w paru słowach treść zajęć komitetu i delegacyi bibliotecznej w ubiegłym roku sprawozdawczym.

Mamy nakoniec tu w Lublinie własną swoją bibliotekę publiczną—mamy warsztat do pracy, jeżeli nie tej twórczej, co dźwiga myśl ludzką w przestworza szerokich, wspaniałych horyzontów, to przynajmniej dla tych warstw, które już posiadły kulturę umysłową i zapragną ją uzupełniać w sposób ściśle naukowy. Posterunek tak doniosłego znaczenia nie może, niestety, liczyć na pomoc państwa, a nawet fundusze miejskie grosza mu nie przysporzą,—cały ciężar spada na barki społeczeństwa, którego siła płatnicza musi temu podołać. Pozostaje mimo wszystko tylko i wyłącznie ten ogół, na którym byt swój i rozwój i pomyślną trwałość opierać będzie nasza instytucya. Potrzebni nam są do urzeczywistnienia tego obywatele prawdziwi kraju i że się znajdą—wierzymy głęboko. Nasza dotychczasowa ofiarność publiczna zakreśliła sobie do niedawna tak szczupłe granice, była podobno tak skromną, że redukowała się zaledwie do podania ręki nędzy wyjątkowej.

Szczerość w dodatku przyznać każe, iż pomoc społeczeństwa w tym nawet razie ograniczała się paru zaledwie setkami osób płacących składki roczne, one bowiem jedne winny być zaliczone do środków akcyi współdzielczej społeczeństwa świadomego swych obowiązków. W dobie dzisiejszej miłość kraju zdobyć się winna na czyn twórczy, na atak na zaniedbane placówki. Nauki nie mamy dla siebie, a tembardziej ani myśleć o tem, aby ktokolwiek przyjeżdżał po nią z zagranicy do nas; przyznać ze wstydem musimy, że na forum kultury wszechludzkiej bez nas

się obchodzą. Dużo w tem winy nie naszej — lecz przystąpmy do pracy, nie żądajmy dla siebie cudu. Pamiętajmy, że ani wielkie tchnienie dziejów ludzkości, ani głębia życia jednostki nie jest do pomyślenia w społeczeństwie nieukształconem. Niech zawsze przyświeca i rządzi nami zasada—że wiedza to potęga!

Po wysłuchaniu powyższego sprawozdania, które przyjęto bez zmiany, skarbnik komitetu, dr. Jaworowski, odczytał protokół komisyi rewizyjnej, stan wydatków i dochodów za rok ubiegły, wreszcie zamierzenia budżetowe na rok bieżący. Wpływy wyniosły rb. 4,386 kop. 50— wydatki rb. 2,846 kop. 37. Ulokowano w Banku Handlowym Warszawskim rb. 1,540 kop. 3. Zebranie ogólne przyjęło i zatwierdziło tak sprawozdanie, jakoteż bilans i projektowany budżet. Składkę roczną od członków rzeczywistych postanowiono utrzymać tę samą co w roku ubiegłym, t. j. rubli cztery. Zdecydowano również, że Zarząd obecny będzie spełniał swe czynności bez zmiany w komplecie w ciągu całego roku bieżącego. P. Gustaw Wiercieński oświadczył, iż składa w darze Towarzystwu swą bibliotekę z 2,000 dzieł oraz szafy.

Z doniosłych projektów dla miasta zaznaczyć należy projekt kanalizacyi Lublina. Lecz ponieważ myśl ta, ażeby być w czyn wprowadzoną, wymagałaby zaprowadzenia samorządu—to projekt ten, jako należący do przyszłości, na razie poszedł do archiwum.

Grono osób interesujących się rozwojem krajowego przemysłu, zainicyowało budowę w Lublinie fabryki dla wyrobu węgli do lamp łukowych elektrycznych. Ten dział przemysłu jest u nas nie wyzyskany, gdyż istnieje w kraju tylko jedna fabryka. Wyrabiany na miejscu produkt będzie mieć zapewniony zbyt. Kapitał na budowę fabryki oraz na jej eksploatacyę obliczony został na 200,000 rubli, które w znacznej części są już pokryte.—Inicyatywę podjęli p.p.: Józef Drecki, Bronisław Fudakowski, Antoni hr. Rostworowski, Wojciech hr. Rostworowski i Jakób Kippman.

Instytucye finansowe lubelskie odbywały swe roczne zgromadzenia, zdając sprawę ze swych czynności. — Jedno z najstarszych towarzystw miejskich, Towarzystwo Kredytowe miasta Lublina na zwyczajnem ogólnem zebraniu 30

Kwietnia 1908 r. uchwaliło przeznaczyć na cele dobroczynne następujące kwoty: 500 rub. do podziału Towarzystwom dobroczynności katolickiemu i żydowskiemu, 300 rub. na Szkołę Handlową, 200 rub. na Bibliotekę imienia prof. Łopacińskiego, 100 rb. na wpisy dla niezamożnych uczniów Szkoły Handlowej, 100 rb. dla Szkoły Lubelskiej, 100 rb. dla Szkoły imienia Staszyca, 100 rub. dla Szkoły żydowskiej, 100 rb. dla Szkoły Rzemieślniczej, 100 rb. dla Szkoły p. Lisowskiej i 100 rb. dla Szkoły p. Czarnieckiej.

Wybrano na dyrektora p. Bernarda Meyersona, na zastępców dyrektora p.p. Jana Karo i Włodzimierza Sekutowicza, na członków komitetu p.p. Stefana Główczewskiego, Kazimierza Eysmonta, Aleksandra Jaworowskiego i Karola Szniersztajna.

Lubelski Związek Hodowlany jak i corocznie, tak i w r. 1908 urządził wystawę i licytacyę od dnia 2 do 5 Maja na bydło rozpłodowe i użytkowe, świnie zarodowe oraz przedmioty mające związek z przemysłem rolnym. — Sztuki zapisane do ksiąg lubelskiego związku były premiowane. Ogółem w wystawie i licytacyi wzięło udział 40 majątków ziemskich, a okazy przez nie dostarczone znalazły chętnych nabywców.

W dniach 26, 27 i 28 Września 1908 r. zaprojektowano w Lublinie zjazd i narady członków Towarzystwa Hygienicznego. Narady te ze względu na 10-letnie istnienie Towarzystwa i na okoliczność, iż po raz pierwszy po za Warszawą będą podjęte, powinny zgromadzić liczne zastępy członków Towarzystwa i dać wiele materyału, któryby do dalszych postępów hygieny kraju mógł się przyczynić.

Podczas zjazdu odbędzie się w Lublinie Wystawa Hygieniczna. Następujące tematy do opracowania na Zjeździe poleciła Rada Warszawskiego Towarzystwa Hygienicznego: 1) przegląd działalności Towarzystwa w ciągu 10-lecia; 2) postępy hygieny w kraju w tym czasie; 3) najpilniejsze potrzeby sanitarne kraju; 4) o zaopatrzeniu miast, osad i wsi w wodę do picia; 5) o usuwaniu nieczystości w miastach i osadach; 6) brukowanie małych miast; 7) oświetlenie miast i osad; 8) hygiena publiczna na wsi; 9) o popularyzacyi hygieny; 10) szpitalnictwo na prowincyi;

11) organizacya sanitarna na wypadek epidemii i 12) o udoskonaleniu szczepienia ospy.

Od 1-go Kwietnia 1908 r. przybyło Lublinowi jeszcze jedno pismo, na szczęście tygodniowe, p. t. *Nowa Jutrzenka,* wydawane przez ks. Ant. Kwiatkowskiego z Bychawy. Pisma codzienne lubelskie przeważnie cały rok wzajemnie oskarżały się, polemizowały zajadle, a często nawet nieprzyzwoicie, co prowadziło do zatargów osobistych, kończących się sądami honorowemi. Że na tem nic czytelnicy nie zyskali—to jasne, a powaga słowa drukowanego została obniżona—to także nie ulega wątpliwości.

Po zawieszeniu w Czerwcu 1907 r. „Ziemi lubelskiej“ powstał na jej miejsce „Lublinianin,“ krótki czas wydawany przez p. Janikowskiego. Po zamknięciu „Lublinianina“ na jego miejsce wskrzeszona „Ziemia Lubelska“ pod nowem kierownictwem doświadczonego publicysty i poety p. Daniela Śliwickiego zaczęła w dalszym ciągu wychodzić. Z pomiędzy wielu artykułów drukowanych w niej, na wyróżnienie zasługuje cenne i obszerne studyum p. Śliwickiego p. t. „Twórczość literacka Stanisława Wyspiańskiego.“— Dla oddania hołdu pamięci poety, tak przedwcześnie zgasłego, grono amatorów wystawiło w Lublinie dwukrotnie najwspanialszy utwór Wyspiańskiego: „Wesele;“ ta narodowa szopka współczesnego życia, mięszanina wizyjnych marzeń i najordynarniejszej prozy współczesnego bytu, w grze amatorów wyszła wcale nie gorzej jak u zawodowych artystów, którzy grali tę sztukę w Lublinie poprzednio w trupie Wiśniewskiego, a później Myszkowskiego i gdzie rolę „panny młodej“ grały tak subtelne artystki jak p. Bogusińska i p. Marjewska.

Sezon zimowy w Lublinie po raz trzeci objął dyrektor Myszkowski ku ogólnemu zadowoleniu lublinian i prócz bardzo udatnie wystawianych operetek (z tych „Wesoła wdówka“ grana była 15 razy) dawał tak piękną operę jak „Hrabina,“ śliczny utwór sceniczny z czasów Księstwa Warszawskiego „Ułani“ i poważną aktualną komedyę Kaweckiego p. t. „Szkoła“ oraz tragedyę głupich ludzi: „Ich czworo“ pióra Gabryeli Zapolskiej.

Niezależnie od tego w ubiegłym sezonie odwiedzały Lublin dwa doskonale zorganizowane zespoły sceniczne

pod kierunkiem p. Przybyłko - Potockiej i p. Kazimierza Kamińskiego, a z warszawskich div operetkowych mieliśmy możność słyszenia p. Heleny Bogorskiej i p. Angeli Van-Loo.

Muzykalni mieszkańcy naszego miasta delektowali się koncertami, urządzonemi w Towarzystwie Muzycznem i operą włoską, która w Marcu wystawiła głośniejsze opery jak: „Faust,“ „Violetta,“ „Rigoletto,“ „Pajace“ i inne przy szczelnie zapełnionej sali teatralnej.

Kiedy mowa o teatrze i muzyce, nie od rzeczy będzie wspomnieć w tej kronice o zorganizowaniu Towarzystwa muzyczno-dramatycznego w niedalekich od Lublina historycznych Puławach. Do pomyślnego rozwoju przyczyniło się przekazanie Towarzystwu wartościowej biblioteki, stanowiącej własność byłego Koła Macierzy Szkolnej. Towarzystwo zapoczątkowało również szereg odczytów z dziedziny literatury i sztuki. Pierwszym prelegentem był p. D. Śliwicki, który wypowiedział odczyt o poezyi Kornela Ujejskiego. Sekcya teatralna Towarzystwa wystawiła „Popychadło“ Szutkiewicza dwukrotnie. Chór zaś, stanowiąc sekcyę wokalną, również się zorganizował i rozpoczął próby regularne.

Za przykładem Puław i w innych miejscowościach odbywały się stałe teatry amatorskie, a do najlepiej zorganizowanych należą kółka amatorskie w Opolu w powiecie Puławskim i w Zwierzyńcu, siedzibie Ordynacyi Zamojskiej.

Nieopodal od Puław, w znanej miejscowości leczniczej, Nałęczowie, założoną została niższa Szkoła Rolnicza. Odbyty na początku r. 1908 egzamin, stwierdził pożyteczną działalność tej szkoły. Gmach w stylu gotycko-nadwiślańskim stoi za kościołem; mieści się w nim Szkoła Rolnicza, kasa pożyczkowa, sklep spółki włościańskiej i szkoła koszykarstwa. Kursy w Szkole Rolniczej są siedmio miesięczne z internatem dla chłopców zamieszkałych w dalszych okolicach Nałęczowa. Zadanie Szkoły—kształcenie synów włościańskich na dobrych rolników, uprawiających własny zagon—a nie na oficyalistów. Dotąd osiągnięto pomyślne wyniki. Kilkunastu chłopców, którzy, prócz czytania i pisania, nic nie umieli, mają obecnie duży zapas wiadomości

z dziedziny rolnictwa, weterynaryi, hodowli inwentarza i na egzaminie odpowiadali ze znajomością nabytej wiedzy. Zdolność i roztropność ludu nałęczowskiego w parze z opiekunami, kochającemi lud—dały tak piękne rezultaty.

Na zakończenie wspomnieć należy o trzeciej Dumie w Petersburgu. Po rozwiązaniu drugiej Dumy 16 Czerwca 1907 r., wydaną została nowa ordynacya wyborcza, uszczuplająca znacznie liczbę wyborców z Królestwa Polskiego. Tym sposobem z gubernii lubelskiej, zamiast pięciu posłów, wybrano tylko jednego — Józefa Nakoniecznego, b. posła do pierwszej Dumy. Niezależnie od tego, ludność prawosławna z gub. lubelskiej wybrała na swego przedstawiciela biskupa z Chełma—Eulogiusza.

Zdzisław Piasecki.

Lublin w Maju 1908 r.

WYSTAWA OGRODNICZA

W LUBLINIE.

Wystawa Ogrodnicza otwartą została 19-go Września 1908 roku przemowami p.p.: T. Piotrowskiego i E. Jankowskiego w parku Bronowickim. — Ze 140 kółek rolniczych brało udział tylko 5, jednak całość przedstawiała się bardzo sympatycznie. Przewagę stanowiło owocarstwo. — Plan Wystawy konsekwentny, każdy dział miał swoje określone miejsce. Spotykamy tu: plany i zdobnictwo na lewo od wejścia do parku, w teatrzyku—wielkie ogrody kwiatowe, w parku kilka klombów, pawilonik plantacyi miejskich, pawilonik z owocami, warzywami i wyrobami owocowemi, pozatem dużą ilość szkółek. Nagród przyznano 71, z których najwyższe otrzymali: za szkółki B-cia Hoser i Ulrych z Warszawy (dyplom honorowy), za wzory nasion warzywnych i pastewnych, za uprawę tych nasion oraz za wysadki buraków pastewnych i ćwikłowych (dyplom zasługi) p. J. Trojanowski z Miechowa i p. Aleksandra Kroczyńska z Bindugi na Wołyniu za owoce (dyplom uznania).

Zarząd Wystawy stanowili: prezes p. St. Śliwiński, vice-prezesi p.p.: T. Piotrowski i E. Jankowski i sekretarze p.p:: Szanior i Giewartowski.—Na Wystawie tej w teatrzyku odbyły się odczyty i pogadanki. R. Hoser mówił o ogródkach zamiejskich, p. Girtwojn — o sadownictwie ogólnem i korzyściach z sadownictwa, p. Schönfeld—o warzywnictwie i p. R. Świdziński—o pszczelnictwie. Ostatniego dnia na Wystawie odbyły się: 1) zabawa pod nazwą „Okrężne,“ wzbudzająca silne zainteresowanie, tak barwnemi strojami, jako też dzielnemi licami przyjmujących udział włościan z Krzczonowa i Konopnicy; 2) popis pięciu oddziałów straży ogniowych: z Krzczonowa, Motycza, Jastkowa, Snopkowa i Puław z naczelnikami na czele. Główne dowództwo nad wszystkiemi oddziałami powierzone było p. Tuliszkowskiemu ze Zwierzyńca. Okrężne mało kto dobrze widział z przyczyny dużej ilości zwiedzających.

20 Września zamknięto Wystawę, krótką, lecz pożyteczną i pouczającą. Wystawa Ogrodnicza twórcom przyniosła przeszło 600 rubli dochodu, zwiedzającym zaś na długo pozostawi sympatyczne wrażenie.

L. K.

ZJAZD HYGIENISTÓW POLSKICH.

W dniu 26-ym Września po nabożeństwie w Katedrze o godzinie 11-ej, odbyło się otwarcie zjazdu w teatrze wielkim. W zastępstwie dr. Tołwińskiego, prezesa Lubelskiego oddziału Towarzystwa Hygienicznego, zjazd otworzył dr. Jaworowski i swym sympatycznym głosem powitał gości, odmalował Lublin teraz i zapoznał obecnych z historyą starego naszego grodu. Na zakończenie zaprosił w imieniu organizatorów dwudziestu gości do prezydjum. Po doktorze Jaworowskim, zabiera głos p. T. Piotrowski, radny miasta, witając gości w imieniu miasta i p. E. Domański, vice-prezes Wystawy Hygienicznej, — zapraszając obecnych do gremjalnego zwiedzenia Wystawy.

Po odczytaniu depesz, następuje odczyt dr. Polaka: *„O działalności Warszawskiego Towarzystwa Hygienicznego w ciągu 10-ciu lat jego istnienia i o programie jego na przyszłość.“*

Od godziny 2-ej do 4-ej po południu goście zwiedzali Wystawę, a o godz. 4-ej rozpoczęły się posiedzenia.

Na tem posiedzeniu wygłosili odczyty: 1) dr. Certowicz *„Hygiena miast małych,“* 2) dr. A. M. Maciesza z Płocka—*„Stan zdrowotny miast większych i sposoby jego podniesienia,“* 3) dr. Br. Malewski — *„Hygiena ubiorów ludowych,“* 4) dr. Michałowski z Żelechowa—*„W sprawie hygieny miast mniejszych,“* 5) dr. Klarner z Bełżyc — *„Hygiena osad,“* 6) dr. Jaworski z Warszawy—*„O gospodarce zarządu miejskiego w Królestwie Polskiem z wyłączeniem Warszawy“* i 7) p. B. Koskowski — *„Hygiena małych miasteczek.“* W rozprawach nad odczytami zabierało głos wielu z obecnych. O godzinie 9-ej wieczorem w przybranych zielenią salonach Re-

sursy obywatelskiej odbył się bankiet, w którym brało udział 170 osób.

27-go Września, na drugim posiedzeniu, odbyły się odczyty następujące: 1) dr. S. Sterling z Łodzi — „*O popularyzacyi hygieny,*“ 2) dr. A. Maciesza — „*Nowe drogi szczepienia zasad zdrowotności,*“ 3) dr. Puławski z Nałęczowa — „*Sprawozdanie z 4-letniej działalności tanich kąpieli im. Bolesława Prusa*“ i „*Ambulatoryum włościańskie w Nałęczowie*“ i 4) dr. Bączkiewicz z Warszawy—„*Walka ze śmiertelnością dzieci.*“ Po dyskusyi nad temi odczytami posiedzenie zamknięto.

Po południu o godz. 4-ej, nastąpiło 3-cie posiedzenie z odczytami: 1) Karola Rose—„*Sprawa ubezpieczenia robotników w Europie,*“ 2) dr. Herynga—„*O nowej metodzie wyjaławiania mleka,*“ i 3) dr. W. Puławskiego z Radziejowa— „*O walce z chorobami zakaźnemi.*“

28-go Września, o godzinie 9-ej rano, odbyło się 4-te posiedzenie, na którem odczytali swe prace: 1) dr. Cz. Czerwiński—„*O pomocy akuszeryjnej na wsi,*“ 2) dr. St. Kijeński— „*O instytucyach opieki nad dziećmi,*“ 3) w zastępstwie chorego dr. Tołwińskiego — syn jego — „*O zaopatrzeniu w wodę ludności wiejskiej,*“ 4) p. Wł. Kozłowski—„*Postępy wychowania fizycznego*“ i 5) dr. Roszkowski z Warszawy—„*W sprawie odżywiania niemowląt.*“

O godzinie 2-ej nastąpiło ostatnie posiedzenie, na którem dr. Jaczewski odczytał „*Uchwały Zjazdu,*“ a dr. Jaworowski w serdecznych słowach podziękował biorącym udział i wyraził życzenie spotkania się wszystkich na najbliższym Zjeździe.

L. K.

UCHWAŁY ZJAZDU HYGIENISTÓW POLSKICH.

W sprawie samorządu.

1. Samorząd miejski i ziemski faktyczny, lecz nie nominalny, jest warunkiem nieodzownym poprawy stosunków zdrowotnych i ich normalnego rozwoju.

Szczególnie ważnem jest wprowadzenie samorządu dla uruchomienia kapitałów oraz wszelkich operacyi finansowych na cele zdrowotne; wymagają one atoli niezmiernie ścisłej kontroli obywatelskiej.

W sprawie uzdrowotnienia Lublina.

1. Wodociąg, zaopatrujący miasto Lublin w wodę, lubo pod względem własności wody przy dzisiejszem małem jej zapotrzebowaniu nie nastręcza poważnych zarzutów, wszakże wobec dokonanych przez kompetentne organy studyów, może być uważany tylko za prowizoryum, lecz nie za stałe normalne urządzenie.

2. Rzeźnia, ze względu na urządzenie wewnętrzne i na położenie względem miasta (w górze rzeki), winna być przeniesiona i zbudowana według nowoczesnych wymagań.

3. Wobec olbrzymiego zanieczyszczenia gruntu i rzek, przepływających w mieście, najpilniejszą sprawą jest urządzenie kanalizacyi; tymczasowo zaś zaleca się zastosowanie metod biologicznych przy instytucyach, których ścieki są najniebezpieczniejsze dla zdrowia publicznego, mianowicie przy szpitalach.

4. Zapoczątkowanie bruków z gładką powierzchnią zasługuje na uznanie.

5. Wskazanem jest uregulowanie skarp od strony ulicy Podwala za pomocą zadrzewienia, oraz dalsze zadrzewianie placów miejskich.

6. Przeniesienie targowisk miejskich ku obwodowi miasta jest również wskazane.

7. Dalszy rozwój miasta Lublina na drodze uzdrowotnienia jest w znacznej mierze zależny od częściowego chociażby uregulowania warunków zdrowotnych jego przedmieść, jako też położonych między miastem i temi przedmieściami gruntów i osad miejskich.

8. Sprawą pierwszorzędnej wagi jest sporządzenie nowego planu regulacyjnego miasta i włączenie przedmieść do miasta.

9. Urządzenie instalacyi elektrycznych dla przeprowadzenia tramwaju, oświetlenia i użytkowania siły elektrycznej, jako dźwigni, jest konieczną i niezbędną potrzebą miasta; przyczyni się ono zwłaszcza do zaspokojenia potrzeb ludności mniej zamożnej pod względem zdrowych mieszkań, da bowiem możność korzystania z mieszkania poza granicami miasta.

10. Konstantując znaczne ulepszenie w szpitalnictwie lubelskiem, Zjazd podnosi konieczność zwiększenia liczby łóżek i przedewszystkiem zbudowania szpitala dla chorych zakaźnych, którego brak odbija się na niezwykłem szerzeniu się śmiertelności, z powodu tego rodzaju chorób.

Wreszcie pierwszy Zjazd hygieniczny prowincyonalny (uznając, że wszelkie uczynione przezeń uwagi, wnioski noszą cechę tymczasowej działalności) z uznaniem podnosi już zapoczątkowane przez prezydenta miasta, radnych magistratu i zebranie obywateli miasta Lublina starania o zaprowadzenie racyonalnej kanalizacyi, rozszerzenie i ulepszenie wodociągów, budowę rzeźni, tramwajów, oświetlenia elektrycznego i t. p., a stwierdzając, że jest to jedyny środek, mający uzdrowotnić miasto—jest zdania, że wszelkie roboty przygotowawcze, zmierzające do zaprowadzenia wyżej wymienionych ulepszeń—winny być jak najenergiczniej prowadzone, bynajmniej zaś nie odkładane, aż do zaprowadzenia instytucyi samorządnych.

W sprawie zapobiegania cholerze.

Potwierdzając poprzednie uchwały, przyjęte przez Zjazdy T. H. W., Zjazd obecny zwraca uwagę na następujące zasadnicze postulaty:

1. Najpewniejszym i najważniejszym środkiem walki z cholerą jest uzdrowotnienie miejsc zaludnionych, głównie przez zaopatrzenie ich w dobrą wodę i urządzenie prawidłowego usuwania nieczystości i odpadków.

2. Ponieważ ani chemiczne ani bakteryologiczne badanie nie daje wskazówek dostatecznych, co do przyczyn zanieczyszczania szkodliwemi zarazkami, należy zatem dokładnie zbadać pochodzenie wód od dostania się do nich zarazków.

3. Otwarte zbiorowiska wody, jako to: rzeki, strumyki, stawy, sadzawki winny być zupełnie wykluczone od użytkowania, zarówno do picia, jako też do potrzeb gospodarczych.

4. Cembrzyny studzien muszą być bezwarunkowo nieprzepuszczalne dla wód wypływających, jak i dopływów zewnętrznych.

5. W razie wybuchu epidemii w pewnej miejscowości (miastach, osadach i wsiach), w celach izolacyi zarazków, należy urządzić: A) Szpitale specyalne, chociażby w pomieszczeniach prowizorycznych; domy izolacyjne dla rodzin i współmieszkańców, mających bliższą styczność z chorym. B) Minimum dyzynfekcyi polega: a) na zniszczeniu rzeczy małowartościowych i łatwo dających się spalić (słoma, siano) za pomocą ognia; b) na wygotowaniu bielizny i posłania chorego w wodzie z dodatkiem sody lub ługu pod dozorem osobistym lekarza lub sanitaryusza; c) na dokładnem wypędzlowaniu sprzętów domowych i naczyń kuchennych mlekiem wapiennem; d) na wybieleniu ścian i obfitem zlaniu podłogi mlekiem wapiennem; e) na zbieraniu wydzielin w jedno naczynie, zawierające mleko wapienne ($^1/_4$ objętości naczynia) i dokładnem zmieszaniu patykiem; f) na odkażeniu pierzyn i poduszek (w kartoflarkach); g) na rozwieszeniu kożuchów, butów, pasów, rzemieni i t. p. przedmiotów, które mają być odkażone sposobami wyżej wymienionemi na strychu na czas dwóch tygodni conajmniej, przyczem strych należy zamknąć i opieczętować.

Uwaga. Dezynfekcye podłogi wykonać należy na ostatku.

Wapno miewamy albo w dużych bryłach, albo jako wapno lasowane w dołach przykrytych, posiadające gęstą spoistość, przy roztarciu

wydające zapach amoniaku i mające piekący smak. Należy zawsze mieć w każdej wsi wapno w ilości jednego korca. Wapno zadołowane może być przechowane w dołach lata całe bez utraty własności dobrego wapna. Rozczyn wapna, jedna część na cztery części wody, przechowywać nie dłużej nad dwanaście godzin. Przy dezynfekcyi wapnem nie można używać żadnych innych środków dezynfekcyjnych oprócz ługu i sody.

6. Nie używać produktów, pochodzących z miejscowości dotkniętych zarazą.

7. Zarządy miast i gmin winny ułatwić szczepienie życzącym sobie tego, przyczem szczepienia ochronne winny odbywać się wyłącznie przez lekarzy, z zachowaniem odpowiednich ostrożności.

W sprawie chorób zakaźnych.

1. Ponieważ brud i nędza są sprzymierzeńcami choroby, należy wpajać zamiłowanie czystości w młodem pokoleniu przez szkołę, a w starszych drogą pouczania — szczególniej przy zetknięciu się z biedną klasą ludności.

2. O ile możności propagować zakładanie głębszych lub płytszych studzien abisyńskich.

3. Co do chorób zakaźnych wogóle Zjazd polecił Radzie zreferować wnioski na Zjazd przyszły, korzystając obok innych materyałów i z pracy dr. Puławskiego z Radziejowa.

W sprawie szczepienia ospy.

1. Starać się o przeprowadzenie prawa obowiązkowego szczepienia ospy.

W sprawie popularyzacyi hygieny.

1. Towarzystwa Hygieniczne propagować powinny zasady zdrowotności na szerszą skalę przy współudziale Towarzystw oświatowych, kulturalnych i współdzielczych.

2. Powołanie ich do tej pracy za pomocą odpowiedniej odezwy, jest obowiązkiem Towarzystwa Hygienicznego, które wziąć powinno na siebie obowiązek wyszukiwania w miarę możności prelegentów i o zaopatrywanie ich w odpowiednie pomoce za pośrednictwem lekcyi hygieny ludowej lub innych, powołanych do tego organów.

3. W tym celu założyć należy muzeum hygieniczne ruchome przy Tow. Hyg. w Warszawie, a następnie i na prowincyi przy oddziałach prowincyonalnych Towarzystwa.

4. Tow. Hyg. rozpocząć powinno zaopatrywanie wymienionych wyżej Towarzystw w swoje wydawnictwa oraz wziąć na siebie pośrednictwo w nabywaniu okazów i tablic.

5. Tow. Hyg. powinno zająć się wydawaniem podręczników hygieny dla nauczycieli oraz urządzeniem dla nich wykładów z hygieny.

6. Urządzić kursy hygieny dla duchowieństwa.

7. Należy zakładać w gminach kółka „Zdrowia“ według projektu opracowanego przez Radę Tow. Hyg.

W sprawie walki ze śmiertelnością dzieci.

1. Otwieranie instytucyi „Kropla mleka“ jest najodpowiedniejszą drogą do zmniejszenia śmiertelności wśród dzieci.

2. Zjazd uznaje rozszerzenie istniejących i zakładanie nowych „Kropli mleka“ przy oddziałach prowincyonalnych Tow. Hyg. za kwestyę pierwszorzędnej wagi i nie cierpiącą zwłoki.

3. Szerzenie wiadomości z zakresu hygieny wieku dziecięcego za pomocą odczytów, pogadanek i wydawnictwa „Rad dla matek,“ jest kwestyą pierwszorzędnej wagi w walce ze śmiertelnością dzieci w naszym kraju.

4. Zjazd uznaje konieczną potrzebę wprowadzenia do szkół żeńskich wykładów o pielęgnowaniu dzieci.

5. Rozbudzić w społeczeństwie w szerokim tego słowa znaczeniu dbałość o fizyczny rozwój dziewcząt, jako przyszłych matek.

6. Instytucye „Kropli mleka“ winny rozdawać mleko dla niemowląt tylko w razie zaświadczenia lekarza.

7. Dokonać spisu jednodniowego dzieci, przynajmniej w miejscowościach, gdzie istnieją Oddziały Tow. Hyg.

8. Dążyć drogą odpowiedniej propagandy do zakładania i otwierania odpowiednich zakładów, mających zapewnić ochronę kobiety oraz jej dziecka, wogóle i w okresie macierzyństwa.

9. Tworzyć samoochronę i samopomoc przez ubezpieczanie się kobiet w okresie macierzyństwa w odpowiednich instytucyach finansowych.

10. Starać się o wprowadzenie nowelli do prawa (ubezpieczanie robotników na wypadek niezdolności do pracy) która uzupełniłaby nowy projekt prawodawstwa fabrycznego co do uwalniania robotnic fabrycznych ciężarnych i rodzących od pracy na 4 tygodnie przed i 4 po rozwiązaniu z prawem wynagrodzenia podczas choroby.

W sprawie opieki nad dziećmi.

1. Zjazd wyraża życzenie, ażeby przy wszystkich oddziałach prowincyonalnych Tow. Hyg. powstały wydziały wychowawcze, które by zwracały baczną uwagę na sprawę wychowania fizycznego.

2. Zjazd wyraża życzenie, ażeby przy oddziałach prowincyonalnych Tow. Hyg. zakładane były ogrody gier i ćwiczeń ruchomych na wzór Warszawskich ogrodów im. N. E. Rau'a.

3. Zjazd wyraża życzenie, ażeby szkoła nasza oparła kształcenie fizyczne swych wychowanków na podstawach naukowych oraz, ażeby lekarze szkolni zaznajamiali się ze stroną praktyczną tej sprawy, uprawiając rozmaite zabiegi cielesne, przez co wysoce poprawić mogą istniejący stan rzeczy.

4. W celu ujednostajnienia systemu wychowania niezbędne jest zjednoczenie zarządów wszelkich instytucyi, zajmujących się opieką nad dziećmi.

5. Niezbędne jest zakładanie centralnych przytułków dla dzieci jednej kategoryi, a więc np. dla idyotów, obłąkanych, padaczkowych i t. d.

6. Tow. Opieki nad dziećmi w Warszawie (Piękna 9) jest uprawnione do urzeczywistnienia wniosków, zamieszczonych pod № 4 i 5, a Tow. Hyg. winno mu w tej mierze pomagać i z nim współdziałać.

W sprawie pomocy akuszeryjnej na wsi.

1. Każdy szpital prowincyonalny, posiadający oddział położniczy, powinien być bezpłatną szkołą dla akuszerek wiejskich.

2. Uczenice takich szkół w pierwszych latach ich istnienia powinny się rekrutować z pośród włościanek.

W sprawie ubezpieczania robotników.

1. Zjazd uchwalił, aby prosić Radę Tow. Hyg. o wydrukowanie i rozesłanie oddziałom prowincyonalnym Tow. Hyg. odczytu p. Karola Rosego z Berlina, celem dokładnego zaznajomienia Członków Tow. Hyg. ze sprawą ubezpieczenia robotników, oraz postawić ją na porządku dziennym bądź przyszłego Zjazdu ogólnego, bądź *ad hoc* urządzonego z udziałem sfer zainteresowanych pracodawców i robotników.

L. K.

WYSTAWA HYGIENICZNA W LUBLINIE.

W dniu 12-ym Września 1908 roku, o godzinie 1-ej w południe, Vice-gubernator p. Sieleckij, w asystencyi pomocnika naczelnika powiatu lubelskiego i paru urzędników, w otoczeniu Komitetu Wystawy przecina taśmę, wygłaszając mowę na cześć Wystawy. Na to przemówienie odpowiada p. Leon Przanowski, prezes Wystawy, w imieniu Komitetu. Zarząd Wystawy objęli: p. Leon Przanowski (prezes), p. Emilian Domański (vice-prezes), dr. Wł. Tołwiński (vice-prezes), p. T. Piotrowski (skarbnik), p. G. Wiercieński (gospodarz) i dr. J. Modrzewski (sekretarz).—Ich to pracy, a w szczególności dr. Wł. Tołwińskiego, dr. J. Modrzewskiego i radcy G. Wiercieńskiego — wiele a wiele Lublin ma do zawdzięczenia, że Wystawę urządzili tak smacznie, po europejsku i tak pouczająco. Komisarzem Wystawy był p. Cz. Piątkowski. Jeden, jedyny zarzut możnaby było zrobić, że katalog nie odpowiadał ugrupowaniu i trudno było bardzo podług niego się orjentować.—Mieliśmy po za Wystawą, na placu wystawowym i w teatrzyku wystawowym rozmaite popisy, i tak: kilka pogadanek, popisy szkoły gimnastycznej p. Baniewiczówny, koncerty muzyki 65-go Moskiewskiego pułku piechoty (z Chełma), jak również codzienne walki atletów, uczni p. Arnolda z Warszawy, teatrzyk maryonetek, ćwiczenia na reku, śpiewy i tańce.—Było nawet dni parę z podwójną muzyką i fajerwerkami i jeden dzień na zakończenie z loteryą fantową.

Wystawców zapisało się 248, z czego z Lublina i lubelskiego było zaledwie 74. Z lubelskich wystawców wspomnieć mi wypada tych, którzy swą wielką pracą uświetnili Wystawę, a zatem: Zakłady gazowe lubelskie i ich dyrektora inż. Bańkowskiego (dyplom uznania); firmę M. Wolski i S-ka w Lublinie (dyplom zasługi); Nałęczów, zakład zdrojowo-kąpielowy (dyplom zasługi); p. Maryę Papiewską—zakład freblowski (dyplom uznania); p. Henryka Jaworskiego — pomoce naukowe przez siebie obmyślone i wypróbowane (dyplom uznania); inż. Cz. Rakowskiego — popularyzacya urządzeń i zastosowań elektrycznych; p. Hen-

ryka Wiercieńskiego z Nałęczowa i dr. Wł. Tołwińskiego tablice statystyczne. Wspomnieć również wypada inż. Kuczyńskiego (pompy), mleczarnię „Zdrowie", stolarza Koterwasa, fabrykę wyrobów drzewnych w Zwierzyńcu Ordynackim, Frampolską Spółkę tkacką, Karwowskiego i Zakrzewskiego (betony), Klinkier, Sławinek i t. p. Największym bogactwem tej wystawy były tablice, zmudne prace inteligentnych wystawców, one jednak nie przyciągały. Najbardziej pociągały: Zakopane (gdzie dwóch górali dawało objaśnienia), inż. Cz. Rakowski, Zakłady gazowe, futra Chowańczaka i przepiękne gustem i wyrobem mozajki Natalii Bober.

Wystawców nagrodzono sowicie dyplomami, medalami, listami pochwalnemi i podziękowaniami. Wystawcy stanowili gruppy: chemiczną, ortopedyczną i narzędzi chirurgicznych, techniczną, balneologiczną, wychowawczą, szpitalnictwa, naukową, stowarzyszeń, farmaceutyczną, spożywczą, odzieży, mleczarską, artystyczną i mieszaną. — Eksponaty umieszczone były w głównym pawilonie, w bocznych i oddzielnych kioskach na placu wystawowym, z których prym trzymał kiosk redakcyi i tygodnika „Świat." Restauracya z cukiernią, handel W. Ignaszewskiego, Bar hygieniczny, wyrób wafli z kremem na poczekaniu, mleko z mleczarni „Zdrowie" i z „Kropli mleka" pozwalały ugasić pragnienie i nasycić się do woli.

Wystawa oświetloną była rozmaitemi lampami i tak: Zakłady gazowe—palnikami gazowemi, inż. Rakowski z p. Święckim—lampy żarowe, tygodnik „Świat" i ulica Cmentarna przed wejściem—lampami „Lux"—całość zaś oświetlał inż. Stodólski—lampami gazolinowemi „Aurora" i „Welsbach."

Na pamiątkę Wystawy i 10-lecia Tow. Hygien., firma Weinkranz sprzedawała nader gustowne żetony. Z jednej strony żetonu widzimy bramę Krakowską w Lublinie i napis: „X-lecie Warsz. Tow. Hygienicznego," z drugiej — Hygienę w stroju i pozycyi według rysunku p. K. K. Rayskiego (taką, jaka była na afiszu Wystawy) i napis: „Wystawa Hygieniczna w Lublinie 1908."

W dniu 4-ym Października Wystawę Hygieniczną, która ściągała wielu przyjezdnych,—zamknięto z niewielkim niedoborem. *L. K.*

Na „Anioł Pański."

Bądź, Wielki Boże, pochwalony
Łęgów praciszą, szumem boru
I tą tęsknicą, co z zagonu
Powstając, chadza bólem obłąkana;
W ciszy wieczoru szatę mgieł obleka
I wielbi Ciebie, Boga i Człowieka.

Na „Anioł Pański" biją dzwony,—
Z dali głos płynie falą drżącą,
Ponad łękami się kolebie,
I z gleby zrodzona tęsknica powstaje,
Przenika lasy, ochwyta świat cały;
Wkoło gędziebnych brzmią modłów horały.

Archanioł Pański nam zwiastował
(Przedwieczorowe błysły zorze)
Jako się ziścić ma godzina
Cudu wielkiego. Oczekujem w lęku,
Zali potrafim, ludzie ziemscy, prości,
Rozpoznać świętość, co wśród nas zagości.

A z Ducha będzie wczas poczęte. —
Niechaj otworzą nam niebiosa
Bramy zamknione, bych ujrzeli,
Ludzie przyziemni, te wielkie jasności,
W których Duch Święty ponad nami stanie,
By się ziściło duchów obcowanie.

A Słowo Ciałem gdy się stanie,
Tedy zamieszka między nami. —
Chwała niech będzie tej godzinie!
Zczezła bezsiła, moc w ciszy się rodzi;
Stoim gotowi i pełni skupienia,
Albowiem słowo w moc czynu się zmienia.

Umilkły dzwony modlitewne,
Cisza; — na miedzach lęk się czai...
Potrzykroć jęknął dzwon żałobny:
Wspomnijmy o tych, co w boju polegli;
Pokój zginionym wśród obcego kraju;
Przebaczmy zmarłym na błędnem rozstaju.

Ludwika Rogowska.

24/IV 1908. Rzym.

WESOŁEGO!

OBRAZEK.

W siedmiu ogromnych pokojach, w lokalu parterowym mieściła się restauracya, w której już o zmroku we wszystkich oknach płonął gaz w dużych kulach mlecznych, a po nad drzwiami jaśniała latarnia o szkłach kolorowych, jaskrawych. Czerwone, zielone i niebieskie pasy światła padały z owej latarni na chodnik, aby zwracać uwagę przechodniów i zapraszać ich niejako do tego przybytku kuflowo-bilardowych rozkoszy.

W pierwszej stancyi, za ogromnym bufetem, zastawionej niewykwintnemi przekąskami i bateryą butelek, zasia-

dała sama właścicielka zakładu, pulchna blondynka, o wydatnym biuście i wspaniale zaokrąglonych ramionach. — Uśmiechała ona się do jakiegoś „stamgasta“ siedzącego przy najbliższym stoliku i obdarzała go melancholijnem wejrzeniem, oraz uśmiechem słodkim, obiecującym. „Stamgast“ patrzał w twarz gospodyni jak w obraz, a jeżeli odrywał wzrok swój od jej miłej osoby, to dlatego tylko— aby spojrzeć w kufel i przekonać się, czy rychło na nowo napełnić go wypadnie. Kilka dziewczyn, pretensyonalnie ubranych, biegało pomiędzy gośćmi roznosząc kufle, talerze i uśmiechy—w ostatnim zaś salonie rozlegał się łoskot kul bilardowych i gwarna rozmowa grających.

Restauracya cieszyła się wielką popularnością, gości było pełno—wszystkie stoliki zajęte. Gwar i hałas panował w niej nieznośny, gęste obłoki dymu z papierosów i cygar napełniały powietrze.

Był to dzień sobotni; wielu rzemieślników z rękami od pracy czarnemi, przyszło tu na kufel piwa, niektórzy przyprowadzili z sobą żony—toczyły się tu spory i sprzeczki—rozmowy o najrozmaitszych przedmiotach, a gwar tych rozmów, w połączeniu z brzękiem kufli i noży, głośnem wołaniem na usługujące dziewczyny, zmuszał biesiadników do coraz silniejszego podnoszenia głosu—do powiększania ogólnej wrzawy. Tu nawet zakochany musiałby swej ulubionej wykrzyczeć wyznanie, gdyż inaczej nie byłaby go mogła usłyszeć.

W największym salonie, gdzie stało najwięcej stolików, gdzie zgiełk do kulminacyjnego punktu dochodził, na estradzie z desek skleconej i wypłowiałym dreliszkiem pokrytej, stał stary, wysłużony fortepian. Los równie dla fortepianów jak i dla ludzi złośliwy, wyrzucił go z salonu i, przeniósłszy go do knajpy, kazał mu jęczeć co wieczór nadszarpniętemi strunami i napełniać melodyą izby pełne dymu i gwaru.

Godzina siódma wydzwoniła na zegarze umieszczonym na wierzchu bufetowej szafy i, akurat w tejże samej chwili, do fortepianu zbliżyła się kobieta niemłoda, której włosy dobrze już szron siwizny przypruszył. Zdjęła z siebie wypłowiałą mantylkę, uwolniła palce z rękawiczek, otworzywszy fortepian i usiadłszy przy nim, uderzyła kilka akor-

dów. Potem z pod palców jej popłynęły łagodne dźwięki jakiegoś starego, sentymentalnego walczyka, o rytmie spokojnym miarowym, jak chód zegara.

Szewcowa jakaś, czerwona i do wzruszeń skłonna, trąciła silnie swego małżonka w łokieć i rzekła z rozrzewnieniem:

— Jacuś, słuchaj, na naszem weselu tego walczyka grali... Pamiętasz, Jacusiu, serdeńko, pamiętasz?

— Pa...pa...miętam, pamiętam jagódko—odrzekł z trudnością pan majster. Gra bo gra! niech ją nieznam.

— Tak, tak Jacusiu, biedactwo jakieś, na starość grajkować musi... naści dwie dziesiątki, bęcnij jej tam na fortepian, niech ma za swoją pracę, kiedy mi młode lata przypomniała.

On wstał i, chwiejnym krokiem, ale z miną buńczuczną, do fortepianu się zbliżył. — W ręce wyciągniętej dwadzieścia groszy trzymał, już usta otwierał, aby coś powiedzieć, gdy wzrok jego spotkał się ze spojrzeniem grającej. Musiało być coś magicznego w tem spojrzeniu, bo poczciwy majster oczy spuścił, przeproszenie jakieś wybąkał i delikatnie, nieśmiało, datek swój podsunąwszy pod nuty na fortepianie leżące, odszedł do swego stolika.

Ta bawaryowa artystka umiała poszanowanie dla siebie obudzić. Zachowywała się z godnością, nie zbierała datków na nuty, nie obchodziła stolików—szanowali ją też goście knajpowi—a nawet pijany rzemieślnik, jeżeli bliżej fortepianu siedział, miarkował swe wyrażenia i gesta, żeby nie urazić... radczyni.

Bo ją „radczynią" nazywano w tej knajpie. Nikt nie znał jej bliżej, nie wiedział skąd się tu wzięła; przed kilkoma miesiącami zaczęła tu grywać i, od tego czasu, stawiała się codziennie o siódmej i, z małemi przerwami, do dwunastej grywała. Dostawała za to od pulchnej gospodyni dwa złote, a że kolacyi w zakładzie jadać nie chciała, więc zawijano jej w starą gazetę kawałek mięsa i chleba, i to podobno za obiad na drugi dzień jej służyło. Stali goście bawaryi opowiadali sobie, że radczyni była niegdyś bogatą i że grywa z biedy—ale bieda to w mieście takie powszednie zjawisko, że już nie robi wrażenia. Zresztą, radczyni była milcząca, nie odzywała się do nikogo, przy-

chodziła o swojej godzinie, grała do samej północy, nie robiła sobie długich pauz i wypoczynków, a dzięki jej, fortepian nieustannie brzęczał i rozweselał gości. Przyzwyczajono się do tej staruszki, jak do jakiego mebla, lub obrazu, słuchano jej muzyki codziennie.

Dziś radczyni, wbrew swemu zwyczajowi, nie zachowywała się normalnie. Skończywszy walczyka, wstrząsnęła się nerwowo, zarzuciła na plecy chusteczkę i odpoczywała coś długo — potem wstała, poszła do bufetu i poprosiła o szklankę wody.

Kiedy powróciwszy, zaczęła grać jakiegoś starego, odwiecznego lansiera, oczy jej błysnęły dziwnym blaskiem, a na wychudłe policzki wystąpił mocny rumieniec. Grała z takiem ożywieniem i ogniem, że wszyscy goście oglądali się na nią, a jeden nawet szepnął sąsiadowi:

— Niema co gadać, panie Wincenty, dziś babina jest w sztosie.

Naprawdę babina była w sztosie wspomnień. I dla niej przecież świeciło niegdyś słońce, i dla niej kwitnęły kwiaty... Przypomniała jej się wiosna życia, przypomniał niewykwintny salonik jej rodziców, ongi dzierżawców niewielkiego folwarku; był tam także fortepian i tańczono lansiera...

Lansier też szczególnie utkwił jej w pamięci, bo w chwili reweransów i ukłonów dyganych, ongi... ongi... nieboszczyk mąż wyznał jej swoją miłość, oświadczył się...

Pamięta ona dobrze tę chwilę, pamięta przez całe życie — i nie zapomni nigdy. On był młody, przystojny, a przytem świat się przed nim otwierał... był urzędnikiem, miał tysiąc złotych pensyi. Na owe czasy, to już pozycya.

I tak dobrze im było... Mieszkali w małem miasteczku, mieli własny domeczek z ogródkiem — on chodził do biura, awansował dość szybko, ona zaś pilnowała domeczku, chowała dzieci...

Dwoje im tylko Pan Bóg dał, syna i córkę—ale jakież to były te dzieci.., mądre, ładne, dowcipne, chowały się dobrze i uczyły nieźle.

Nie obejrzeli się szczęśliwi małżonkowie, jak im blisko dwadzieścia lat życia ubiegło, szybko jak jedna chwila, słodko, spokojnie.

Mąż już był dygnitarzem—adjunktem przy naczelniku powiatu, szanowali go wszyscy, kłaniali mu się nizko—ona należała do najwyższych sfer miasteczka, sam naczelnik bywał u nich... raz nawet gubernator, przejeżdżając, do nich na śniadanie wstąpił — do nich, choć były przecież inne domy! Naumyślnie nieboszczyka wyróżnił, jako urzędnika sumiennego, prawego; awans mu wtenczas obiecał.

Przeszło to wszystko, przeminęło, jak ostatnie dźwięki lansiera, który ukończyła właśnie.

Znowuż ją jakieś dreszcze wstrząsnęły, chciałaby prosić o herbatę. Podanoby jej natychmiast, ale to jakoś w bawaryi nie wypada... Zresztą powróci za parę godzin do domu — wie, że jest tam w maszynce troszkę nafty, to zagrzeje wody i będzie herbata. Herbata, a może lepiej ziółka jakie, bo zimno dziś szczególnie...

Ale grać trzeba, fortepian długo już milczy.

Radczyni przypomina sobie ze swoich nut, jakąś odwieczną, romantyczną „przechadzkę przy świetle księżyca.“ To jej się nadaje do wspomnień — bo w „promenadzie“ owej są westchnienia, szmery wód tajemniczych, daleki odgłos dzwonów.

Tak, dzwonów... dzwonów... nasłuchała się ich w swojem życiu niemało, czuła ich uderzenia w sercu, jak pchnięcia zimnego noża, wtórowała im jękami...

Dobry, poczciwy jej mąż nie dostał przyrzeczonego awansu, nie dostał, gdyż przeziębił się i umarł, umarł naprzekór przepowiedniom powiatowego lekarza, który tak ją uspokajał, tak zapewniał, że wszystko dobrze się skończy.— Ha, skończyło się—długotrwała choroba pochłonęła zapasy, trzeba było domek obdłużyć nawet. Umarł mąż, umarł biedaczysko i emerytury nawet wysłużyć nie zdążył... Czy widzi teraz z wysokiego nieba swą towarzyszkę życia, czy słyszy, że ona gra tu w brudnej, zadymionej knajpie, ona, pani adjunktowa, szanowana tak niegdyś w miasteczku!!

Gra w bawaryi: „Promenade au clair de lune“—przechadzka przy świetle księżyca, ale dusza jej jest gdzieindziej.— Dusza jej błądzi właśnie przy świetle księżyca na cmentarzu, wśród ukochanych grobów. Tuż przy kaplicy, pod brzozami, dwiema, mąż spoczywa snem wiecznym...

już się i mogiła jego zapadła, i krzyż na niej pochylił... nawet blacha z napisem na ścianie kaplicy przybita już zblakła, deszcze z niej pozmywały litery, tylko smutku z serca zmyć nie mogły, boleści ukoić nie zdołały... Zapadła się mogiła męża... zapadła, jak pierś osieroconej wdowy... jak jej oczy, które tyle łez wypłakały... Bo jakże nie miały wypłakać?! Jeszcze nad grobem męża trawa dobrze nie porosła, a już grabarz dla syna grób kopał. To jeszcze cięższa strata, jeszcze boleśniejsza rana. Matka, grzebiąc swe dziecię, grzebie swą dumę, szczęście, nadzieję.

Jej syn, ten dzielny chłopak, który się uczył tak dobrze, który miał być pociechą i opieką matki na starość, zginął nieszczęśliwie, niespodziewanie, nagle. Padł ofiarą swej własnej szlachetności i poświęcenia się dla drugich...

Nieszczęście!

Poco chodził nad brzeg rzeki, poco ujrzał jakąś kobietę tonącą? Bez namysłu rzucił się w bystre nurty wody i, byłby wyratował ofiarę nieostrożności — lecz ta objęła go konwulsyjnie za szyję, skrępowała ruchy w żelaznym, rozpaczliwym uścisku i poszli na dno oboje — oboje już martwych wydobyto.

Był to grom dla matki okropny — ale i ten przeżyła, gdyż ją jeszcze nowe krzyże czekały, gdyż jeszcze nie wypłakała łez wszystkich. — Córka po roku życia z mężem, umarła także i leży na Powązkach, a biedna matka, osierocona już zupełnie, nie ma nikogo, nikogo na świecie... Dopóki mogła pracować, dopóki była silniejsza, trudniła się szyciem, lekcye dawała, lecz dziś do szycia oczy nie służą, rodzice żądają dla dzieci nowej metody uczenia, skromny kawałek chleba wymyka się z ręki spracowanej i drżącej.

Skończyła się „Promenada,“ radczyni obciera chustką krople potu z czoła i czuje, że jej słabo, gorąco i zimno naprzemian.

Patrzy na zegar, wpół do jedenastej dopiero. Jeszcze półtorej godziny tylko... to niedługo, całe lata przeszły takie ciężkie, takie bolesne—a jednak przeszły, minęły—półtorej godziny, cóż znaczy?!

Tyle przemyślała o grobach, o cieniach swoich ukochanych... Tak jej smutno i boleśnie na duszy, cóż więc

dziwnego, że zamiast skocznych tańców, „Ave Maria“ zaczyna.

Ten i ów zatrzymuje kufel do ust niesiony—i słucha, oglądając się w stronę fortepianu — w gwarnej sali chwilowo cisza zalega...

Nareszcie, pijany jakiś gość uderza kuflem w stół z całej siły i krzyczy:

— Panno! serka, do kroć stu tysięcy, czy panna nie słyszysz, że tu jak na pogrzebie grają!

Muzyka tymczasem nie ustaje, gdyż grająca tego wykrzykniku nie słyszy, gra dalej, z coraz większą mocą, przyciska z całej siły pedały, uderza z dziwną energią w klawisze. Goście powstali z swych miejsc i spoglądają w zdumieniu; twarz grającej jest blada jak kreda, usta zaciśnięte kurczowo, oczy szeroko rozwarte. Tylko palce nerwowo uderzają w klawisze, jak gdyby chciały wszystkie struny w fortepianie pozrywać.

Pulchna pani wytoczyła się z za bufetu, przyszła do grającej i ujęła za rękę.

— Pani! pani! co pani wyrabia?

Muzyka ucichła. Ręce radczyni opadły bezwiednie.

— Pani coś jest, pani chora jesteś—zawołała z przerażeniem gospodyni. — Józiu! Maniu! ruszcie się, wody tu dajcie natychmiast!

Biedna kobieta westchnęła ciężko, spojrzała na gospodynię, na gości, na liczne kufle rozstawione po stołach i wnet przypomniała sobie gdzie jest.

— Przepraszam panią — rzekła — trochę mi było niedobrze... sama nie wiem, co grałam...

— Ach, co pani grała! i ja nie wiem co pani tam grała—takie granie to w kościołach grywają.

— Niech mi pani wybaczy... poprawię się—rzekła cicho—zagram co innego...

W gronie gości znalazł się jakiś felczer.

— Ej, co pani zagra—rzekł—kiedy pani ledwie siedzi na krześle. Pani gospodyni, kieliszek wina dać — a jak nie—to ja funduję i basta!

— Nie zawracaj pan głowy z swoją fundą... cóż to, ja

pożałuję dla chorej? za pieniądze będę dawać — jak jaka aptekarka, widzisz go, jaki mi fundator!

Pobiegła do bufetu, nalała kieliszek wina i przyniosła cierpiącej. Ta wypiła do dna wszystko chciwie; rumieńce wystąpiły jej na policzki.

— Może jeszcze — rzekła gospodyni — proszę, niech pani sobie nie żałuje, ja mam tego dobrego dosyć—bardzo proszę.

— Nie—nie, dziękuję pani—już mi dobrze, już mi zupełnie dobrze... mogę już grać...

— No, Bogu dzięki, myślałam, że się pani rozchoruje—ale kiedy pani grać może—to już dobrze.

— Mogę, mogę... zagram w tej chwili.

— Tylko proszę pani, nie tak jak przedtem—coś wesołego koniecznie—to goście najlepiej lubią.

— Wesołego... ha! dobrze—postaram się, zagram coś bardzo wesołego, skocznego...

Zamyśliła się nieco—sięgnęła w przeszłość pamięcią. Wesołego chcą... kiedyż była wesołą? O, dawno to już, dawno... ale prawda, ostatni raz na weselu córki. Pamięta doskonale. Wtedy miała na sobie suknię jedwabną, popielatą.

Mieszkały właśnie z córką na Kanonii, już po śmierci ojca i syna, po wyprowadzeniu się z miasteczka. Miały ładne dwa pokoiki, fortepian, bo wtedy były jeszcze jakieś resztki i siły do pracy.

To była jesień jej życia, a wesele córki najpiękniejszym dniem tej jesieni...

Gości było niewiele, coś dziesięć czy dwanaście osób wszystkiego; panna młoda i druchny chciały trochę potańczyć, fortepianik był w domu, panienki grały naprzemian.

Zabawa szła tak raźno i ochoczo—że już świt w okna zaglądał—a młodzież jeszcze tańczyła.

— Mamuniu, droga mateczko — mówiła panna młoda, zagraj nam białego mazura! zagraj, najdroższa, niech się córka twoja chociaż na weselu własnem zabawi.

Wtenczas matka usiadła do fortepianu i grała; grała przez dwie godziny, a może dłużej,—ale jak, z jakim ogniem, z jakiem życiem...

I teraz zagra tak samo. Chcą wesołego... dobrze! odda im to co miała najweselszego w swojem życiu... odda im, bo choć jej w oczach krwawo, choć sił braknie, grać musi—aby ostatniego środka do życia nie stracić...

Uderza w klawisze.

Skoczny rytm mazura rozlega się po sali—rozbrzmiewa tempem coraz żywszem, prędszem, goście wybijają takt kuflami, kilku wtóruje półgłosem.

— O, tak to lubię! to ci ogień dopiero!—woła jakiś gość gruby, przytupując krótkiemi nogami — brawo! pani radcowa, jak Boga kocham—brawo! To ci mazur—i w tyjatrze nie usłyszy! hu! ha!

Biedna kobieta nie widzi tego zachwytu, nie słyszy pochlebnych okrzyków gości, ona gra i gra! a przed oczami jej wyobraźni, podbudzonej dziś wyjątkowo, przesuwają się dorodne pary, a wśród nich miga biała sukienka—Zosi ukochanej.

Och wesele, wesele!... droga córka, tak kochała swego męża, tak się rwała do życia... Mazur rozbrzmiewał w małym saloniku na Kanonii, a Zosia, oparta na ramieniu męża, zdawała się płynąć w powietrzu.

Śliczny mazur! biały mazur... na weselu córki palce z błyskawiczną szybkością biegały po klawiaturze, tancerze byli w zachwycie.

Coraz silniej, coraz donośniej brzmiał mazur... w zadymionej knajpie gwarno było. Ten i ów zachwycony przyśpiewywał półgłosem.

Naraz, w połowie najsilniejszego akordu, fortepian zgrzytnął fałszywie—a głowa grającej bezwładnie pochyliła się w tył.

Stojący blizko fortepianu felczer, przyskoczył natychmiast, suknię na piersiach omdlałej rozrywać zaczął. Goście powstawali z miejsc.

Z za bufetu wysunęła się pulchna gospodyni.

— Co to jest? czy struna pękła w fortepianie?

— Pal dyabli wszystkie struny i cały fortepian—rzekł felczer—tu gorszy jest interes—bo jej serce pękło!

GORĄCZKA.

(Wspomnienie ze szpitala).

Cicho, coraz ciszej spokojniej. Zwolna łagodny półmrok rozlewa się w całym pokoju. Tłumi szum i zgiełk. Tylko coś w uszach mi stuka i coraz mocniej kołacze, huczy... Bije serce...

Tak prędko, mocno i tak głucho...

Zegar szepleni rytmicznie, gada zwolna uparcie...

A za oknem szum wielki, wiatr jęczy i szlocha, to skocznie gwiżdże, huka i łomocze, to znowuż popłakuje, skarży się, biada. A drzewa w jeden wielki stulistny szum huczą i szumią długo, szeroko, daleko...

Ktoś idzie za oknem, po ogrodzie. Słychać cichy szept czy mruczenie i stąpanie głuche po ścieżce.

Wiem kto to idzie. — Tak, to ona. — Taka wysoka, chuda, otulona w szal postrzępiony, a z głowy na tył opadła chusta i na plecach zwisa. Błyszczy białe czoło, głęboko patrzą przepaściste oczodoły. — Idzie wolno, schyla się, rwie kwiaty i rzuca na ziemię i depcze — mówi cicho, mamrota coś do siebie. — Podeszła do wielkiej sztamowej róży i zwolna pochyla się nad zwisłym żółtawym pąkiem, całuje i twardą ręką zrywa, rzuca i depcze. Mówi cicho, mamrota coś do siebie... Idzie...

Lęcą liście leniwym ruchem, jeden za drugim, zsuwają się z drzew z cichym szelestem i padają, na ziemię, ścielą się na ścieżce, kobiercem pod nogi jej, — Śmierci.

Zmrok coraz tłumniej wchodzi do pokoju, rozsiada się czarny, ponury po wszystkich kątach wchodzi za ramy obrazów, pod firanki i meble.

Tłum, w rogu, za stolikiem, pod świętym obrazem stoi Strach. Rozlał się cieniem po obu zrębach ścian; pod obrazem, na ramie, dwoma migocze ślepiami i wielką, kosmatą łapą zasłania i odsłania lampkę nocną,—rzuca błyskające cienie po całym pokoju.

Wielkie, opalowe, załzawione migają oczy strasznym śmiechem — patrzą na mnie uparcie.

Stuka... równo powtarza... szepleni w kącie zagar...

Boję się. —Niepokój coraz mocniej przejmuje mię, czuję w myśli popłoch paniczny.

Ciemniej, coraz czarniej w pokoju. — Z wysiłkiem rozpoznaję zarysy przedmiotów. Okno i blizko i daleko—zjawisko, czy rzeczywistość, a Strach migoce lampką i okropnie śmieje się wyłupiastemi oczami. — Takie łzawe, łakome...

Idzie Śmierć do okna — położyła rękę na framudze i głowę wsuwa między liście pelargonji i fuksji. —Cicho szeleszczą. — Tak ładnie wygląda biała, wielka czaszka w ramce z pąsowych kwiatów i kanciastych liści pelargonji, a z fuksji ciężko kapią łzami kwietne kielichy na suchą kość.

Patrzy na mnie — uparcie, ciągle...

Strach rzuca szybciej światła, słania nimi po ścianach i kątach, — rzuca na okno.

A na dworze huczy wiatr, ciężko jęczą targane drzewa i liście szeplenią, padając w mogiłę.

Stuka zegar, szepleni tym głosem równym, suchym...

Śmieje się Śmierć. Śmieje się długo, przeciągle; — w tył głowę przegina i śmieje się...

Mocniej błyszczą oczy na ramie obrazu, szybciej skaczą światełka...

Śmierć zwolna, klekocąc głucho, lezie na parapet okna. Z szumem rozsuwa kwiaty i trzaska okiennicą, wspierając się ciężko. Mruczy coś do siebie, jęczy i wzdycha...

Wlazła. Siadła na oknie, zwiesiła do pokoju nogi,— kręci młynka palcami, bębni szybko o ścianę piętami kostnemi i cicho, cichutko chichoce.

Zobaczyła światełka skaczące — spoważniała. Przechyliła się naprzód, wolniej kręci młynka i uważnie wodzi oczyma za światłem. — Przygląda się, myśli...

Posuwa się z szalonym wybuchem śmiechu, goni, chwyta skaczący ognik.

Przerażony Strach rzuca światła błyskawicami, a ona z łomotem twardych nóg, biegnie, goni...

Porywam się i ja—będę łapać światła—dokuczę Strachowi, dokuczę, dokuczę...

...Chwyciłem na ścianie, trzymam mocno, oburącz.

Już zobaczyła.—Skrada się pod ścianą wolno, cichutko, tuli się do muru, kocim ruchem pełza i patrzy we mnie i idzie, przysuwa się.

Coś szepleni zegar na ścianie i w uszach... i wszędzie, wszędzie...

Słabnę, — ręce drętwieją, opadają. Miękko pada na ziemię świetlny cień. — Uciekam, chowam się, ciągnę kołdrę na głowę; — nie wiem, nic nie wiem...

Przyszła za mną, odbiera mi kołdrę... już ściągnęła... Pełza na kolanach po nogach, po brzuchu, po piersiach... i patrzy mi w oczy i cicho, cichutko chichoce...

. . . .

Na korytarzu kroki. Śmierć się ogląda, suwa się, ucieka przez okno. — Widzę — wisi na rękach, trzyma się palcami haczyków. — Trzaska, brzęczy szybami.

Huczą drzewa, łka wiatr, jęczy i gwiżdże szatańsko żałośnie. A zegar stuka: raz, dwa,—raz, dwa...

Zwolna otwierają się drzwi. Wchodzi zakonnica ze świecą. Światło promieniami rozlega się po ścianach. — Strach kurczy się, wciąga i wpełza zwolna za ramę obrazu.

Wielki, biały kornet pochyla się nademną. — Mówi coś...

„Opada"... „przesilnie"... „zostać"...

Wielki spokój idzie do mnie... zostanie ze mną, nie da mię Śmierci... A Strach?... Strach?... Wypędźcie go on tam, tam, za obrazem...

Wł. Rogowski.

LEĆ PIEŚNI!...

Leć pieśni, dzwoń pieśni
Srebrzysta, a leć...
Otrząśnij się z pleśni
I płomień snów wznieć
Tęsknicy,
Krwawicy,
Tej smutku rówieśni!...
Leć pieśni,
Powracaj!...

Leć pieśni, a śmiele
Do sławy dąż bram...
Natchnieni minstrele
Wtór rzucą ci z gam
Minionych,
Tajonych
W zapomnień popiele...
Leć śmiele,
Powracaj!...

Posłuchaj, co stary
Opowie ci dąb...
Zaklęcia i gwary
I dziwny głos trąb...
I kity,
I świty,
I pióra, czamary!...
To czary!...
Posłuchaj!...

Podumaj wśród ciszy
O sercach tych drżeń...
Nikt ciebie nie słyszy,
A kryje ten cień
Nieznany,
Wsłuchany,
Jak gdyby nie dyszy,
Głos ciszy!...
Opowiedz!..

. . . .

Już wracasz? — ot liczę
Twe plamy, twe sny,
I skargi, gorycze...
Radosne twe łzy!...
Już tleją...
Jaśnieją...
Raz... dwa... trzy... nie z liczę...
To Znicze?...
Zwyciężasz!...

E. K.

NASZA ZOCHA.

(URYWEK Z POWIEŚCI).

Aż rozlegało się w domu od okrzyków:

— Do panny Zochy! Dzieci słyszały tyle o nauczycielce, o ojcu jej sparaliżowanym, matce słabowitej i siostrzyczce, którą ta panienka na pensyi w Warszawie swoją pracą utrzymuje, że znały niemal tę rodzinę, więc chciały ją zobaczyć.

Pod stajnią nucił ktoś wesoło:

Panienka Zofija
Duszyczki rozwija,
Oj, Zofija! Zofija!

— Czy idziemy, dziadziu? spytał Józio, gdy wstali od stołu.

— Pojedziemy — odparł pan Seweryn.

Grześ umył bryczkę, teraz czyści konia — to potrwa jeszcze chwilę, to trzeba ci wiedzieć, że ile razy tam się wybieramy, mu porządku niedość.

— Czy to daleko?

— Blisko. Ale Grześ się naprasza i koń może być przydatny. Nawiezie wody, bo przez całe dwa tygodnie deszcz nie padał — ogród im pewno wysycha.

Pani Rybacka pragnęła również tych odwiedzin, a starej kucharce oczy zajaśniały, gdy pan Seweryn powiedział, żartując:

— Wiecie? może lepiej wozem drabiniastym, jedźmy wszyscy?

Ale owoc przebrany czekać jutra nie mógł, pani Rybacka wzięła się do smażenia, Margieska do wydrążania reszty wisien — dzieci z dziadkiem i uszczęśliwiony Grześ pojechali.

Wózek wpadł w tuman kurzu, słońce dokuczało. Na szczęście jednak droga trwała krótko.

— Już Łomianki — rzekł po chwili dziadek.

— Tutaj?

— Tam gdzie najpiękniej mieszka panna Zofia! zawołał Grześ wskazując niepozorny domek.

Wysiedli. Przed szkołą stała dziewczynka; pan Seweryn po głowie ją pogładził i zapytał:

— Gdzie panienka?

— W niebie.

Na te słowa Joasia zbladła i łzy błysnęły w jej oczach.

— O, mój dziaduniu!

— Co?

— Umarła!

— Ależ nie, nie! uspokój się! Zapomniałem wam powiedzieć, co oni tutaj nazywają niebem. Zaraz tam pójdziemy. No, no, przestań płakać!

W ganku od ogrodu zastali pana Borkowskiego. Siedział w fotelu, mizerny i wyżółkły, lecz tak wesoło uśmiechnięty, iż wierzyć się nie chciało, że jest chory, a co gorsza, bezwładny. Przywitał pana Seweryna, dzieciom rękę podał i gawędził z ożywieniem, ciągle do jednego wracając:

— Nasza Zocha! nasza Zocha!

Pani Borkowska otaczała męża wielką troskliwością. Przysłano właśnie ze dworu gazety, książki i owoce; umieściła to wszystko na stoliku przed chorym. Koszyk nakryty liśćmi pachniał.

— Nasza Zocha! to dla Zochy! powtarzał ojciec. Wszędzie jej praca, jej pomysł, jej kierunek. Przez wszystkich uwielbiana, jest osią tego kółka...

— I naszą—dodał po chwili. Tak, drogi panie—Zocha! o, o, nasza Zocha! Umilkł—chudą rękę przed siebie wyciągnął i szepnął:

— Tam — nasza Zocha!

Wydawał się zmęczony, więc pan Seweryn uznał za stosowne odejść. Zabrał dzieci i podążył z niemi do „nieba“.

„Niebem“ był trawnik, zarzucony w tej chwili zabawkami drewnianemi i blaszanemi, rojący się od niemowląt, mało co większych niż te cacka.

Niektóre spały, inne leżąc, gruchały jak gołąbki, jeszcze inne, siedząc, skubały trawę, niosły zabawki do ust, to znów suwały się, albo pełzały na czworakach, trzy zaś czy cztery, cokolwiek starsze, zajęte były pracą. Wszystkie razem czyściutkie, jasnowłose, wyglądały jak aniołki.

Pośrodku „nieba", na sianie spoczywał chłopiec dużo starszy, przy nim klęczała młoda osoba w ciemnej sukni, pochylała się ku obojgu silna choć smukła wieśniaczka.

— Witamy pannę Zofię! wołał pan Seweryn.

Nauczycielka żywo z ziemi się podniosła.

— Dzień dobry — odparła ucieszona. Myślałam, żeście państwo o nas zapomnieli.

— Co za przypuszczenie! Wnuki moje już panią kochają. Rwały się tutaj co dzień — odmówić im nie mogłem i jesteśmy.

— Gdy poznamy się bliżej — odparła panna Zofia, całując Józia i Jasię, będziemy na pewno serdecznymi przyjaciółmi.

Chłopczyk leżący na sianie zwrócił uwagę Józia. Joasia dała mu garść wisienek.

— To Kostek Balikowej—rzekł pan Seweryn. Co mu jest? co mu się stało? Wygląda dobrze—taki tłuścioch!

— Zwichnął nóżkę, odparła panna Zofia. Dużo miał strachu, krzyczał z bólu, — nastawiłam ją i ból przeszedł. Leży, nie dam go stąd zabrać, bo w domu nie posłucha, zerwie się i będzie mu gorzej.

— Dziękuję panieneczce — wtrąciła kobieta, patrząc na chłopca z rozrzewnieniem. Toć to jedyne moje! Starsi pomarli, a i ten nie bardzo zdrowy.

— Zdrów jak rydz — pocieszała panna Zofia. Wyrośnie na chłopaka silnego, bo żywicie go dobrze i często kąpiecie.

— Dziaduniu — rzekła Joasia — mieliśmy iść do nieba... Dziadzio obiecał nam...

Gdzie jest niebo?

— Nie widzisz?

— Naturalnie, że widzieć nie może — śmiała się panna Zofia. Nasze dzieci przezwały tak ten trawnik.

Spojrzyj na maleństwa, na te milutkie aniołki, a przedstawi ci się niebo, jakie widujemy na obrazkach.

— Niedlatego, że aniołki, jeno, że dzieciakom jak w niebie—tłomaczyła Balikowa. Panieneczko droga, alboż nam, ludziom pracującym „łatwo drobiazgu tego szczerze dopilnować!.. Ojciec i matka muszą iść w pole — czego nie zasiejesz, nie oczyścisz z chwastu, tego mieć nie będziesz — a żniwa, a sianokos, a kopanie! — wciąż robota od wiosny do jesieni — dzieciak zaś w domu sam. Bywa, że zapałkę roznieci i chudobę puszcza z dymem, że w studni się topi, w rowie, w beczce.“

— U ojców świnia zagryzła dzieciaka—rzekła jedna z dziewczynek, łuskających strączki.

— U Bajora mrówki zjadły dziewuszkę, co ją kobieta ułożyła do snu w lesie — dodała Balikowa. Odkąd panienka wymyśliła „niebo“ żaden wypadek się nie trafił. Każdego dnia jedna gospodyni daje garniec mleka, chleb, czasem kupimy bułkę, czasem trochę obwarzanków — i codzień jedna pomaga pani starszej koło drobiazgu chodzić. Ja też choć małych dzieci nie mam, chleb i mleko me na trzy niedziele daje, bo według mnie, jak wszyscy we wsi — to wszyscy.

Joasia i Józio słuchali z zajęciem.

— A zimą gdzie jest niebo?

— Niema go — tłomaczył pan Seweryn.

Matki przędą w domu i pilnują dzieci same. W lecie, gdy deszcz pada, panna Zofia urządza „niebo“ w izbie szkolnej, bo dzieci starsze uczą się tylko podczas zimy.

— Tak, tak, dodała młoda panna. — Gdy słonko zacznie grzać, idą do pracy. U nich wakacye inne, niżli u nas. Wy odpoczywacie — oni w upał trudzą się najciężej.

— Wychodzą też na ludzi, których nie lada co od straszy, nie byle troska zwali z nóg — rzekł pan Seweryn.

— Święte słowa pańskie! człek dużo przecierpi i wytrzyma — zawołała matka Kostusia, wzruszona do głębi.

— Panieneczko—wtrąciła dziewuszka ośmioletnia, milcząca do tej pory—proszę z gośćmi się zabawić, a ja dzieci dopilnuję.

— Dopiero pomocnica! zerwała się Balikowa — od czegoż ja tu jestem?

— Co myślicie? przecież Jędrka odchowałam!

— Wielka rzecz — jeden chłopiec! Gdyby ci tu naraz wszystkie bębny jęły płakać, nic byś nie poradziła.

— Najprzód, że nie bębny, a po drugie, że wszystkie naraz nigdy nie płaczą. Dobrze ci ja wiem.

— Oho! Justa od Tomczaków strasznie mądra! Pewno się nie wychowa.

— Cóż to gospodyni myślą, że same głupie ludzie odchowane! — odcięła się dziewczynka.

Pan Seweryn nie mógł śmiechu powstrzymać.

— Darujcie, Balikowa — rzekł — ale to dzieciak nadzwyczaj rozstropny i dowcipny. Do nauki będzie zdolną.

— Czyta już dobrze — dodała panna Zofia. Latem się zaniedbuje, co jest wielką szkodą.

— Będę cię uczył mała — przychodź do nas.

— Nie mogę—rzekło dziecko. W domu robota—dzień, dwa u mamy dla panienki uproszę — i to ciężko. Zimą panienka mnie uczy.

— A co ty robisz?

— Zielę rwę, ziemniaków ukopię, nawet chusty piorę, jeno matusia albo Franek muszą nieść, bo nie dźwignę jeszcze.

Przy podwieczorku na który pani Borkowska gości zaprosiła, toczyła się gawęda o dzisiejszem zebraniu sąsiedzkiem w Łonach.

— Ważny to dzień dla mnie — mówiła panna Zofia. Jeśli wygram sprawę, przyszłe pokolenie wybuduje tutaj chaty jasne, nie da wynieść na targ masła, kur, jajek, sera, lecz samo tem wszystkiem się pożywi, wzniesie szpitale i ochronki, nie pożałuje dla dzieci swoich wydatku na naukę.

— Złote marzenia!

— Dlaczego marzenia! Czyż zbyt wiele żądam? Rąk we wsi nie brak, a funduszu dużego nie trzeba. Zegarków u nas nikt nie robi, cała umiejętność polega na wstawianiu części już gotowych: sprężyn, kółeczek, kamieni. Wieśniak szwajcarski sporządza to wszystko — czemże nasz włościanin gorszy od szwajcara, że musi niby ptak przelotny szu-

kać chleba po świecie, gdy może go mieć w domu. Tylko trzeba go uzdolnić. Więc zamierzałam sprowadziś z Szwajcaryi paru dobrych majstrów, a że robota wymaga ręki drobnej, palców delikatnych, że trzeba ją uprawiać od małego dziecka, uśmiechało mi się to najbardziej. Nauczycielką jestem, dzieci kocham — i myślałam, patrząc na nie: wy dźwigniecie starszych — wy dźwigniecie ziemię polską z nędzy!

Wprowadzona na ten tor, gawęda trwała długo. Pan Seweryn kreślił na papierze pomiar izb, obliczał, notował— państwo Borkowscy odzywali się tylko czasem, aby Zosi nie przeszkadzać. Ojciec patrzał na córkę rozrzewniony i szczęśliwy. Wzroku z niej nie spuszczał.

— To jest drugie niebo — rzekł pan Seweryn — pochwyciwszy wilgotne spojrzenie chorego.

— Wszędzie jest ono, gdzie je stworzyć chcemy — odparła Zofja.

— Gdy umiemy — dodał pan Seweryn. Możeby każdy chciał, lecz mało kto umie.

— Tak, tak — szeptał chory.

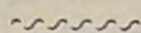
I wygodnie w fotelu się rozsiadłszy, drzemał z uśmiechem, kóry mówił:

— Nasza Zocha! — o, nasza Zocha!!

K. Sz.

MYŚLI.

Osiągnąć szczęście nie trudno. Chcieć tylko potrzeba. Pojmujący swe obowiązki, jeżeli je ukocha, jeżeli ogniwem miłości połączy się z ludźmi, złoży bliźnim w ofierze serce nieskalane i szlachetne, już przygotuje w swym duchu miejsce dla szczęścia, które przyjdzie w postaci spokojnego sumienia nie lękającego się ani nędzy, ani krzywdy, ani złych ludzi. Ból moralny przestanie istnieć dla tego człowieka, a w sercu zagości szczęście.

* * *

Pracujmy, bo chcemy być pożytecznymi narodowi, bo wiemy, iż każdy z nas powinien być kłosem plennym, a nie pustym badylem, strzelającym w górę bez użytku.

* * *

Ludzie, którzy w nic głęboko nie wierzą i niczego gorąco nie kochają, nie rozumieją życia i nie znają drogi do szczęścia.

* * *

Przyjaźń jest szczęścia połową, a miłość całością.

* * *

Najenergiczniejszy człowiek potrzebuje, by go ktoś kochał; inaczej czuje w sobie śmierć i jego energia obraca się przeciw życiu.

* * *

Kto nie wyrugował z swej duszy nasion egoizmu, ten szczęścia nie zazna. Szczęście, cudzym zbudowane kosztem, przynosi tylko zgryzoty i szkody.

* * *

Spokój sumienia i pogoda ducha—to pierwsze i najpewniejsze zwiastuny szczęścia, które nie więdnie na takim gruncie.

* * *

To tylko dzieło warte czegoś, z którego człowiek może poprawić się i mądrości nauczyć.

* * *

Najstraszliwszą karą za próżnowanie jest nuda.

* * *

Piękność niewiasty nie na stroju zawisła, a szaty wytworność nie doda wdzięku, jeżeli wdzięk z duszy nie płynie.

* * *

Strzeżmy cnoty praojców, niech uczciwa ręka
Skalanej dłoni łotra dotykać się lęka,
Obcym nam być powinien, kto honor swój plami;
By nas świat szanował,— szanujmy się sami.

To i owo.

Prawo przedwieczne.

Gdy ludzie prawa szukali wątku,
Aby zaradzić potrzebie,
Rzekł Bóg: „Niech każdy z nas bez wyjątku
Kocha bliźniego, jak siebie.
Niech każdy niesie bliźniemu w czynie
To, coby sobie chciał czynić,
Ni mniej, ni więcej, a zło zaginie,
Nie będą ludzie się winić.“

Minęły lata, minęły wieki,
Gdy dan był rozkaz ten Boży,
A jakżeż człowiek prawu daleki,

Jakżesz złe ziarno się mnoży!
Jak rzadko ludzkie serce się pali
Ogniem nadziemskim miłości,
Ludzie w swych bliźnich widzą szakali
I toną w nieprawości:

—

Smutno.

Smutno jest patrzeć, kiedy kwiaty więdną,
Smutno, gdy tylko widzi się dal błędną,
Smutno, gdy pustka kołacze we wrota,
Smutno, gdy gościem jedynym tęsknota.

I smutno bywa, czasem strasznie bywa,
Smutno, jak gdyby na mogilnej roli,
Kiedy tęsknica idzie bólem żywa,
I smutniej jeszcze, kiedy dusza boli.

—

Kobieta i zwierciadło.

Pewien statystyk niemiecki, zajął się obliczeniem czasu, jaki kobieta poświęca na przeglądanie się w lustrze. Otóż według tego obliczenia, dziecko płci żeńskiej do sześciu lat niewiele jeszcze myśli o lustrze. Od sześciu do dziesięciu lat, przepędza już średnio siedm minut dziennie przed zwierciadłem. Od 10 do 14—już kwadrans. Od 15 do 20 lat poświęca dziewczę swemu najlepszemu powiernikowi około 20 minut dziennie, do 30 lat — najmniej pół godziny, często więcej. Słowem, według dokładnego obliczenia, 70-letnia kobieta przepędziła przed lustrem 5,862 godziny, co przedstawia razem 8 miesięcy, licząc dnie i noce.

—

Wróbel i indyk.

Wróbel, widząc indora, jak skrzydłami szasta,
Postanowił być także indykiem—i basta.
I dalej się nadymać, wpadać w pychy zapał—
Byłoby się udało, ale go kot złapał.

Z TEKI HUMORU.

Brak czasu.

— Co to znaczy, że pani Julia już pół godziny rozmawia z twoją żoną na schodach?

— Prosiliśmy, żeby weszła do pokoju, ale niema ani minuty czasu.

Na wykładzie.

Profesor: Widzicie panowie, ten chory jest z pewnością urzędnikiem, zecerem, albo wogóle człowiekiem, który ma robotę siedzącą; łatwo to odgadnąć, badając jego organizm, że nie używa ruchu i prowadzi życie spokojne.— Czem pan się zajmujesz?

Chory: Jestem listonoszem.

Nieprawda.

— No, cóż tam telegramy?

— Phi! piszą że wojna europejska.

— Jakto europejska?

— No, niby, że wszyscy...

— Hola, hola! nieprawda! ja zaraz pierwszy bić się nie myślę.

W wagonie.

Stara panna: Panie konduktorze, czy ja tu wysiadam?

Konduktor: Nie, pani zostaje.

Stara panna (z goryczą): Naturalnie, jak zawsze.

Prorok.

Rabin, który słynie jako cudotwórca i wróżbita, posiada żonę, wobec której historyczna Ksantypa mogłaby uchodzić za łagodną owieczkę.

Pewnego razu pani rabinowa pyta męża:

— Ty Szmul sug mir, kiedy ja będę poczebowała umrzyć?

— W przeddzień wielgiego szwienta, odpowiada mądry rabin bez namysłu.

— Wus haisst? Dlaczego w przeddzień wielgiego szwienta?—zapytuje ciekawie żona.

— Ny, bo jak ty umrzysz, to dla mnie bendzie wielgie szwiento!—odpowiada z powagą rabi.

Przed pierwszym.

Majster: Odniosłeś buty panu sekretarzowi?

— Odniosłem.

— Cóż, dał pieniądze?

— Nie dał. Niech tam idzie Jędrek.

— A czemu nie dał ich tobie?

— Czy ja wiem? Powiedział, żeby pan majster przysłał *drugiego* po pieniądze.

Dobra rada.

— Radzę ci, ożeń się.

— Boję się, że trafię nieszczęśliwie.

— Ach, gdybyś mógł znaleść taką dobrą, miłą, rozumną żonę, jak moja!

— Poczekam, aż owdowieje.

Daremna praca.

— Uf! jakże się zmachałem. Tańczyłem z grubą radczynią.

— Niepotrzebnie się męczyłeś, mój kochany, bo córka jej od wczoraj zaręczona.

Możliwe i to.

On: Pani! ja cię ubóstwiam. U stóp twych składam me serce. Pójdę, pomówię...

Ona: Na litość! tylko nie z mamą.

On (zdziwiony): Dlaczego?

Ona: Mamusia sama wyszłaby z ochotą za mąż.

Wyrachowanie.

— Wiesz, ofiarował mi swoją rękę i swą fortunę.

— I cóż, przyjęłaś?

— Nie, bo pierwsza była zbyt wielka, a druga zbyt mała.

Konkurent.

— Nie wiesz, Jasiu, czy twoja siostra dostała wczoraj list odemnie? Był pisany na różowym papierze.

— Musiała go chyba dostać, bo dziś rano miała włosy w papilotach różanych.

— Podobno zaręczyłeś się? Można ci powinszować wyboru narzeczonej?

— Istotnie. Powiadam ci, że to anioł nie dziewczyna. Wyobraź sobie: włosy złote, zęby jak perły, oczy jak szafiry, a usteczka koralowe.

— Rzeczywiście. Ale to chyba nie anioł żaden, prędzej magazyn jubilerski.

W małżeństwie.

— Patrz, żono, przy surducie został mi jeden jedyny guzik.

— Prawda, że to brzydko wygląda. Ale wiesz co? odetnij go zaraz.

Doświadczony lekarz.

— Jakże pan doktór znajduje stan mojej żony?

— Otwarcie panu powiem, że więcej odemnie pomoże tu dobra krawcowa.

Wspomnienie.

Żona do małżonka, po ćwierćwiekowem szczęśliwem pożyciu:

— Pamiętasz, w tej altanie przed 25 laty... siedziałam wsparta o twoje ramię i w słodkiej zadumie milczałam całą godzinę.

— Tak... to były szczęśliwe czasy.

W konsystorzu.

Przewodniczący: Dla czego pani opuściła swego męża?
— Bo mi złamał wiarę, serce i prawą rękę.

Wyleci.

— Mamusiu, czy to prawda, że aniołki latają?
— Naturalnie, moje dziecko... latają.
— A dlaczego nasza „frajlajn“ nie lata?
— Bo ona nie jest aniołkiem.
— A tatuś mówił do niej wczoraj: „mój aniołku.“
— Tak?... A, skoro tak, to i ona wyleci. Zobaczysz, jeszcze dzisiaj wyleci.

Dokąd jadą na odpoczynek.

Żona do Zakopanego
Córki do Szwajcaryi.
Syn do Ojcowa.
Lichwiarz do Otwocka.
Naczelnik do Ostendy.
Kasyer do Nałęczowa.
Gospodarz domu do Karlsbadu.
Stróż do Sławinka.
Ja na Grodzką do Mendla po monetę.

Mineralny dom.

W pewnej kamienicy na liście lokatorów wypisani:
Jojne Brylant, właściciel domu
Szmul Rubin, właściciel lombardu
Izia Szmaragd, z własnych funduszów
Ruchla Topaz, magazynierka
Nuchim Dyament, kapitalista
Icek Granat, rządca domu,
Chała Turkus, właścicielka sklepiku,
Maciej Krzemień, stróż domu.

Z ornitologii.

W mieście N. ożenił się pan Wróbel z panną Czyżykówną. Mieli furmana Sikorę, kucharkę Sroczyńską, pia-

stunkę Skowronkową, stróżem domu był Żóraw, gospodarzem Izaak Szpak.

Pani (godząc służącą): Pamiętaj, Kasiu, że przedewszystkiem wymagam dwóch rzeczy: posłuszeństwa i prawdomówności.

Kasia: Dobrze, proszę pani, ale co to będzie, jak kto zadzwoni, a pani każe mi powiedzieć, że niema w domu nikogo?

Nasze służące.

Pani: Powiedz mi, Maryanno, jak się to stało, wczoraj widziałam strażaka w kuchni.

Kucharka: Jak się to stało? — pewnie pani zaglądała przez dziurkę od klucza.

Dwie perły.

— Czy pani sługa uczciwa?

— Oh, bardzo. Nic nie ruszy.

— Moja także, nawet pyłu z mebli.

Bażant.

Kupiec, pan N., posłał swemu przyjacielowi, panu X., bażanta na święta. Na drugi dzień pan X. przyszedł z podziękowaniem.

— Pyszny to był smakołyk ten bażancik, prawdziwie rozkoszne jadło!

— Zaprosiłeś pan kogo na ucztę!

— Było nas tylko dwóch.

— Któż taki?

— A no—bażant i ja.

Nasi żebracy.

Przechodzień: Przed godziną najdalej, dałem ci na Krakowskiem dziesiątkę, a ty mnie tu na Zamojskiej znów napadasz?!

Żebrak: Pan dobrodziej daruje, ale ja tu teraz założyłem filię.

W hederze.

Belfer: Icyk, czy ty wisz, jaka jest różnica od łóżka a zająca?

Icyk: Ja nie wim.

Belfer: To jest taki różnicy, że łóżko szczeli sze z pszeszczeradłem, a zając szczeli sze z pistoletem. A ty, Srul, wisz, jaka jest różnica między deszcz a pies?

Srul: Nie, ich weis nyszt.

Belfer: To jest taki różnicy, że deszcz szczcieka z rynnem, a pies szczcieka z piskiem.

Rozkaz naczelnika straży ogniowej.

Jeżeli deszcz będzie padał jutro zrana, przegląd odbędzie się po południu, a gdyby deszcz padał po południu, przegląd odbędzie się zrana.

Urywek z listu córki zamężnej.

„Kochani rodzice! U nas nic nowego. Nasz Jasio rośnie i coraz mądrzejszy, czego Wam i sobie życzę".

Est modus.

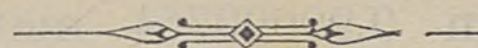
Gdy z kasyna późno wracam,
To już dowiedzione,
Całusami zasypuję
Rozbudzoną żonę.

A spytacie mnie dla czego?
Wyznam wam w pokorze,
Przecież wtedy baba ust swych
Otworzyć nie może.

J. L

CZĘŚĆ INFORMACYJNA.

Monety.

Imperyał=2 półimperyałom.
Półimperyał=5 rublom. Rubel=100 kopiejkom.
Frank (mon. Francuzka)=25,005 kop.=100 Santimom, albo 20 Su.—Su=1,25 kop.
Gulden, albo Floren, (mon. Austryacka)=61,742 kop. dwom koronom=100 krajcarom. Korona=100 halerzom= 30,871 kop.
Marka (mon. Niemiecka)=30,871 kop.=100 fenigom.
Talar (mon. Pruska)=92,613 kop.=30 srebrn. groszom.
Funt sterlingów (Sowren mon. Angielska)=20 szylingom=240 pensom=6 rub. 30,65 kop.
Dolar (mon. Amerykańska)=100 centom=1 rub. 29,59 k.

MIARY METRYCZNE:

a) Długości.

Układ miar metrycznych wprowadzono najpierw we Francyi w r. 1799. Za jednostkę przyjęto *metr*, którego długość w przybliżeniu równa się dziesięciomilowej części ćwiartki południka ziemskiego.

Miriametr=10 kilometrów (km).
Kilometr=10 dekametrów (dkm).
Dekametr=10 metrów (m).
Metr=10 decimetrów (dm).
Decimetr=10 centimetrów (cm).
Centimetr=10 milimetrów (mm).

W fizyce do wyrażenia bardzo drobnych długości używa się mikronu (miary mikroskopowej) i mikromilimetra (miary milekularnej).

1 mikron=0.001 milimetra.
1 mikromilimetr=0.000001 milimetra.

Wzorcowy metr francuzki jest to sztaba platynowa przy 0^0 danego wymiaru, przechowywana w Sevres pod Paryżem.

Wzorowy metr austrjacki zrobiony jest ze sztaby szklanej, zakończonej kulistemi powierzchniami o promieniu 0.5 m.—Odległość średnicowa końców jest metrem austrjackim, równym 0.99990764 metra paryzkiego platynowego.

b) Powierzchni.

Hektar=100 arom.
Ar=100 metrów kw.

c) Objętości.

Przy odmierzaniu drzewa opałowego:
Dekastr=10 sterom.
Ster=1 metrowi sześcien.
Przy odmierzaniu ciał sypkich i płynnych:
Hektolitr=10 dekalitrów.
Dekalitr=10 litrów.
Litr (zawartość decimetra sześcien.)=10 decilitrów.
Decilitr=10 centilitrów.

d) Ciężkości.

Jednostką ciężaru jest gram (g.), ciężar 1 cm^3 wody destylowanej w temperaturze 4°C w szerokości geograficznej 45°, na wysokości poziomu morza.
Kilogram (ciężar 1 lit. wody dystylow.)=10 hektogram.
Hektogram=10 dekagramom.
Dekagram=10 gramom.
Gram=10 decigramom.
Decigram=10 centigramom.
Centigram=10 miligramom.
Tona=1000 kilogramów.
Tona=10 centnarów metrycznych.
Centnar metr.=100 kilogramów.
Wszystkie państwa Europy (za wyjątkiem Danii i Rosyi) wprowadziły u siebie miary metryczne.

MIARY ROSYJSKIE od r. 1845.

Miary długości.

Mila=7 wierstom.
Wiersta=500 sażeniom.
Sażeń=3 arszynom.

Sażeń=7 stopom (w miernictwie)
Arszyn=16 werszkom.
Stopa=12 calom.
Cal=10 linjom.

Miary powierzchni.

Diesiatina=2400 kw. sażeniom.
Kw. sażeń=49 kw. stopom.

Miary objętości.

a) do ciał sypkich:

Łast=12 czetwiertiom.
Czetwiert'=8 czetwerykom.
Czetweryk=8 garncom.

b) do ciał płynnych:

Beczka=40 wiadrom.
Wiadro=10 sztofom.
Sztof=10 czarkom.

Miary ciężkości.

a) handlowe:

Berkowiec=10 pudom.
Pud=40 funtom.
Funt=32 łutom.
Łut=3 zołotnikom.
Zołotnik=96 dolom.
Funt ros. jest to ciężar 25.019 sześcien. cali ros. wody destylowanej w próżni przy 13°R.

b) wagi aptekarskie (dawniejsze):

1 funt apt.=12 uncyjom.
1 uncya=8 drachmom.
1 drachma=3 skrupułom.
1 skrupuł=20 gramom.

MIARY NOWOPOLSKIE

(od 1 stycznia 1819 r. do 1845 r.)

Miary długości.

Mila polska=8 stajom.
Sążeń=3 łokciom.
Łokieć=2 stopom.
Stopa=12 calom.
Cal=12 linjom.

Miary miernicze.

Sznur=10 prętom.
Pręt=15 stopom.

Miary powierzchni.

Włóka=300 morgom.
Morga=3 sznurom kwadr.
Sznur kw.=100 prętom kwadr.

Miary objętości.

a) ciał sypkich:

Korzec=4 ćwierciom.
Ćwierć=8 garncom.
Garniec=4 kwartom.

b) ciał płynnych:

Beczka=25 garncom.
Garniec=4 kwartom.
Kwarta=4 kwaterkom=2 półkwartom.

Miary ciężkości.

Centnar=4 kamieniom.
Kamień=25 funtom.
Funt=32 łutom.
Łut=288 granom.

Miary papieru.

Bela=10 ryzom.
Ryza=20 librom.
Libra=24 arkuszom.

PORÓWNANIE MIAR i WAG.

Miary długości.

	Metry	Wersty	Sażenie	Sąż. pol.
Kilometr=0·117 dawnej mili pol. . .	1000	0.937	468·7	531·8
Wersta	1066·8	1	500	617·2
Sażeń	2·134	$^1/_{500}$	1	1·235
Dawna mila polska	8534·2	—	—	4938
Mila morska (włoska) $^1/_{60}$ stop. równik.	1855·1	—	869·5	—
Mila geograficzna=$^1/_{15}$ stopnia równ.	7420·4	—	3479	—

	Metry	Milim.	Łokcie	Cale r.	Cale p.
Metr=1·406 arszyna	1	1000	1·736	39·37	41·66
Arszyn	0·71119	711·19	1.235	28	29·67
Łokieć=0·81 arszyn.	0·576	576	1	22·68	24
Stopa	0·288	288	$^1/_2$	11·34	12

Miary powierzchni.

	Hektar.	Diesiat.	Morgi nowopol	Morgi wied.	Morgi magd.
Hektar=100 arom	1	0·91533	1·786	1·738	3·917
Diesiatina=2400 kw. sażeniom . .	1·0925	1	1·950	1·898	4·279
Morga nowopol.=300 prętów. kw. .	0·5599	0·512	1	0.973	2·192
Morga wied.=1600 sążniom kw. . .	0·5755	0·528	1·028	1	2·254
Morga magdeburska (pruska)=180 prętom kw.	0·2553	2·233	0·456	0·444	1

1 włóka=15·374055615 diesiatinom.
1 morga=0·5124685201 diesiatinom.
1 pręt kwadr.=4·099 sażeni kwadr.
1 morga=300 pręt. kw.=1229·924 sażeni kw.
1 diesiatina=585·4018110337 prętem kw.

Miary objętości.

a) płynów:

	Litry	Wiadra r.	Garnce r.	Garnce p.	Kwarty
Hektolitr	100	8·130	—	25	100
Litr	1	—	0·813sztof.	$^1/_4$	1
Wiadro ros.	12·299	1	10 kružk. (sztofom)	3·0747	12·299
Beczka ros.	419·952	40	—	122·988	491·952
Garniec ros.	3·28	—	—	0·82	3·28
Sztof (kružka)	1·299	$^1/_{10}$	—	—	1·299
Garniec pol.	4	0·325	1·221	1	4
Kwarta pol.	1	—	—	$^1/_4$	1

Litr wody dest. (mający objętość 1 decimetra sześciennego) przy 4°C. waży 1 kilogram.

Wiadro ros. (objętości 750·577 cali sześciennych ros.) wody destylowanej przy 12⅓°R waży 30 fun.

b) ciał sypkich:

	Hektolitry	Czetwierti	Korce pol.
Hektolitr	1	0·476	0·781
Czetwiert'	2·099	1	1·640
Korzec pol.	1·280	0·610	1

Wagi.

	Kilogram.	Pudy	Funty ros.	Funt pol.
Kilogram	1	—	2·442	2·469
Tonna	1000	61·0475	—	—
Pud ros.	16·34	1	40	—
Funt ros.	0·4095	1/40	1	1·010
Funt pol.	0·405	—	0·999	1

Przepisy stemplowe.

Opłata stemplowa dzieli się na zwyczajną i proporcjonalną.

Opłata stemplowa zwyczajna jest pięcioraka: 1 rb. 25 k., 75 20, 15 i 5 kop.

Opłacie 1 rb. 25 k. od arkusza podlegają: Prośby, skargi, wyjaśnienia i dołączone dowody i wypisy (o ile oryginały nie były opłacone mniejszą od 1 rub. opłatą) podawane przez osoby prywatne i zarządy w sprawach o przyznanie praw szlachectwa, honorowego obywatelstwa i stanu kupieckiego, o przyznanie prawa adwokata przysięgłego i obrońcy, o zatwierdzenie towarzystw, o pozwolenie otwierania fabryk i zakładów o zmianach w ich urządzeniu lub o zamianie maszyn i aparatów na nowe, Świadectwa i ogłoszenia przez władze czynione w wyżej wymienionych sprawach. Skargi apellacyjne i prośby podawane o zmianę wyroków sądowych, testamenty, umowy jeśli suma nie może być na razie oznaczona, odpisy i kopje umów i dowodów podlegających opłacie proporcjonalnej; ogólne, ostateczne kwity z dostaw i przedsiębiorstw i obliczenia z dostawcami i przedsiębiorcami. Świadectwa wydawane przez państwowe i prywatne banki i ban-

kierów na terminowe i bezterminowe wkłady (oprócz wkładów na rachunek bieżący) jeśli suma wkładu przewyższa tysiąc rubli; jeśli zaś wydają się oddzielne książeczki, to opłacie podlega każdorazowe wpisanie sumy wyżej 1000 rubli.

Opłacie 75 kop. od arkusza podlegają: Prośby, skargi, odpowiedzi, protesty podawane przez osoby prywatne do władz państwowych, administracyjnych i osób urzędowych, w sprawach, oprócz wymienionych w punkcie 1-m jak również dołączone dowody (o ile nie były opłacone niższym stemplem) i odpowiedzi władz i osób urzędowych. Polisy, jeśli suma premij nie mniejsza jak 15 i nie wyższa nad 30 rubli. Karty wydawane cudzoziemcom na prawo przemieszkiwania w Państwie.

Opłacie 20 kop. od arkusza podlegają: Pokwitowania wydawane, na życzenia proszących, przez władze i osoby urzędowe, na dowód przyjęcia próśb, pieniędzy i dowodów, a także wydawane przez banki i bankierów, lub zapisywane do książeczek, o złożeniu na rachunek bieżący sumy wyżej 50 rubli. Polisy, jeśli premja wynosi wyżej 9 do 15 r. Bilety i pokwitowania abonamentowe (telefony, miejsca w teatrze, pisma i t. p.) jeśli opłata przenosi 50 rub. rocznie. Bilety, świadectwa i pokwitowania wydawane członkom klubów, za każdy dowód.

Opłacie 15 kop. od arkusza podlegają: Podania do zarządów wypuszczających papiery procentowe o przemianie imiennych biletów na bilety na okaziciela i odwrotnie. Polisy jeśli premja przewyższa 3 do 9 rub. Upoważnienia do odbioru pensyi, nagród, wsparć wyżej sumy 5 rubli. Umowy i dowody na sumę nie wyżej 50 rubli. Książeczki wydawane przez Towarzystwa spożywcze, za każde 80 kart in 8⁰.

Opłacie 5 kop. od arkusza podlegają: Pokwitowania na odbiór pieniędzy i towarów i kwity wydawane przedsiębiorcom, na sumę wyżej 5 rubli pisane nie na samych umowach. Polisy jeśli premja nie przewyższa 3 rubli.

Pokwitowania lub zapisanie do książki udziałów wnoszonych przez członków towarzystw oszczędnościowych, pożyczkowo-wkładowych. Bilety i pokwitowania abonamentowe jeśli roczna opłata nie przewyższa 50 rubli.

(Bilety abonamentowe na przejazd w miejskich kolejach żelaznych, konnych, elektrycznych uwolnione od opłaty).

Opłata stemplowo-proporcjonalna jest dwojaka: wekslowa i wyższa i niższa, aktowa zależnie od summy aktu lub dowodu. Opłata wekslowa pobiera się po 15 kop. od stu rubli i podle-

gają takowej wszelkiego rodzaju weksle nie wyłączając zagranicznych, o ile tu służą do obrachunków, napisy o odroczeniu lub odnowieniu pożyczki nad dziewięciomiesięczny termin czynione przez banki i bankierów na dowodacb o wydanych pożyczkach pod zastaw papierów procentowych. Zobowiązania wydawane Towarzystwom wzajemnego kredytu przez członków od sumy za którą członek jest odpowiedzialny za długi Towarzystwa, lub do sumy na jaką otwarty kredyt członkowi.

Proporcjonalna opłata stemplowa ustanowiona dwóch rodzai:

a) po 50 kop. od 100 do 1000 rubłi i po 5 rubli od 1000 wyżej 10000 r. (Od części setek do 10000 r. i od części tysięcy nad 10000 rub. opłata pobiera się jak za pełne setki i tysiące).

b) po 5 kop. od 100 rubli i części setki do 10000 rubli, po 50 kop. od sumy wyżej 10000 rub. i od każdego 1000 rub. licząc nie pełne tysiące za pełne.

Opłacie 0,5% lub po 50 kop. od 100 rubli podlegają:

Akty kupna, sprzedazy, darowizny, rozdziału, najmu, wydzierżawienia, dostaw, przedsiębiorstw i w ogóle o wszystkich majątkowych uwagach w jakiejkolwiek formie takowe akty były zawarte i sporządzone. Akty i dowody o ustąpienie praw wynikających z zawartych umów, o ile akty o ustąpienie praw w całości lub w części były oddzielnie sporządzone.

Umowy lnb napisy na pierwotnyah dowodach o przedłużeniu terminu aktów opłaconych proporcjonalnych stemplów lub o opłacie rat oprócz ustanowionych pierwotnym aktem.

Akcye, obligacye, listy zastawne i wszelkie procentowe papiery wypuszczane przez Ziemstwo, miasta, towarzystwa, domy handlowe, jak również takież papiery zagraniczne tu znajdujące się. Takiejże opłacie podlegają czasowe świadectwa zupełnie opłacone; przy zamianie zaś tych świadectw na właściwe papiery procentowe żadna już opłata nie wnosi się.

Opłacie po 5 kop. od setki rubli lub części takowej lub po 50 kop. od 1000 r. podlegają.

Układy o sprzedaż lub pożyczki od sporządzenia należytego aktu.

Akty i dowody handlowe, o nabyciu towarów lub najmie statków pod ładunek w jakiejkolwiek formie zawarte, t. j. w formie listów kupieckich notatek pośredników, przez telegraf i t. p. Napisy na kontraktach w ustępstwie zobowiązań z tych kontraktów wynikających

Od opłaty stemplowej uwolnione:

Skargi i prośby na NAJWYŻSZE IMIĘ. Skargi podawane Naczelnikom w czasie objazdu guberni i powiatów. Korespon-

dencya prowadzona między prywatnemi osobami a urzędami lub urzędowemi osobami na zasadzie istniejących praw. Kwity wydawane przez władzę na zasadzie przepisów. Świadectwa lekarskie o chorobie wydawane osobom wzywanym do sądu w charakterze przysięgłych, ekspertów i świadków, i uczącej się młodzieży nie mogącej przybyć na lekcye, egzaminy, lub po skończeniu urlopu. Wszelka korespondencya w sprawie otwarcia zakładów naukowych i wiejskich naukowych pracowni. O nabyciu, dzierżawie, zmianie właścicieli ziemi przy współudziale wiejskich banków ziemskich. Robocze książki, świadectwa myśliwskie i podania o ich wydaniu. Czeki, dowody i cła korespondencyjne przy obowiązkowem wzajemnem ubezpieczeniu majątkowem. Podania o zwrot pieniędzy niewłaściwie wniesionych do kas skarbowych. Korespondencya i akty darowizny Skarbowi Państwa i Państwowym instytucyom, a także wszelkiego rodzaju zakładom naukowym i dobroczynnym. Rachunki nie wyżej 5 r. kasowe i buchalteryjne dowody wewnętrznej manipulacyi handlowo-przemysłowych przedsiębiorstw. Podania dotyczące pocztowo-telegraficznej korespondencyi z wyjątkiem podań o wydanie kopij i różnych wiadomości do przedstawienia takowych do władz sądowych i administracyjnych. Prośby o naznaczenie zasłużonej emerytury podawane przez samych emerytów lub ich spadkobierców. Prośby o przyjęcie pod opiekę Komitetu Aleksandryjskiego od ranionych osób, mających do tej opieki prawo. Upoważnienia do otrzymania pensyj i wsparć na sumę nie wyżej 5 rubli. Świadectwa policyjne tożsamości. Prośby o delegowanie do miejsc dotkniętych epidemją w celu niesienia pomocy. Świadectwa ubóstwa.

Opłata stemplowa uskutecznia się napisaniem aktu na właściwej wartości papierze stemplowym lub załączeniem na oznaczoną sumę jednego lub więcej arkuszy stemplowego papieru, stemplowemi markami lub gotówką. Przy podawaniu próśb należy dołączyć markę na odpowiedź jeśli takowa jest wymagana. W razie nie spełnienia prośby lub nie wydania dowodów, przy powtórnem przedstawieniu, poprzednio opłacone marki, z wyjątkiem jednej, mogą być zaliczone, należy tylko przedstawić poprzednią prośbę. W miejsce opłaty markami, lub stemplowym papierem może być przedstawiony kwit kasy państwowej na przyjęcie opłaty gotówką. W razie niedostatecznej opłaty stempla sprawa pozostaje bez załatwiania do czasu dopełnienia opłaty, o czem proszący zawiadamia się.

Weksle powinny być pisane na odpowiednim stemplowym papierze. Akty notaryalne lub poświadczane przez notaryuszy

lub władze i urzędników państwowych mogą być opłacone stemplem lub stemplowemi markami. W Warszawskim okręgu sądowym przy sporządzeniu hypotecznych i notaryalnych aktów opłata stemplowa wnosi się gotówką. Umowy i dowody sporządzane między prywatnemi osobami bez poświadczeń, powinny być pisane na stemplu i tylko różnice między wartością stempla a wysokością opłaty, nie przenoszącą 20 r. można opłacać markami stemplowemi. Jeśli takie akty czy dowody były napisane na zwyczajnym papierze, albo na stemplu niższej wartości, mogą być opłacane stemplem, lub, nie wyżej 20 rb. markami, po przedstawieniu notaryuszowi, sędziemu, lub władzy administracyjnej, w celu skasowania stempla i marek. Przedstawienie to powinno być spełnione przed czasem korzystania z dowodu lub aktu i w każdym razie nie później jak w miesiąc po zawarciu umowy.

Prywatnym osobom dozwala się sprzedawać nabyte w kasach państwowych stemple i marki stemplowe. Zepsute, nie używane, znaki stemplowe mogą być zamienione za zwrotem kosztów wydanych na ich przygotowanie.

Osoby prywatne, za sporządzenie aktów i dowodów bez opłaty lub niedostatecznej opłaty stempla, lub nie przedstawienia w czasie oznaczonym do skasowania znaków stemplowych, jak również i osoby w rękach których takie dowody będą się znajdowały, podlegają karze dziesięć razy przewyższającej wartość nie opłaconego lub nie dopłaconego stempla. Jeśli akty domowe były opłacone markami stemplowemi w sumie przenoszącej 20 r., to osoby zawierające lub przyjmujące taki akt, opłacają powtórnie część stempla przewyższającą 20 rub.

Dla określenia opłaty proporcjonalnej od aktów i dowodów sporządzanych na zagraniczną lub finlandską walutę liczy się za 1 r.

266,38 penni finlandskich.
266,38 santimów francuskich.
25,37 pensów angielskich.
253,95 halerzy austryackich.
216 fenigów niemieckich.
128 centów holenderskich.
192 erów duńskich, szwedskich i norweżskich.
51,45 centów Stanów Zjednoczonych, Ameryki północnej.
11,71 piastów tureckich.
103,23 senów japońskich.

PRZYJŚCIE i ODEJŚCIE POCZT

w gubernialnym urzędzie pocztowym w Lublinie.

Odchód.	Przychód.
Do Warszawy, Nowej - Aleksandryi, Iwangrodu, Kielc, Radomia, Buska, Miechowa, Petersburga, za granicę i do miejsc kraju naszego za Warszawą. Codziennie o godz. 8-ej rano. Również rekomendowane, przekazy i zwyczajne listy, każdodziennie o godz. 12-ej w nocy.	Codziennie o godzinie 9 m. 30 wieczorem. Rekomendowane, przekazy i zwyczajna koresp. jeszcze o 7-ej rano.
Do Chełma, Hrubieszowa, Biłgoraja, Krasnego-stawu, Zamościa, Tomaszowa, Kowla i wszystkich miejsc Cesarstwa niżej Moskwy ku południowi położonych, jakoteż i do Syberyi. Codziennie o godz. 8 wieczorem.	Codziennie o godz. 9 m. 30 rano.
Do Janowa, Kraśnika, Urzędowa, Bychawy, Rachowa, Niedrzwicy. Codziennie o godzinie 11-ej rano.	Codziennie o godz. 4-ej min. 15 po połud.
Do Lubartowa, Radzynia, Łukowa, Siedlec, Biały, i do gub. Łomżyńsk. Codziennie o godz. 3-ej m. 30 po poł.	Codziennie 9 — 30 rano.
Do Łęczny we wszystkie dnie oprócz czwartku i soboty o godzinie 10-ej minut 30 rano.	Tychże dni o godz. 6 m. 30 po południu.
Do Piask w poniedziałek, środę, piątek i Sobotę o godzinie 10-ej minut 30 rano.	Tychże dni o godz. 5-ej po południu.
Do Bełżyc w poniedziałek, środę i sobotę o godz. 10 m. 30 rano.	Tychże dni o godz. 5-ej po południu.

PRZEPISY POCZTOWO-TELEGRAFICZNE.

Listy zamknięte i otwarte wewnątrz kraju przesyłane, mogą być opłacone całkowicie (wedle wagi) lub częściowo, albo mogą być przesyłane na koszt odbierającego. W razie niedostatecznej, stosownie do wagi, opłaty, lub wysłania bez opłaty, odbierający list opłaca podwójnie, za każdy łut, przy wysłaniu listu, nie opłacony. Waga listu zwyczajnego, zamkniętego nie może przenosić 5 funtów (160 łutów).

Listy otwarte mogą być pisane na blankietach, przygotowanych przez departament poczt, lub przygotowanych przez prywatnych przedsiębiorców, jeśli forma prywatnych blankietów odpowiada formie blankietów rządowych — za przesyłkę takiego listu opłaca się 3 kop. — blankiety sprzedają się po 3 i 6 kop., a bez marek po 4 za jedną kopiejkę.

Pod opaską (banderolą) można przesyłać drukowane i litografowane ogłoszenia, książki, gazety, druki, nuty, fotografie, jako też akty rejentalne, papiery i dowody procesowe, rękopisma, korekty i próby towarów nie mające wartości. Waga jednej banderoli nie powinna przenosić 128 łutów, a z próbami towarów 20 łutów, opłaca się po 2 kop. za każde 4 łuty. Banderole z próbkami towarów nie powinny być dłuższe nad 6 werszków, szersze nad 4, a grubsze nad 2 werszki.

Wymiary banderoli zwiniętej w rolkę, nie powinny przewyższać: z drukami i papierami urzędowemi 17 werszków długości i 2 werszków w średnicy; a z próbkami towarów, 6 wersz. długości i 3 wersz. w średnicy.

Na biletach wizytowych, przesyłanych pod banderolą, wolno dopisywać swoje nazwisko i adres a również i pewne umówione wyrazy w skróceniu, jak np. Z p. i. (z powinszowaniem imienin) Z p. N. R. (z powinszowaniem Nowego Roku);—w cennikach handlowych, ogłoszeniach, okólnikach handlowych i giełdowych, oznaczać i zmieniać piórem, lub sposobem mechanicznym, ceny i wszelkie cyfry, czas odejścia statków parowych i t. p.;—na zaproszeniach, można dopisywać nazwiska zaproszonych, czas, miejsce i cel zebrania; w ogłoszeniach księgarskich, dopisywać dzieła rekomendowane lub żądane, podkreślać lub wykreślać tekst ogłoszeń kolorować tablice mód, mapy geograficzne i t. p.—Wolno dodawać czas wysłania banderoli, podpis, firmę i adres osoby wysyłającej;—wolno dołączać do korrekty rękopis i robić na korrektach wszelkie dopiski dotyczące formy i druku, a w braku miej-

sca, dopiski te mogą być robione na oddzielnych arkuszach. Banderole powinny być opłacane przy wysyłaniu. Opuszczone do skrzynek pocztowych, banderole nieopłacone lub nie zupełnie opłacone, albo większych rozmiarów, niż na to pozwalają przepisy, nie będą wysyłane.

Rekomendować można listy zamknięte, otwarte i banderole za opłatą oprócz zwyczajnej taksy, ustanowionej dla każdego rodzaju korespondencyi jeszcze 7 kop. za rekomendowanie.

W listach pieniężnych i cennych mogą być przesyłane bilety bankowe, papiery procentowe, papier stemplowy, weksle i t. p. papiery. W liście pieniężnym suma mających się przesyłać pieniędzy jest nieograniczona, — papiery procentowe mogą być asekurowane nie niżej, niż nominalna ich wartość i nie wyżej, niż podwójna.

Listy cenne mogą być podawane otwarte i zamknięte. W cennym otwartym liście można przesyłać biletami bankowemi nie więcej nad 1000 rs. (w zamkniętym pieniędzy zupełnie posyłać nie wolno.) Najwyższa wartość cennego otwartego listu może być 15000 rs., zakrytego 500 rs. — Waga listu pieniężnego i cennego otwartego ograniczona 20 f., a cennego zamkniętego 10 f.

W listach pieniężnych i cennych otwartych można przesyłać i brzęczącą monetę ale w bardzo małych ilościach, a mianowicie: miedzią do $9^3/_4$ kop., srebrem do 95 kop. i złotem 4 półimper-lub 2 imperjały, większe sumy powinny być przesyłane w skurzanych węzłach.

W cennym otwartym liście przesyłane papiery procentowe i wszelkie inne przedmioty, mające jakąkolwiek wartość dla podającego, mogą być asekurowane od 1 do 15000 rubli, bez względu na rzeczywistą ich wartość. Za przesyłkę pieniężnych, jako też i cennych listów opłaca się wagowe po 7 kop. za każdy łut wagi; asekuracya od 1 do 600 rs. po $^1/_4$ od 600 do 1600 po $^1/_8$ kop. z dopłatą 75 kop. za całą przesyłkę, a od sumy większej nad 1600 rs. po $^1/_{16}$ kop. od rubla, z dopłatą 1 rs. 75 kop.

Posyłki, podawane na pocztę, powinny być obszyte w płótno, ceratę lub skórę, obwiązane sznurkiem i na szwach opieczętowane. Mogą się w nich znajdować wszelkie przedmioty, oprócz: pieniędzy, listów zapieczętowanych lub zaklejonych, łatwo zapalających się i gryzących przedmiotow i materjałów, jako też nieobanderolowanych cygar i tytoniu. Posyłki do 5 f. wagi przesyłane między stacyami kolei żelaznych mogą być pakowane tylko w gruby papier. W celu poboru opłaty za przesyłkę, posyłki i węzły podzielone na cztery kategorye: do 1-ej kategoryi należą posyłki

i węzły ważące do 2-ch f. — do drugiej kateg. nad 2 f. do 7, do trzeciej kat. nad 7 f. do 12 i do czwartej kat. ważące wyżej 12 f., bez oznaczenia maximum wagi i wartości, opłata zaś pobiera się nie wedle rzeczywistej odległości między miejscem wysłania i przeznaczenia, lecz stosownie do pasów, na które w tym celu, podzielono Państwo i tak: pierwszy pas obejmuje Rosyję Europejską i kraj Zakaukazki i Turgajski — drugi — Zachodnią Syberyę i Turkestan z obwodem Zakaspijskim, a trzeci—Wschodnią Syberyę t. j. gubernie Jenisejską, Irkucką i obwody: Jakucki, Amurski,Zabajkalski, Przymorski i wyspę Sachalin i Mandżurję.

Za posyłki i węzły 1-ej kategoryi bez względu na rzeczywistą wagę pobiera się: w 1-ym pasie 25 kop., w 2-im—35, w 3-im —46 kop., za przesłanie do sąsiedniego pasa po 45 kop. i z pierwszego do trzeciego i odwrotnie po 65 kop. Za posyłki i węzły ważące więcej niż 2 f. do 7 f. w tym samym porządku, pobiera się wagowe po: 45 k., 65 k., 85 k. i 1 rb. 25 k. — Za posyłki i węzły 3-ej kat. (od 7 do 12 f.) w okręgu I-ym 65 kop., w II-im 95 kop., w III-im i między sąsiednimi po 1 rb. 25 kop., a między niesąsiednimi po 1 rb. 85 kop., Za posyłki i węzły ważące więcejniż 12 fun. pobiera się: za pierwsze 12 f. wedle poprzednio wskazanej taksy, a następnie za każdy funt po nad 12 fun. w okręgu I-ym po 5 kop.; w II-im po 10 kop. w III-im między sąsiednimi po 15 kop. i międz. niesąsiednimi po 20 kop.

Wszelkie ułamki liczą się za całości.

Za przesłanie pocztą miejską listu zamkniętego (do 32 łutów wagi i otwartego) opłaca się 3 kop.

Za rekomendowanie dopłaca się 7 kop.

Za przesyłkę pod opaską jednego arkusza opłaca się 1 kop.
a od 2 do 4 włącznie „ „ „ „ „ 2 kop.

Listy rekomendowane i przesyłki wartościowe mogą być podawane z zastrzeżeniem, iż przy wydawaniu ich odbiorca ma wypłacić pewną sumę (nie więcej nad rs. 200) —Pobrana w ten sposób suma przesyła się bezzwłocznie do stacyi, zkąd była wysłana korespondencya, i wydaje się bezpłatnie przesyłającemu.—Za przesyłkę takiej korespondencyi, oprócz opłaty zwyczajnej, pobiera się jeszcze od oddawcy komisowe od sumy przekazanej do pobrania: do rs. 5 włącznie, po 10 kop. od całej sumy, a po nad rs. 5 do 100, od każdego rubla po 2 kop.

Na żądanie odbiorców, niektóre urzędy pocztowe mogą odsyłać do domów listy pieniężne i przesyłki wartościowe na sumy nie przewyższającer b. 200, z wyjątkiem przesyłek obciążonych

zaliczeniem, a mianowicie: w Warszawie, Lublinie, Radomiu, Kielcach, Chełmie, Zamościu, Tomaszowie i Miechowie.

Przekaz pocztowy, do 200 rubli, pisze się na jednym blankiecie. W ciągu dnia, pod jednym adresem, może być przyjęte, od jednej osoby, przekazów najwyżej do 1000 rub. Opłata (markami) wynosi: do 25 rub. — 15 kop., od 25 do 100 rub. — 25 k., od 100 — 125 rub. — 40 kop. i od 125 — 200 rub. — 50 k.

Za wynajęte na poczcie konie do jazdy kurjerskiej opłaca się po 7½ kop. za każdego konia na wiorstę — a do jazdy extrapocztowej po 5½ za konia na wiorstę.—Za bryczkę dopłaca się 1 kop., a za powóz 2 kop. za każdą wiorstę.—Za sztafetę konną opłaca się po 6 kop. za wiorstę — oprócz tego 90 k. emolumentu i 5 kop. kwit; za miejsce w karetce pocztowej lub przy pocztach osobowych opłaca się po 3 kop. za wiorstę. Oprócz powyższej opłaty pobieranej na rzecz pocztchalterów—czasowo ustanowiona opłata na rzecz skarbu po 10 kop. od każdego wziętego konia od jednej stacyi do drugiej. — Ta opłata pobiera się i od osób jadących w interesach skarbowych.

Wszelka korespondencja, za granicę adresowana, może być opłacona do miejsca lub też posłana na koszt odbierającego, oprócz listów rekomendowanych, które przez podającego powinny być opłacone do miejsca przeznaczenia.

Jeśli część karty korespondencyjnej przeznaczonej na odpowiedź, będzie wysłana nie do tego samego kraju z którego pochodzi, to odbiorca opłaca taksę jak za nieopłacony list zamknięty.

Za korespondencję zwyczajną adresowaną do wszystkich Państw Europejskich i ich posiadłości w innych częściach ziemi— Azyi, Ameryki, Afryki i części Oceanii — opłata pobiera się: za list zakryty 10 kop. za 15 gramow—odkryty 4 k. i za banderole 2 kop. za każde 50 gramów. Najniższa jednak opłata za banderolę ustanowiona: z papierami k. 10, a próbkami towarów k. 4.

Za listy zamknięte otrzymane na koszt odbierającego opłaca się 20 kop. za każde 15 gramów.

Listy zamknięte, otwarte i banderole mogą być rekomendowane za dopłatą 10 kop. Żądający zawiadomienia o otrzymaniu przesłanego listu rekomendowanego lub cennego, powinien napisać na liście przy wysłaniu „Zawiadomienie o odebraniu” (Avis de réception) i opłacić 10 kop.

Koperty z kolorowemi brzegami, do pieniędzy i cennych listów nie dopuszczają się.

Opłata asekuracyjna, od listów pieniężnych lub wartościowych wysyłanych za granicę, pobiera się:

1) Do Państw ościennych: Niemiec, Austryi, Węgier, Rumunii—po 4 kop. od każdych 112 rb. 50 kop., deklarowanej wartości lub części tej sumy.

2) Do Państw: Wielkiej Brytanii, Belgii, Bulgaryi, Danii z kolonjami, Norwegii, Szwecyi, Hiszpanii, Włoch, Luksemburgu, Niderlandów, Portugalii z kolonjami, Serbii, Francyi z kolonjami, Szwajcaryi, Grenlandyi—po 10 kop. od każdych 112 rubli 50 k. zadeklarowanej wartości, lub części tej sumy.

3) Do Państw: Argentyny, Indyj Brytańskich, kolonje Angielskie w Afryce Kamerun, Cejlon, Chili, Sant Jago, Volparaiso, Chiny, Antylskie wyspy Ś-go Tomasza, Ś-go Jana i Ś-go Krzyża, Egipt z Sudanem, Marokko, Portugalskie kolonje, Salvador, Tripolis, Tunis Turcya, Zanzibar, Cejlon—po 14 kop. od każdych 112 rb. 50 kop.

Dozwala się zmieniać adres, lub żądać zwrotu przesyłek pieniężnych wysłanych za granicę, za opłatą 20 kop. a przy zawiadomieniach telegrafem, za opłatą depeszy. Zmiana adresu dozwala się do sumy rs. 125 (500 franków).

Przy wysyłaniu za granicę i otrzymywaniu z za granicy, russkich biletów kredytowych, takowe oprócz ustanowionej opłaty pocztowej, podlegają jeszcze opłacie celnej w stosunku jednej kopiejki od każdych sta rubli lub części tej summy. Przytem ilość przesyłanych pieniędzy powinna być deklarowaną i w razie znalezienia pieniędzy w listach zagranicznych, czy to z kraju, czy z za granicy wysyłanych, oprócz zwyczajnej celnej opłaty, pobiera się jeszcze, tytułem kary, 25% przesyłanej nie deklarowanej summy.

Język francuski przyjęto jako język międzynarodowy.

Depesze przesyłane przez telegraf powinny być pisane wyraźnie takiemi literami lub znakami, któreby mogły być przesłane telegrafem, a wszelkie poprawki, omówione u spodu. W większych miastach można prosić o zapisanie swego adresu w księdze stacyi telegrafu, za opłatą rb. 10 rocznie, aby uniknąć powtarzania tegoż adresu przy każdej depeszy. Jeśli osoba, do której się posyła depesza, nie mieszka w miejscu, gdzie jest telegraf, to należy wskazać sposób doręczenia depeszy np. „pocztą,“ „przez posłańca,“ „sztafetą.“ Należność za przesłanie depeszy koniecznie powinien opłacić podający. Depesze adresowane na stacyę drogi żelaznej po za obrębem stacyi, pozostają w biurze telegrafu do zgłoszenia się po nie adresanta — doręczają się zaś o tyle, o ile nastąpiła umowa między odbierającymi telegramy a zawiadowcą stacyi o sposób doręczenia. Depesze, przychodzące z zagranicy wysyłają się pocztą bezpłatnie lub sztafetą na koszt odbierającego.

Można opłacić odpowiedź lub sprawdzenie depeszy, ale należy dodać: „sprawdzenie“ czy „odpowiedź opłacono“. — Można żądać wręczenia depeszy koniecznie osobie, do której adresowana, lub zatrzymania na stacyi albo na poczcie do zgłoszenia się adresanta, ale należy w samej depeszy dodać: „do własnych rąk“ lub „do żądania“ „poste-restante.“ Można jedną depeszę przesłać do kilku osób, w jednej miejscowości zamieszkałych, lub do jednej osoby pod kilkoma adresami i w takim razie opłaca się za jedną depeszę, a za każdą kopję z tejże depeszy dopłaca się 20 kop. Wszystko to, co pomieszczone w depeszy i przeznaczone do przesłania przez telegraf, oblicza się przy taksowaniu depeszy a więc: nazwy miast, miasteczek, ulic, placów, imiona własne, tytuły i t. d. obliczają się na wyrazy. Wyrazy składane, napisane razem i przytem właściwie złączone, jeśli nie są złożone z więcej, niż 15 liter; liczą się za jeden wyraz; wyraz składający się więcej, niż z 15 liter np. 16, 20, liczy się za dwa wyrazy. Znaki pisarskie nie liczą się. Zwrócenie uwagi na pewne wyrażenia przez podkreślenie wyrazów oblicza się za jeden wyraz, jeśli podkreślone wyrazy idą po sobie bez przerwy. Jeśli w depeszy zamieszczona większa liczba, to każde 5 cyfr liczy się za jeden wyraz.

Opłata za przesyłanie depesz oblicza się od ilości wyrazów, licząc za każdy wyraz przy przesyłaniu depeszy w granicach Rosyj Europejskiej lub Azyatyckiej po 5 kop., a przy przesyłaniu z Rosyj Europejskiej do Azyatyckiej i odwrotnie po 10 kop. Oprócz tego za każdą depeszę bez względu na ilość wyrazów, pobiera się dodatkowa opłata po 15 kop.

Za depesze wysyłane za granicę, opłata pobiera się również od ilości wyrazów, licząc za każdy wyraz: do Rumunii po 8 kop.— Serbii i Bulgaryi po 9 k.—Austryi i Niemiec po 11 kop.—Francyi, Korsyki, Szwecyi i Danii po 15 kop. — Bośnii, Hercegowiny, Czarnogórza, Belgii, Niderlandów, Luksemburga, i Szwajcaryi po 17 kop.—Norwegii po 16 k.—Holandyi po 14 kop.—Anglii po 22 k.—Portugalii, Gibraltaru i Grecyi po 23 kop.—Malty i Turcyi po 26 kop.—Włoch po 18 kop.—Hiszpanii po 21 kop.

Za odpowiedź tyleż, co za depeszę.

W razie nieprzyniesienia ze sobą laku i pieczęci, takowe mogą być udzielone na poczcie za opłatą: za jedną do trzech pieczęci 3 kop. i za każdą następną pieczęć po 1 kop.

POCZTOWE KASY OSZCZĘDNOŚCI.

Oprócz kas oszczędności otwartych przy Oddziałach Banku państwa i kasach państwowych, utworzono takież kasy przy stałych biurach pocztowych. W tych kasach również jak i w kasach przy oddziałach Bankowych, można składać oszczędności od 25 kop. do 1000 rubli. Kasy przy biurach pocztowych przyjmują oszczędności tylko od osób prywatnych, lub urzędujących ale na ich imię nie zaś na imię jakichkolwiek instytucyj i stowarzyszeń składanych. Oszczędności składane do tych kas przynoszą procent 3,6% rocznie. Procenty nie odebrane przyliczają się do kapitału. Uczestnik kasy może w każdym czasie odebrać złożony kapitał wraz z procentami, — kapitały które wraz z procentami przewyższają 100 rub., kasy wypłacają po upływie 7-miu dni od dnia zażądania zwrotu. Jeśli oszczędności dosięgną 1000 rub. to kapitał ten liczy się depozytem składającego, nie przynoszącym procentu. Po zebraniu się w kasie 100 rub. posiadacz ich, może prosić o nabycie papieru procentowego według istniejącego kursu. Kasy pocztowe nie przyjmują oszczędności składanych z oznaczonym terminem: np. do dojścia do pełnoletności, na pogrzeb i t. p. Przyjmowanie i zwrot oszczędności odbywa się tylko w tej kasie pocztowej, w której wydana była książeczka, lub w kasie bankowej do której zaliczona dana kasa pocztowa. Wnosić można oszczędności na swoje imię, lub na imię innej osoby. Osoba składająca oszczędności, może wskazać osobę lub instytucyę, która po śmierci oszczędzającego, ma odebrać zebrany kapitał; warunek ten jednakże nie pozbawia osoby składającej prawa rozporządzenia się za życia kapitałem. Małoletni mogą składać oszczędności na tych samych warunkach co i osoby pełnoletnie. Każdy może mieć tylko jedną książeczkę i jeśli składa oszczędności w kasie bankowej nie może mieć drugiej książeczki w kasie pocztowej i odwrotnie; i wrazie zauważenia że dana osoba posiada więcej niż jedną książeczkę, kapitały powinny być zebrane w jednej książeczce i jeśli ogólna summa przewyższy 1000 rubli, to procenty nie liczą się, od chwili zebrania się tej summy, wraz z procentami.

Na zasadzie książeczek wydanych przez biura pocztowe, można składać i odbierać oszczędności i we właściwych kasach bankowych do których zaliczona jest dana kasa pocztowa. Jeśli składane oszczędności nie stanowią całych rubli, to kopiejkami przyjmuje się tylko: 25 50 i 75 kop. Na dowód przy-

jętej summy, kasa pocztowa przykleja na książeczce marki wartości równej przyjętej summie. Przy pierwszem przedstawieniu książeczki w początkach roku, kasa pocztowa książeczki zatrzymuje, wydając odpowiednie czasowe pokwitowanie, i zatrzymaną książeczkę odsyła do właściwej kasy bankowej w celu dopisania procentu jaki przypada za rok ubiegły, poczem książeczkę zwraca po odebraniu wydanego uprzednio pokwitowania. Przy żądaniu zwrotu pieniędzy, (kasy pocztowe zatrzymują książeczkę; wydając czasowe pokwitowanie) i po zniesieniu się z właściwą kasą bankową, żądane summy wypłacają. W razie zgubienia książeczki, lub czasowego pokwitowania, należy zawiadomić właściwą kasę pocztową i udowodnić swoje prawa, kasa pocztowa wydaje czasowe pokwitowanie jako dowód na przyjęte podanie i po otrzymaniu nowej książeczki od kasy bankowej wydaje takową właścicielowi, za zwrotem danego poprzednio pokwitowania.

KOLEJ ŻELAZNA.

Opłata za przejazd pobiera się stosownie do odległości i klasy w której pasażer zamierza odbyć podróż, a mianowicie:

Za przejazd w wagonie trzeciej klasy opłaca się:

Od 1 do 160 w. po 1½ kop. za każdą wiorstę,—161—300 w. po 1 kop. za każdą wiorstę.

Za przejazd więcej niż 300 w. dodaje się do opłaty za 300 w. czyli do rb. 3 k. 80, za każdą przejechaną strefę:

od 301 do 400 (cztery strefy po 25 w.) 25 kop. a następnie po 20 kop. strefę:

od	401 do	500 w.	4 strefy	po	25 wiorst.	
—	501 —	710 —	7 —	—	30	—
—	711 —	990 —	8 —	—	35	—
—	991 —	1510 —	13 —	—	40	—
—	1511 —	2860 —	30 —	—	45	—
—	2861 —	3010 —	3 —	—	50	—
—	3011 strefy liczą się po 70 w.					

Za przejazd części strefy liczy się jak całą strefę.

W wagonach klasy II-ej opłata pobiera się jeden i trzy czwartych a w wagonach klasy I-ej trzy razy więcej niż w wagonach klasy III-ej. Sprzedaż biletów zawiesza się na 5 minut przed odejściem pociągu.

Bilety miejscowej i bezpośredniej, z innemi drogami, komunikacyi ważne są: na odległość do 200 w. w ciągu jednej doby; do 500 w. na dwie doby; do 800 w. na trzy doby; do 1100 w. na cztery doby; a na następne każde 400 w. po nad 1100 w. dolicza się jedną dobę. Dzień wydania biletu, do dwunastej godziny w nocy, nie liczy się.

Bilety nieostemplowane w kasie stacyi kolejowej są nieważne. Dzieci do lat 10 powinny jechać z rodzicami lub opiekunami—dzieci do lat pięciu przewożą się bezpłatnie, ale jedno tylko przy każdym bilecie dla osoby dorosłej, za pozostałe zaś płaci się wedle taksy, ustanowionej dla starszych dzieci—dla dzieci od lat 5 do 10 należy opłacić ćwierć biletu. Ciężko chorzy i cierpiący umysłowo powinni być przewożeni w osobnych przedziałach i w towarzystwie dozorujących je osób.

Każdy pasażer ma prawo przewieźć bezpłatnie 40 funtów bagażu (na drodze Warszawsko-Wiedeńskiej, a także Fabryczno-Łódzkiej 60 funtów), za każde następne 10 funtów opłaca się stosownie do odległości, i tak: do 6 w. po 0,35 kop., a następnie do 300 w. dodaje się po 0,06 (co 4 wiorsta po 0,05 k.) za każdą wiorstę. Za 300 w. płata wynosi $17^1/_4$, kop. a następnie za każdą strefę opłata powiększa się o $1\frac{1}{2}$ kop. Strefy do opłaty za przewożony bagaż, liczą się tak samo jak i przy opłacie za przewóz pasażerów.

Do wagonu można ze sobą brać przedmioty, z łatwością mieszczące się na półkach lub pod siedzeniem. Nie wolno przewozić broni nabitej, przedmiotów silne wydających zapachy i łatwo zapalających się. Psy powinny mieć założone kagańce i obroże, a przewożą się w osobnych wagonach po opłaceniu pół kopiejki za wiorstę od jednego.

Za rzeczy, wzięte ze sobą przez pasażerów do wagonu, zarząd kolei nie odpowiada.

O wszelkich uszkodzeniach przy przewozie bagażu należy oznajmić przy odbiorze takowego, a wynagrodzenia za stracony bagaż należy żądać w ciągu jednego miesiąca.

Wychodzić na platformy można dopiero po pierwszym dzwonku. Pasażer, któryby nie zajął miejsca przed 3-em uderzeniem dzwonka, nie może żądać zwrotu pieniędzy za bilet, z którego nie skorzystał.

Jeśli pasażer, dla jakichbądź powodów, nie może jechać tym pociągiem na który wykupił bilet, to obowiązany zameldować o tem Naczelnikowi stacyi, który odpowiednią adnotacyę robi na bilecie. W ogóle pasażer życzący sobie, przy dalszych przestrzeniach, zatrzymać się na jakiej stacyi, powinien zawiadomić o tem Naczelnika stacyi i uzyskać odpowiednią adnotacyę na bilecie, jak również i przy zamiarze dalszej jazdy, z warunkiem, aby cała podróż, wraz z zatrzymywaniem się, nie trwała dłużej, niż liczy się ważność biletu, licząc od 12 w nocy dnia w którym był nabyty bilet, do 12 w nocy tego dnia w którym się kończy ważność biletu. Po tym terminie, pasażer od tego miejsca w którym się znajduje, obowiązany wykupić nowy bilet.

Bilety należy okazywać na żądanie służby kolejowej.

Można przechodzić do wagonu wyższej klasy za dopłatą różnicy w cenie biletu, licząc od stacyi, od której miejsce ma być zmienione. Pasażer, jadący bez biletu albo z biletem nie właściwym, obowiązany zapłacić podwójną wartość od stacyi wyjścia pociągu do stacyi, przed którą brak biletu lub jego niewłaściwość zauważono.

Pijanych, na żądanie pozostałych pasażerów, wysadzają na pierwszej stacyi, przed którą ich zauważono bez zwrotu należności za resztę drogi, na którą bilet wykupili; bagaż zaś, jeśli posiadali, wydaje się na tejże stacyi, na której wysadzony został pasażer, jeśli czas pozwoli, a w razie przeciwnym na jednej z następnych stacyj, na której pociąg dłużej się zatrzymuje.

Za rozbicie szyby lub jakiekolwiek inne szkody w wagonach lub na stacyach uczynione, pasażerowie płacą Naczelnikom stacyi wynagrodzenie wedle taksy.

W wagonach i przedziałach, przeznaczonych dla niepalących, nie wolno palić tytoniu nawet przy ogólnem na to zgodzeniu się jadących.

W biegu pociągu nie wolno otwierać okien z obydwóch stron wagonu lub z tej strony, z której wiatr wieje.

W damskich przedziałach mężczyźni pod żadnym pozorem znajdować się nie mogą.

Towary przewożą się pociągami pośpiesznemi i towarowemi. Za towary, przewożone pociągami pośpiesznemi, opłaca się po $^1/_6$ kop. za każdy pud, a pociągami towarowemi, stosownie do tego, do jakiej klasy zaliczony ma być przesyłany towar.

Klas jest 5 i dwie specyalne do przesyłania niektórych towarów, jak: gips do ulepszenia gruntu, węgiel kamienny, koks,

nawóz, sól na karm dla bydła, torf pełnemi wagonami po 600 pud. wagi. Opłaca się stosownie do klasy po $^{1}/_{12}$—$^{1}/_{18}$—$^{1}/_{24}$—$^{1}/_{32}$ — $^{1}/_{40}$ — $^{1}/_{45}$ i $^{1}/_{65}$ kop. od każdego puda za wiorstę.

Za przewóz bryczek, powozów, zajmujących połowę lub więcej platformy, opłaca się przy pośpiesznym pociągu po 16 kop. a przy towarowym po 8 kop. za wiorstę, a zajmujących mniej niż pół platformy po 12 i 6 kop. za wiorstę od sztuki.

Za przewóz koni i źrebiąt wyższych nad $1^{1}/_{4}$ arszyna, opłaca się po 3 kop. za wiorstę—bydła rogatego, po $2^{1}/_{2}$ kop. od sztuki,—źrebiąt niższych od $1^{1}/_{4}$ arszyna, cieląt, baranów, owiec $^{1}/_{4}$ kop. od puda za wiorstę, a prosiąt i ptactwa domowego po $^{3}/_{12}$ kop. od puda. Przy przesyłaniu pociągiem pośpiesznym opłaca się za przewóz wyżej wymienionych zwierząt podwójnie.

Oprócz tego opłaca się jeszcze za naładowanie i wyładowanie towarów po 1 kop. od puda, za powozy po 30 kop., koni, bydła rogatego po 25 kop., owiec, baranów po 5 kop. od sztuki, a prosiąt i ptactwa domowego 1 kop. od puda.

Władze, instytucye rządowe i publicze.

Zarząd Ministeryum Spraw Wewnętrznych:

Naczelnik Gubernii Lubelskiej, Rzecz. Rad. St. Eugeniusz syn Wasilego *Mienkin.*

Vice-Gubernator Sekr. Koll. Michał syn Wiktora *Sieleckij.*

Kancelarya Gubernatora.

Naczelnik Kancelaryi, Rad. Koll. *I. I. Bielańskij.*

Sztab-oficer do szczególn. poruczeń i do inspekcyi straży ziemskiej, Podpułkownik *D. M. Merlin.*

Urzędnik do szczególn. poruczeń, Ases. Kol. *J. D. Kamboli.*

Pomocnik Naczeln. Kancelaryi, Reg. Koll. *A. W. Lewkowskij.*

Urzędnik Statystyczny, Reg. Koll. *E. S. Piaseckij.*

Zarządzający wydziałem paszportowym, *A. P. Kostewicz.*

Komisya do spraw Związków i stowarzyszeń.

Prezes — Gubernator. Członkowie z urzędu, Vice-Gubernator, Zarządzający Izbą Skarbową, Prokurator Sądu Okręgowego i Starszy Inspektor fabryczny.

Członkowie zaproszeni przez Generał-Gubernatora, sędziowie gminni: *Chromiński, Kowerski i Wiercieński.*
Referent, *A. W. Lewkowskij.*

Rząd Gubernialny.

Radcowie Rządu Gubernialnego i zarządzający wydziałami:
Administracyjnym, Radca St. *I. I. Sonewickij.*
Wojenno-policyjnym, Radca St. *Smoleńskij.*
Zarządzający wydziałem lekarskim, Dr. Medyc. Radca St. *M. E. Ignatiew.*
Zarządzający wydziałem budowlanym, Inżynier budowniczy gubernialny, *Sołowjew.*
Pomocnik Inżyniera gubernialnego, Inżynier Cyw. Radca Dw. *Drozdowski.*
Radca prawny, Radca Koll. *Skabałłanowicz.*
Sekretarz, *Krysztofowicz.*
Tłomacz, *Bieleckij.*
P. o. Redaktora Dziennika Gubernialnego *Timinskij.*

Komisya Włościańska.

Prezydujący—Naczelnik Gubernii.
Członkowie: Vice-Gubernator i Zarządzający Izbą Skarbową.
Stały Członek, Rad. St. *Bałk.*
Rewizor pomiarowy, Radca Honor. *A. K. Machła.*
Sekretarz, *vacat.*

Gubernialna Rada Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.

Prezydujący—Naczelnik Gubernii.
Członkowie z urzędu: Vice-Gubernator, Zarządzający Izbą Skarbową, Naczelnik Dyrekcyi Naukowej i Inspektor zdrowia.
Członkowie z wyborów:—*Jan Karo, W. Graf, J. Vetter, L. Przanowski.*
Opiekunowie szpitali cywilnych i domów schronienia w Lublinie.
Kasjer—*Kostewicz.*
Sekretarz *D. A. Gileckij.*
Pomocnik Sekretarza *A. B. Iwanow.*
Buchalter, Asesor Koll. *M. I. Enczulik.*

Naczelnicy powiatów:

Lubelskiego, Radca St. *Sachackij.*
Lubartowskiego, Radca Dw. *Silin.*

Nowo-Aleksandryjskiego, *Sokołow.*
Janowskiego, *Dieew.*
Zamojskiego, Radca St. *Czernickij.*
Biłgorajskiego, Kapitan *Onisimow.*
Krasnostawskiego, Rad. Koll. *Maljuga.*
Chełmskiego, *Kisilewicz.*
Hrubieszowskiego, Radca Koll. *Lewicki.*
Tomaszowskiego, Radca Hon. *Szalimow.*

Komisarze powiatowi.

W Lublinie, *Piriłłowicz.*
„ Lubartowie, Ass. Koll. *Sztilbach.*
„ Nowo-Aleksandryi, Ass. Koll. *Bezsorenko.*
„ Janowie, Sekr. Koll. *Tańkow.*
„ Biłgoraju, Dym. Podpułk. *Laskarow.*
„ Chełmie, Radca St. *Taskin.*
„ Krasnymstawie, Rad. Koll. *Smoleńskij.*
„ Zamościu, Dym. Szt.-Rotm. *Selewin.*
„ Hrubieszowie, Rad. Hon. *Losskij.*
„ Tomaszowie, Rad. Kol. *Wasiatkin.*

Magistrat m. Lublina.

Prezydent, *vacat.*

Radni Honorowi: *Juljusz Vetter, Tadeusz Piotrowski i Feliks Dutkiewicz.*

Radni magistratu: Radcowie Honorowi — *Szewczykowski, Kasprzycki* i *Nurowski.*

Pomocnicy Radnych: Sekr. Gub. *Juljusz Rzepecki* i *Władysław Matjaszewski.*

Budowniczy miejski, architekt-artysta, Radca Honorowy *H. Paprocki.*

Konduktorzy robót budowl.: 1) Reg. Koll. *Wacław Orłowski*
2) *Mieczysław Wolanowski.*

Lekarze: Radcowie Kollegialni — *Witold Jarnuszkiewicz* i *Władysław Tołwiński.*

Weterynarz, *Konstanty Grabowski.*

Sekretarze: Rad. Honor. *Miłaszewski* i *Pankowski.*

Buchalter, *Adam Wladich.*

Komisarze-administracyjni. *Bieliński, Księżycki, Przegaliński* i *Szczerbik.*

Dziennikarz-Ekspedytor, *Leon Radliński.*

Zarząd policyi m. Lublina.

Policmajster i naczelnik straży ziemskiej miasta Lublina Kapitan *Ulich.*

Komisarze cyrkułowi: { 1-go Porucznik *Gowwe.*
2-go Porucznik *Kulesza.*

Referent Ass. Koll. *Malarczuk.*

Brandmajster straży ogniowej, *Sawicki.*

Naczelnik wydziału śledczego, *Budiłowicz.*

Naczelnik Biura adresowego, *Forostjanow.*

Szpitale m. Lublina.

Ś-go Wincentego, Opiekun *vacat.*
Lekarz, Ass. Koll. *Dobrucki.*
Intendent, Rad. Koll. *Jaworski.*
Ś-go Józefa, Opiekun Inżynier *T. Laśkiewicz.*
Lekarz, Ass. Koll. *Jaczewski.*
Intendent, *M. Siesicki.*
Ś-go Jana, Opiekun *T. Piotrowski.*
Lekarz, *M. Biernacki.*
Intendent, *Groszek.*
Staro-Zakonnych, Opiekun *Finkelsztejn.*
Lekarz, *Cynberg.*
Intendent, *Krel.*

Domy przytułku w Lublinie.

Ś-go Ducha, Opiekun Rad. Dw. *Kwapiszewski.*
Staro-Zakonnych, Opiekun *Kipman.*

Oprócz tego znajdują się szpitale:

W Nowo-Aleksandrji, Ś-go Karola, Opiekun Radca Koll. *Barakow,* Intendent *Michałowski.*

W Chełmie, Ś-go Mikołaja, Opiekun, lekarz *Meżenny.*

W Zamościu, Ś-go Mikołaja, Opiekun *vacat.*

W Janowie, Opiekun *Essen.*

W Szczebrzeszynie, Ś-ej Katarzyny, Opiekun *Ks. Tracz.*

W Krasnymstawie, Ś-go Franciszka, Opiekun Koll. Ass. *N. M. Parysow,* Intendent *Biełokurow.*

W Hrubieszowie, Ś-go Aleksandra, Opiekun *Laszczenko* i Staro-Zakonnych, Opiekun *vacat.*

Domy przytułku.

W Zamościu, Biłgoraju, Hrubieszowie 2, w osadzie Kryłów, Chełmie, Szczebrzeszynie, Krasnymstawie, Kraśniku i Tomaszowie.

Lubelskie Towarzystwo Dobroczynności.

Prezes Towarz. Dobroczyn. J. E. Ks. Biskup *F. Jaczewski.*
Vice-Prezes, *Franciszek Głowacki*,
Podskarbi, *Aleksander Mazurkiewicz.*
Sekretarz, *Edmund Pyzikowski.*

Członkowie Zarządu: *Teofil Laśkiewicz*, *Władysław Muszyński*, *Leon Przanowski*, *Antoni Stecki*, *Gustaw Szymański*, *Ks. Leon Wydżga*, *Jan Zdzienicki* i *Gustaw Wiercieński.*

Członkowie Komisyi rewizyjnej, *Władysław Borysławski*, *Zygmunt Cybulski*, *Józef Pliszczyński* i *Stanisław Sulimierski.*

Delegowany Członek Rady Gubernialnej Opieki Publicznej Rad. Koll. *Skabałłanowicz* i Prezydent miasta Lublina.

Opiekunowie: Domu Zarobkowego i Domu Starców i Kalek, *hr. Marja Sobańska.*
Sali Sierot Dr. *Aleksander Jaworowski.*
Ochrony I-ej, *Walerja Zarzecka.*
Ochrony II-ej, *Antonina Koryznowa.*
Ochrony III-ej, *Stanisława Wolska.*
Ochrony IV-ej, *Florentyna Jaworowska.*
Domu wdów *Jan Karo.*
Schronienia im. małżonków Żyszkiewiczów, *Dr. Ignacy Koziejowski.*
Zastępca *Jan Karo.*
Przytułku Ś-go Antoniego, *Marja Przanowska.*
Letnich kolonii, *Dr. Aleksander Staniszewski.*

Wydział wsparć, *Ks. Leon Wydżga.*

Kuchnia bezpłatna im. ś. p. Antoniego Rulikowskiego Opiekunka *Jadwiga Illustrowska.*

Wydział dochodów niestałych, *Jan Zdzienicki.*

Wydział poboru składek *Antoni Stecki* i *Gustaw Szymański.*

Komisya zarządzająca funduszami stypedjalnymi dla uczącej się młodzieży z zapisów ś. p. Michała Chodorowskiego, Antoniego Plewińskiego i ś. p. Florjana Rakowskiego: *Wł. Muszyński*, *Fr. Głowacki* i *Leon Przanowsk*,

Buchalter-urzędnik Kancelaryi *Wincenty Iżycki.*

Więzienia.

W Lublinie, Nadzorca Radca Dworu *Nikolskij.*
Lekarz, *Czarnecki.*
W Janowie, Nadzorca *Halawin.*
Lekarz, Rad. Koll. *Gotie.*

Biuro Urzędu Pocztowo-Telegraficznego w Lublinie.

Naczelnik Urzędu Pocztowo-Telegraficznego, Rad. St. *Baj.*
Pomocnik Naczelnika, Rad. Dw. *Ogniewskij.*
Naczelnik stacji telefonicznej *P. W. Kalinuszkin.*

Urzędy Pocztowo-Telegraficzne.

W Zamościu, Hrubieszowie, Krasnymstawie, Chełmie, Janowie, Nowo-Aleksandryi, Biłgoraju, Tomaszowie, Iwangrodzie, Kraśniku i Lubartowie.

Oddziały Pocztowo-Telegraficzne.

W Opolu, Łęcznie, Szczebrzeszynie, Tyszowcach, Annopolu, Żółkiewce, Dołhobyczowie, Nałęczowie, Józefowie, Wojsławicach, Zwierzyńcu, Tarnogrodzie, Bychawie, Zaklikowie, Kazimierzu, Raciborowicach, Izbicy i Rejowcu.

Stacye Pocztowe.

W Bełżycach, Kryłowie, Urzędowie, Chomęciskach, Frampolu, Krzeszowie, Dubience, Kurowie, Piaskach, Niedrzwicy, Sawinie, Trawnikach, Siedliszczu, Łaszczowie i teleg. w Iwangrodzie (forteca).

MINISTERYUM SKARBU.

Izba Skarbowa Lubelska.

Zarządzający, Rzecz. Rad. St. *Koronatow.*
Naczelnicy Wydziałów: I-go Rad. St. *Bezsonow.*
II-go Rad. St. *Zacharczenko.*
III-go Rad. St. *Czemiezow.*
Sekretarz, Sek. Gub. *Dzierewiankin.*
Urzędnicy do szczególnych poruczeń: Ass. Koll. *Wojtiuk* i Rad. Dw. *Godlewski.*

Inspektorowie podatkowi na powiaty:

Na miasto Lublin i powiat Lubelski, Radca St. *Ustinow.*
Lubartowski, Ass. Koll. *Szawrel.*
Zamojski, Ass. Koll. *Tymińskij.*
Nowo-Aleksandryjski, *Łotuchin.*
Chełmski, Rad. Koll. *Wasiljew.*
Hrubieszowski, Ass. Koll. *Skrinikow.*
Krasnostawski, Ass. Koll. *Rudko.*
Tomaszowski, Ass. Koll. *Brenn.*
Janowski, Ass. Koll. *Podobiedow.*
Biłgorajski, Sekr. Koll. *Kubuszyn.*

Kasa Gubernialna.

Główny Kasjer, Ass. Koll. *Władimirskij.*
Starszy Buchalter, Rad. Koll. *Domański.*

Kasy Powiatowe.

W Nowo-Aleksandryi, Hrubieszowie, Chełmie, Janowie, Zamościu, Biłgoraju, Krasnymstawie, Lubartowie i Tomaszowie.

UWAGA. Kasy powiatowe przyjmują przekazy pieniężne na wszystkie kasy swojej i innych gubernii, oraz na wszystkie Oddziały Banku Państwa.

Oddział Banku Państwa w Lublinie.

Zarządzający, Rad. Koll. *A. Caconi.*
Kontroler, Sekr. Gub. *P. Krasulin.*
Buchalter, Rad. Hon. *K. Jakowenko.*
Kasjer, Ass. Koll. *Mitrofan Miłowidow.*
Pomocnik Kontrolera, *Z. Czaplicki.*
Pomocnik Kasjera I-go rzędu, Rad. Dw. *Leopold Zieliński* i *Andrzej Karwacki.*
II-go rzędu: *Włodzimierz Niżnikow.*
Rachmistrze I-go rzędu: *Wincenty Cherubin*, *T. Żórawski*, *J. Diczenko* i Ass. Koll. *Jan Twerdiańskij.*
Rachmistrze II-go rzędu: *P. Byszko*, Reg. Koll. *F. Winogradow*, *Mikołaj Cherubin* i *Siergiejew.*
Instruktor drobnego kredytu, *A. Duczynskij.*

Oddział Banku Handlowego Warszawskiego w Lublinie.

Dyrektor Oddziału, *Tadeusz Piotrowski.*
Prokurenci: *Chwalisław Kopeć, Ryszard Kuśpiel* i *F. Kryt.*

Oddział Banku Handlowego Łódzkiego w Lublinie.

Dyrektor, *Jakób Kipman.*
Prokurenci: *M. Poznański* i *F. Głowacki.*

Oddział Banku Włościańskiego w Lublinie.

Zarządzający: *M. Starkowski.*

Zarząd Akcyzy.

Zarządzający w guberniach: Lubelskiej, Radomskiej i Kieleckiej, Rad. Koll. *Nowożyłow.*
Rewizorzy: Rad. St. *Imszenieckij*, Rad. St. *Bielajew* i Rad. Koll. *Ozmidow*, Technik, Ass. Koll. *Sokołowski.*
Sekretarze: Rad. Dw. *Żukowskij* i Ass. Koll. *Szamanowskij.*
Buchalterzy: Rad. Dw. *Garlicki* i Ass. Koll. *Kotlecow.*

Zarządy Okręgowe.

1-go w Lublinie, Nadzorca Sekr. Gub. *Krylenko.*
Buchalterzy: Ass. Koll. *Szaniawski* i Sekr. Koll. *Bałandowicz.*
2-go w Chełmie, Nadzorca Rad. Koll. *Marczenko.*
3-go w Janowie, Nadzorca Rad. Koll. *Kriukowskij.*
4-go w Zamościu, Nadzorca Rad. Koll. *Iwanow.*
Skład rządowy, Zarządzający *Adolf Lewanowicz.*

Zarząd Okręgowy Cukrowni.

Nadzorca Okręgu, Sekr. Koll. *M. Jefimowicz.*
Buchalter, *P. Goraszczenko.*

Komory celne.

W Tomaszowie i Dołhobyczowie.

Przykomórki.

W Krzeszowie, Podmajdanie i Łążku Zaklikowskim.

Dyrekcya Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Lublinie.

Prezes, *L. Przanowski.*
Naczelnik Biura, *Fr. Głowacki.*
Kasyer, *G. Wiercieński.*
Rachmistrz, *Gustaw Szymański.*
Archiwista, *H. Jaworski.*
Pomocnik Rachmistrza, *St. Sulimierski.*
Sekretarz, *W. Dziewicki.*

Dyrekcya Towarzystwa Kredytowego m. Lublina.

Prezes Dyrekcyi, *Władysław Karwowski.*
Dyrektorowie: *Bernard Meyersohn* i *Władysł. Kwapiszewski.*
Zastępcy Dyrektorów: *Jan Karo, Saul Finkelsztejn* i *Włodzimierz Sekutowicz.*
Prezes Komitetu Nadzorczego, *Kazimierz Eysmont.*
Członkowie Komitetu Nadzorczego: *Jan Dobrowolski, Aleksander Jaworowski, Marek Arnsztejn, Stefan Główczewski, Stanisław Giewartowski* i *Karol Szniersztein.*

URZĘDNICY.

Buchalter, *Zygmunt Fechner.*
Kasyer, *Jan Jaworski.*
Sekretarz, *Juljan Jaworski.*

Kasa Przemysłowców Lubelskich.

Prezes, *Alojzy Kuczyński.*
Zarządzający rachunkowością, *Teofil Ciświcki.*
Kontroler, *Karol Miller.*
Kasyer, *Andrzej Pliszczyński.*
Buchalter, *Antoni Herlen.*

Lubelskie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe.

ZARZĄD:

Prezes, *Karol Rotkel.*
Członkowie Zarządu, *Józef Mleczko* i *Władysław Siwecki.*
Buchalter, *Ludomir Morawski.*
Kasyer, *Teofil Grabowski.*

Towarzystwo Wzajemnej Pomocy na wypadek śmierci p. n. „Obowiązkowa Pomoc".

Prezes, *Erazm Plewiński.*
Vice-Prezes, *Władysław Muszyński.*
Członkowie: *Józef Mleczko, Leon Prawecki, Stanisław Sulimierski* i *Tomasz Żórawski.*

Lubelskie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu.

Prezes, *Tadeusz Rojowski.*
Dyrektorowie: *Zygmunt Brzeziński* i *Wład. Eydziatowicz.*
Kasyer, *Dobromir Stokowski.*
Buchalter, *Wacław Domagalski.*

Lubelskie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu dla drobnego przemysłu i handlu.

ZARZĄD:

Dyrektorowie: *Stefan Główczewski, Jan Karo* i *Stanisław Nieciengiewicz.*

R A D A:

Prezes, *Władysław Polkowski.*
Zastępca prezesa, *Henryk Sachs.*
Członkowie rady: *Zygmunt Cybulski, Edward Pliszczyński* i *Stanisław Sulimierski.*
Urzędnicy Towarzystwa: *Antoni Zgnatowski, Czesław Dziewulski, Zygmunt Przybylski, Emil Tylusiński i Kazimierz Szurmiński.*

MINISTERYUM OŚWIATY.

Dyrekcya Naukowa w Lublinie.

Naczelnik, Rz. Rad. St. *W. Ochromienko.*
Sekretarz, *A. Szutowskij.*
Buchalter, *F. Zdanowski.*

Gimnazyum męskie.

Dyrektor, Rad. St. *Niekrasow.*
Inspektor, Rad. St. *Alfonskij.*
Sekretarz, *M. G. Zańko.*

Gimnazyum żeńskie.

Zarządzający, Rad. Koll. *Gilarowski.*
Przełożona, *Gurjewa.*
Sekretarz, *Klim.*

Szkoła Handlowa 7-io klasowa męska.

RADA OPIEKUŃCZA.

Prezes, *Juliusz Vetter.*
Członkowie: *Fr. Głowacki, A. Jaworowski, B. Meyersohn, W. Muszyński* i *T. Piotrowski.*
Dyrektor Szkoły, *L. Kowalczewski.*
Sekretarz, *Z. Tramecourt.*

Szkoła Polska filologiczna im. Staszyca męska.

Dyrektor, *Gracjan Chmielewski.*
Sekretarz, *Tramecourt.*

Lubelska Szkoła Polska 8-io klasowa filologiczna męska.

Dyrektor, *J. Arlitewicz.*
Sekretarz, *T. Kalksztejn.*

Szkoła Rzemieślnicza wieczorowa męska.

Przewodniczący Zarządu, *Jan Dobrowolski.*
Członkowie Zarządu: *W. Sztejnbrich, W. Kwietniewski, W. Dziewulski* i *J. Cenzartowicz.*

Pensya 7-io klasowa żeńska Heleny Czarnieckiej.

Przełożona, *H. Czarniecka.*
Sekretarka, *Z. Czarniecka.*

Szkoła handlowa 7-klasowa żeńska z Latosińskich Serebackiej.

Przełożona, *L. Serebacka.*
Sekretarka, *R. Zapasiewiczówna.*

Pensya 4-o klasowa żeńska H. Lisowskiej.

Przełożona, *H. Lisowska.*

W Nowo-Aleksandryi. Instytut Gospodarstwa wiejskiego i leśnictwa, Dyrektor Rad. Hon: *Budryn*, Inspektor, Rad. St. *Kostylow*, Progimnazjum Żeńskie, Zarządzający, Radca Stanu *P. Kołybelin*, Przełożona, *Miszeticz*.

W Chełmie. Seminaryum Nauczycielskie — Inspektor, Rad. Stanu *Bałkowskij*. Gimnazjum męskie—Dyrektor, Radca Stanu *Newskij*. Szkoła Żeńska Maryińska 7-io klasowa, Przełożona *Marya Wiszniakowa*, Zawiadujący Ass. Koll. *Korowkiewicz*.

W Zamościu. Progimnazyum męskie, Inspektor Rad. Koll. *Mikołaj Kizewetter*, żeńskie Inspektor *vacat*, Przełożona Progimnazjum żeńskiego *Nadieżda Dubrowina*.

W Hrubieszowie. Progimnazjum męskie, Inspektor, *Afanasiew*.

Kontrola państwa.

Izba obrachunkowa na gubernie: Lubelską, Radomską, Siedlecką i Kielecką w Lublinie.

Zarządzający, Rzecz. Rad. St. *A. Zawołżskij*.

Rewizorzy starsi: Rad. St. *Dudziński*, Rad. St. *Worczenko* i Rad. St. *Winogradow*.

Rewizorzy młodsi: Rad. Koll. *Kapaczynskij*, Rad. Koll. *Łatyszew*, Ass. Koll. *Czumakow* i Ass. Koll. *Stefanowski*.

Sekretarz, Rad. Koll. *Bogdanowski*.

Wydział lekarski gubernii Lubelskiej.

Zarządzający, Dr. Med. Rad. St. *E. Ignatiew*.

Assesor Farmacyi, Mag. Farm., Rad. Koll. *Jan Karo*.

Sekretarz, *I. Chodakiewicz*.

Wydział weterynaryjny.

Inspektor weterynaryi, Rad. St. *K. Rubinskij*.

Miejski lekarz weterynaryi, Ass. Koll. *Józef Guzowski*.

Ministeryum Sprawiedliwości.

SĄD OKRĘGOWY.

Prezes Sądu, Rzecz. Rad. St. *Sierpowski*.

Vice-Prezesi: Rzecz. Rad. St. *A. Peslewicz* i Rad. Stanu *T. K. Stankiewicz*.

Członkowie: *C. N. Fedorowski*, Rad. Hon. *N. K. Trojanowski*, Rad. Koll. *I. M. Kalinin*, Rad. St. *J. J. Nowicki*, Rad. St. *W. D. Makuchin*, Rad. Koll. *Stefanowicz*, *W. A. Batalin*, Rad. Koll. *W. J. Wolf*, Rad. Hon. *M. K. Krassowskij*, Rad. Hon. *A. N. Marjanow* i Rad St. *S. L. Drozdow*.

Sekretarze: *Bardowski*, *Łapik* i Rad. Dw. *Brzeziński*.

Pomocnicy Sekr.: *Skotnicki*, *Martysz*, *Dobek*, *Bronikowski*, *Kuśmierczyk*, *Kostrzewski*, *Brężezowski*, *Dembicki*, *Własienko*, *Lambert* i *Dzierewiago*.

Archiwista, *A. Modzelewski*.

Prokurator, Rad. Dw. *A. Czechowski*.

Towarzysze Prokuratora; Sekr. Koll. *Zemel*, Ass. Koll. *W. Michałowskij*, Rad. Hon. *A. Zwinogradzki*, *Kuliński*, Ass. Koll. *baron Sztakelberg*, Asses. Koll. *W. Wasiljew* i Rad. Hon. *S. Sołowjew*.

Sekretarz Prokuratora, *P. Kraśnicki*.

SĘDZIOWIE ŚLEDCZY w LUBLINIE.

Do szczególnie ważnych spraw, Rad. Koll. *P. Januszkiewicz* i Sekr. Koll. *S. Mitasow*.

1-go rewiru, Rad. Dw. *St. Bokiewicz*, 2-go rewiru, Ass. Koll. *Nieciecki*, 3-go rewiru, *M. Wojejkow*, 4-go rewiru, Sekr. Gub. *J. Tieremeckij*.

SĘDZIOWIE ŚLEDCZY w POWIATACH:

Janowskim, *Modzelewski*.
Lubartowskim, *Fediaj*.
Nowo-Aleksandryjskim, 1-go rewiru *Stupnicki*.
" 2-go rewiru *Jarnuszkiewicz*.
Biłgorajskim, *Guglinskij*.
Zamojskim, 1-go rewiru *Talkowski*.
" 2-go rewiru *Batalin*.
Hrubieszowskim, Rad. Hon. *Jaskorski*.
Tomaszowskim, 1-go rewiru *Taranow*.
" 2-go rewiru *Gagen*.
Chełmskim, 1-go rewiru *Morozow*.
" 2-go rewiru *Pleskacewicz*.
" 3-go rewiru *Pawłowicz*.
Krasnostawskim, *Metlin*.

ZJAZD SĘDZIÓW POKOJU 1-go OKRĘGU w LUBLINIE.

Prezes, Rad. St. *Łoszkejt.*
Sekretarz, *Borowik.*

SĘDZIOWIE POKOJU M. LUBLINA.

1-go rewiru Rad. St. *Radkowskij.*
2-go rewiru Ass. Koll. *Woskobojników.*
3-go rewiru *Aleksiejew.*
Sędzia dodatkowy, *Pejcz.*

Przy Sądzie pokoju 1-go rewiru znajduje się wydział hypoteczny powiatów: Lubelskiego i Nowo-Aleksandryjskiego i archiwum mieszczące w sobie akta hypoteczne nieruchomości położonych w osadzie, oraz dublikaty aktów stanu cywilnego wszystkich parafji i okręgów obydwóch tych powiatów.

Sekretarz hypoteczny, Ass. Koll. *K. Cichocki.*

ZJAZD SĘDZIÓW POKOJU 2-go OKRĘGU w ZAMOŚCIU.

Prezes, Rad. St. *Białozierskij.*
Sekretarz, *Warchałowski.*
Sędzia pokoju m. Zamościa, Ass. Koll. *Orłowski.*
Sędzia dodatkowy, Rad. Hon. *Korowicki.*
Sekretarz hypoteczny *H. Gisges.*

Ministeryum Komunikacyi.

Sekcya Lubelska dróg bitych państwowych składa się z traktów następujących:

1) **Lubelskiego** od Kurowa do Lublina i od Lublina do Piask.
2) **Włodawa—Fajsławice.**
3) **Zamoyskiego** od Piask do Fajsławic.
4) **Uściługskiego** od Piask do wsi Raciborowice, przez Chełm.
5) **Rejowiec—Chełm.**

Naczelnik Sekcyi Inżynier *Pugaczew.*

Konduktorow 3-ch, zamieszkują: w Lublinie, we Włodawie i w Chełmie.

Ministeryum Rolnictwa i Dóbr Państwa.

Zarządzający Dobrami Państwowemi w guberniach: Radomskiej, Kieleckiej, Lubelskiej i Siedleckiej, Rad. St. *Chomiakow* (zamieszkały w Radomiu).

Pomoc. Zarządzającego, Sek. Koll. *I. K. Stuart* (w Radomiu).
Naczelnik gospodarczego wydziału, Rad. Koll. *A. J. Połozow.*
Starszy Rewizor leśny, Radca Kolleg. *J. N. Kumiłowskij* (w Lublinie).

Komitet Ochrony Leśnej.

Prezes—J. W. Naczelnik Gubernii.
Członkowie—Vice-Gubernator.
Prezes Sądu Okręgowego Lubelskiego.
Prezes Dyrekcyi Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Rewizor-Instruktor leśny gub. Lubelskiej, Starszy leśny Rewizor, Rad. Koll. *Kumiłowskij.*
Przy komitecie ochrony leśnej młodszy zapasowy leśniczy, Ass. Koll. *P. Futasiewicz.*

Mianowani przez Generał-Gubernatora

Właściciele leśni: *hr. Konstanty Zamoyski* i *Józef Florkowski.*

Ministeryum Wojny.

Dowódca 14-go korpusu piechoty linjowej, Generał-Lejtenant *Wejmarn.*
Naczelnik sztabu korpusu, Generał-Major *Fedorow.*
Intendent korpusu, Pułkownik *Kopyłow.*
Naczelnik artylerji 14-go korpusu, Generał-Lejt. *Herardi.*
Naczelnik 18 dywizyi piechoty, Gen.-Lejt. *Szkiński,*
Naczelnik sztabu dywizyi, jeneralnego sztabu Podpułkownik *Segerkranc.*
Dowódca 18 artyleryjskiej brygady, Gen.-Major *Musselius.*
Dowódca 69 Riazańskiego pułku piechoty, Pułkow. *Diteriks.*
Dowódca 70 Riażskiego pułku piechoty, Pułkow. *Łurionow.*
Dowódca 71 Bielowskiego pułku piech., Pułkow. *Bielajew.*
Dowódca 72 Tulskiego pułku piechoty, Pułkow. *Suchomin.*
Naczelnik wojenny lubelski i Naczelnik lazaretu, Pułkownik *Naumienko.*
Zarządzający lazaretem, Podpułk. *Paszyn.*
Starszy lekarz, Rad. St. *Popow.*
Lekarze ordynujący: *Oeser, Wwiedienskij, Polakow, Pawłow,* i *Kryłow.*
Zarządzający apteką, *Eggert.*

Zarząd Gubernialny Żandarmski.

Naczelnik, Pułkownik *Krysztanowskij.*

Zarządy Powiatowe Żandarmskie.

Na powiaty lubelski i janowski, Rotm. *Tudim.*
„ chełmski i hrubieszowski, Rotm. *Skierbuć.*
„ tomaszowski i biłgorajski, Rotm. *Szczuczkin.*
„ zamojski i krasnostawski, Podpułk. *Zoreckij.*
„ nowo-aleksand. i lubartowski, Rotm. *Kruszynskij.*
twierdzy Iwangrodzkiej, Rotm. *Dmitrew.*

Lubelskie Towarzystwo Rolnicze.

Prezes, *J. Florkowski*, Vice-Prezes, *L. Hempel*, Skarbnik, *T. Rojowski.*

Oddział handlowy—Prezes, *vacat*, Vice-Prezes, *T. Ciświcki* Dyrektor, *S. Sliwiński.*

Lubelskie Towarzystwo Wyścigów Konnych.

Prezes z urzędu, JE. Gubernator lubelski, Vice-Prezes z wyboru *K. Russanowski*, Starsi Członkowie: *Antoni Budny i Ludwik Malczewski*, Zastępca *Józef Michalski*, Skarbnik *T. Morawski*, Sekretarz *A. Budny*, Członkowie Komisyi Technicznej: *K. Rojowski i F. Wężyk*, Zastępcy: *S. Mołodecki i H. Załuski.*

Lubelskie Towarzystwo Muzyczne.

Prezes, *Władysław Modrzewski.*
Vice-Prezes, *Wacław Bajkowski.*
Sekretarz, *Stanisław Dżał.*
Zastępca Sekretarza, *Marja Tymińska.*
Skarbnik, *Franciszek Tymiński.*
Zastępca Skarbnika, *Jan Pliszczyński.*

Lubelskie Towarzystwo Cyklistów.

Prezes, *J. Steliński*, Vice-Prezes dr. *Swinarski*, Skarbnik *J. Frycz*, Sekretarz *Baranowski*, Gospodarz Klubu *Roszkowski.*

Resursa Kupiecka.

Prezes—*vacat*, Skarbnik *T. Piotrowski*, Sekretarz dr. *Dobrucki*, Bibliotekarz *W. Karwowski*, Gospodarz *J. Skolimowski.*

Zgromadzenie Kupców miasta Lublina.

Starszy Zgromadzenia *A. Zarębski*, Podstarszy *A. Scholtz.*

Towarzystwo Wzajemnej Pomocy Rzemieślników i Handlujących miasta Lublina.

Prezes, *Teofil Laśkiewcz.*
Vice-Prezes, *Jan Dobrowolski.*
Buchalter, *Antoni Skowronek.*
Kasyer, *Wincenty Grafczyński.*
Sekretarz, *Stanisław Dziewulski.*
Gospodarz, *Michał Kłopotowski.*

ZARZĄDY DUCHOWNE.

Wyznania Prawosławnego.

Biskup Chełmski, *Eulogjusz.*
Rektor, Seminaryum w Chełmie *Dionisij.*
Proboszcze w Chełmie: *Goszowskij* i *Straszkiewicz;* w Lublinie *Kozłowskij* i *Wieleckij.*

Wyznania Rzymsko-Katolickiego.

Biskup Dyecezyi Lubelskiej, J. E. Ks. *F. Jaczewski.*
Konsystorz Jeneralny Dyecezyi Lubelskiej.
Sędzia-Surrogat, Ks. Prałat *Koglarski.*
Regens kancelaryi, Ks. *Ludwik Kwiek.*
Sekretarze: 1) *vacat.*
2) Ks. *Jan Ziółkowski.*
Archiwista, *vacat.*
Seminaryum Dyecezyalne Lubelskie.
Regens, Magister Św. Teologii Ks. Prałat *Nojszewski.*
Vice-Regens, Magister Św. Teologii Ks. *Antoni Skowronek.*
Dziekan Dekanatu Lubelskiego, Ks. Kanonik *Ignacy Mech.*
Proboszczowie parafialni w Lublinie.
Parafii Katedralnej—Kapituła.
„ Nawrócenia Ś-go Pawła—Ks. *Józef Pruszkowski.*
„ Św. Agnieszki—Ks. Kanonik *Mech.*

Wyznania Ewangelickiego.

W Lublinie, Superintendent *Schoeneich.*
W Kamieniu, Pastor *Wernitz.*

Wyznania Mojżeszowego.

Rabin w Lublinie, *Lejb Lipszyc.*

Główne Jarmarki w Państwie Rossyjskiem.

W Styczniu: *Berdyczów*, od 13 do 20.—*Charków*, 6.—*Dubno*, od dnia 6 przez miesiąc.— *Homel*, od 1 do 7.—*Kijów*, od 1 do 15 Lutego. — *Lebedjan*, od 1 dwa tygodnie trwający. — *Niżnij-Nowgorod*, od 5 do 7.

W Lutym: *Romny*, w poście.—*Rostow*, od środy pierwszego tygodnia do soboty trzeciego tygodnia welkiego postu.—*Starokonstantynów*, w ostatnich dniach Syropostu.

W Marcu: *Kijów*, pierwszy tydzień wielkiego postu.—*Ostrow*, od 1 do 10.

W Kwietniu: *Starokonstantynów*, w poniedziałek w pierwszym tygodniu postu.—*Wilno*, od 23 Kwietnia do 15 Maja.

W Maju: *Bałta*, 25, dziesięć dni trwający.—*Charków*. od 15 Maja do 15 Czerwca.—*Korsuń*, od 10 do 25.—*Lebedjan*, od 5 do 20.—*Smoleńsk*, od Wniebowstąpienia (3 dni).—*Taganrog*, od 9 Maja do 17 Czerwca. — *Kutno*, we wtorek po Zielonych Swiątkach, 10 dni.—*Kalisz*, 19, trzy dni na wełnę.

W Czerwcu: *Berdyczów*, od 12 dwa tygodnie trwający. — *Charków*, na Św. Trójcę.—*Dynaburg*, od 5 do 20.—*Grodno*, od 24 do 25 Lipca. —*Kijów*, od 15 do 1 Lipca.—*Niznij-Nowgorod*, 25, dni 3 trw. (na konie.)—*Warszawa*, od 15, 3 dni na wełnę. — *Łowicz*, na S. Jana Chrzciciela 3 dni. — *Radom*, na Ś. Jana Chrzciciela 5 dni.—*Busk*, od 1 Czerwca do 1 Października z wyjątkiem Niedziel i Świąt uroczystych.

W Lipcu: *Niżnij-Nowgorod*, od 25 do 5 Sierpnia —*Orenburg*, przez całe lato.—*Połtawa*, od 10 cały miesiąc trwający.— *Saratow*, od 6 do 9.—*Woroneż*, od 2 do 29.

W Sierpniu: *Berdyczów*, od 15 jeden tydzień trwający.— *Charków*, od 30 do 6 Września.—*Starokonstantynów*, dnia 15.— *Taraszcza*, od 15 do 22. — *Woroneż*, od 15 do 29. — *Żytomierz*, dnia 14.

We Wrześniu: *Lebedjan*, od 10 cały miesiąc. — *Nowoczerkask*, 14.—*Rybińsk*, od 10 do 25.—*Łowicz*, na Ś-ty Mateusz 8 dni.—*Radom* 9, dni 3.

W Październiku: *Kiszeniew*, od 20 do 26 Listopada.—*Taraszcza*, od 2 do 9.—*Saratow*, od 23 do 24 Listopada.

W Listopadzie: *Berdyczów*, od 1 cały tydzień.—*Ekaterynburg*, 24.—*Tuła*, od 8 do 22.—*Włodawa*, 9, dni 7.

W Grudniu: *Nowgorod*, od 20 do 24.—*Smoleńsk*, od 6 do 9 Stycznia.

Jarmarki w Gubernii Lubelskiej.

Powiat Lubelski. *Lublin*, jarmarków 6: w poniedziałek po Niedz. Kwiet., w poniedziałek na tydzień przed Bożem Ciałem i w poniedziałek po Przemienieniu Pańskiem — każdy po 7 dni trwający, po ś. Michale, po Wszystkich Świętych, przed Bożem Narodzeniem.

Bełżyce, jarmarków 6, w środy: po Niedz. Białej (5-ej postu), po ś. Stanisławie, po ś. Małgorzacie, po ś. Michale, po Wszystkich Świętych, po ś. Łucyi.

Chodel, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po ś. Marku, po ś. Filipie, po ś. Onufrym, po Narodzeniu NMP., po ś. Leonardzie.

Biskupice, jarmarków 5, we wtorki: po 3 Królach, po ś. Wojciechu, po ś. Stanisławie Biskupie, po śś. Koźmie i Damianie, po ś. Marcinie Biskupie.

Bychawa, jarmarków 6, we środy: po 3 Królach, po Niedzieli Środopostnej, przed śś. Filipem i Jakóbem, po ś. Maryi Magdalenie, po ś. Mateuszu, po ś. Urszuli.

Głusk, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po ś. Kazimierzu, po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po ś. Jadwidze, po ś. Marcinie, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Piaski Wielkie, jarmarków 6, we środy: po ś. Macieju, po Niedzieli Kwietniej, po ś. Kilianie, po Podwyższeniu ś. Krzyża, po Wszystkich Świętych, przed ś. Tomaszem.

Niedrzwica Kościelna, jarmarków 2, w poniedziałki po Wniebowstąpieniu Pańskiem i po ś. Bartłomieju.

Powiat Lubartowski. *Lubartów*, jarmarków 6, we wtorki po 3 Królach, po Niedz. Kwietniej, po ś. Stanisławie, po ś. Annie, po ś. Bartłomieju, po ś. Dyonizym.

Czemierniki, wtorki: po jarmarków 6, we s. Agnieszce, po Zwiastowaniu NMP., po ś. Stanisławie, po śś. Piotrze i Pawle, po ś. Szymonie Judzie, po ś. Andrzeju Apostole.

Łęczna, jarmarków 6, w poniedziałek po 3 Królach, we wtorek po ś. Józefie, w piątek po Bożem Ciele—ośm dni trwający, w poniedziałek po ś. Magdalenie, na ś. Idzi—dziesięć dni trwający, w poniedziałek przed ś. Mikołajem.

Michów, jarmarków 6, we środy: po ś. Macieju, po ś. Józefie, po ś. Wojciechu, po ś. Michale, po ś. Marcinie, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Osada Kamionka, jarmarków 6, w poniedziałki: po ś. Weronice, po ś. Kazimierzu, po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po ś. Małgorzacie, po Podwyższeniu ś. Krzyża i po ś. Cecylji.

Firlej, jarmarków 6, w poniedziałki: po Oczyszczeniu NMP., po ś. Marku, po Bożem Ciele, po Przemienieniu Pańskiem, po ś. Franciszku Serafickim i po Narodzeniu Chrystusa Pana

Powiat Nowo-Aleksandryjski. *Osada Nowo-Aleksandrya*, jarmarków 12, w poniedziałki: po Nawróceniu ś. Pawła, po św. Walentym, po ś. Benedykcie, we wtorki: po ś. Marku Ewangieliście, po ś. Zofii, po ś. Łucyi, na ś. Erazma, na ś. Józefa Kalasantego, na św. Piotra, na św. Idziego, na ś. Franciszka (4-go Października), na ś. Karola.

Baranów, jarmarków 6, w poniedziałki: po ś. Agnieszce, od Niedzieli Zapustnej, po Niedzieli Kwietniej, po ś. Maryi Magdalenie, po Wniebowzięciu NMP., przed ś. Szymonem Judą.

Bobrowniki, jarmarków 6, w poniedziałek po ś. Macieju, we wtorki: przed śś. Filipem i Jakóbem, po św. Trójcy, po Nawiedzeniu NMP., po ś. Jadwidze, przed ś Mikołajem.

Józefów nad Wisłą, jarmarków 6, we wtorki: po ś. Józefie, po ś. Feliksie, przed ś. Janem Chrzcicielem, po ś. Michale, po Wszystkich Świętych, przed ś. Mikołajem.

Kazimierz, jarmarków 5, we wtorki: po św. Kazimierzu, przed ś. Janem Chrzcicielem, po ś. Bartłomieju, po Wszystkich Świętych, po ś. Leokadyi.

Końskowola, jarmarków 6, we wtorki: po Niedzieli Wstępnej, przed Znalezieniem ś. Krzyża, po Bożem Ciele, po ś. Annie, po Podwyższeniu ś. Krzyża, po ś. Łukaszu.

Opole, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po św. Macieju, we wtorki: po Niedzieli Kwietniej, po śś. Piotrze i Pawle, po Podwyższeniu ś. Krzyża, po ś. Katarzynie.

Wąwolnica, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Józefie, po ś. Wojciechu, po Wniebowzięciu NMP., po Narodzeniu NMP., po ś. Marcinie Biskupie.

Markuszew, jarmarków 6, w poniedziałki: po ś. Agacie, po św. Grzegorzu, po Wniebowstąpieniu Pańskiem, przed św. Wawrzeńcem, przed ś. Szymonem i Judą i przed ś. Mikołajem.

Kurów, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Przewodniej Niedzieli, po śś. Piotrze i Pawle, po ś. Mateuszu, po ś. Jadwidze i po ś. Katarzynie.

Irena, jarmarków 6, we czwartek po 3 Królach, we wtorek po Zwiastowaniu NMP., w poniedziałki: po św. Stanisławie, po św. Annie, po ś. Idzim i po Wszystkich Świętych.

Powiat Janowski. *Janów*, jarmarków 8, we wtorki: po Nowym Roku, po Oczyszczeniu NMP., po ś. Kazimierzu, po Znalezieniu i Podwyższeniu św. Krzyża, po św. Janie Chrzcicielu, po Wszystkich świętych i po Niepokalanem Poczęciu NMP. Oprócz 8 wyżej wymienionych jarmarków od roku 1908 odbywają się jeszcze jarmarki co każde dwa tygodnie we czwartki.

Annopol, jarmarków 6, w poniedziałki: po ś. Walentym, po Niedzieli Białej, we wtorki: po ś. Stanisławie, po św. Annie, po św. Stanisławie Kostce, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Kraśnik, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedzieli Kwietniej, po ś. Antonim, po Wniebowzięciu NMP., po ś. Franciszku Serafickim, po ś. Marcinie.

Modliborzyce, jarmarków 6, we środy: po św. Macieju, po Zwiastowaniu NMP., po Zielonych Świątkach, po ś. Maryi Magdalenie, po ś. Mateuszu, przed ś. Tomaszem.

Urzędów, jarmarków 6, we wtorki: po 1-ej Niedzieli postu, po Niedzieli Przewodniej, po Bożem Ciele, przed ś. Wawrzyńcem, po ś. Łukaszu, po Niepokalanem Poczęciu NMP.

Zaklików, jarmarków 6, w poniedziałki: po ś. Agnieszce, po Niedzieli Środopostnej, po św. Annie, po św. Bartłomieju, po Wszystkich świętych, po ś. Łucyi.

Zakrzówek, jarmarków 6, w poniedziałki; przed ś. Pawłem, przed Wielkim postem, po Środopościu, po ś. Mateuszu, po św. Szymonie i Judzie i po ś. Mikołaju.

Powiat Biłgorajski. *Biłgoraj*, jarmarków 6, we wtorki: (według kalen. Juljańskiego) po 3 Królach, po ś. Macieju, po Zwiastowaniu NMP., po NMP. Kazańskiej, po Wniebowzięciu NMP. i po św. Janie Ewang.

Józefów, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Józefie, po św. Małgorzacie, po Wniebowzięciu NMP., po św. Mateuszu, po NiepokalanemPoczęciu N. M. P.

Krzeszów, jarmarki: we wtorek po św. Józefie, w piątek po Bożem Ciele, we wtorki po Wniebowzięciu NMP., po Narodzeniu NMP., po św. Łukaszu, przed św. Tomaszem.

Tarnogród, jarmarków 6, (wedł. kal. Juljańskiego) w poniedziałki: po 3 Królach, po Niedzieli Kwietniej, po Nawiedzeniu NMP., przed Przemienieniem Pańskiem, po Podwyższeniu ś. Krzyża, przed ś. Łukaszem.

Powiat Zamoyski. *Zamość*, jarmarków 6, w poniedziałki (wedł. kal. Juljańs.) po ś. Grzegorzu, po ś. Macieju, po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po śś. Piotrze i Pawle, po Narodzeniu NMP., po ś. Dymitrze, (26 Października).

Frampol, jarmarków 6, w poniedziałki: po ś. Dorocie, po ś. Kazimierzu, we środę po ś. Janie Nepomucynie, we czwartki: po NMP. Szkaplerznej, po Narodzeniu NMP., po ś. Łukaszu.

Goraj, jarmarków 6, we wtorki: po św. Walentym, po św. Stanisławie, po ś. Małgorzacie, po ś. Bartłomieju, po śś. Koźmie i Damianie, po ś. Andrzeju Apostole.

Krasnobród, jarmarków 6, we wtorki: (wedł. kal. Juljańs.) po ś. Aleksym, po Zwiastowaniu NMP., po Zielonych Świątkach, po święcie NMP. Kazańskiej, po Narodzeniu NMP., przed św. Mikołajem.

Szczebrzeszyn, jarmarków 6, we wtorki: (wedł. kal. Juljańskiego) po Niedzieli Środopostnej, przed ś. Filipem i Jakubem, przed ś. Janem Chrzcicielem, po Wniebowzięciu NMP., po św. Michale, przed ś. Mikołajem.

Powiat Krasnostawski. *Krasnystaw*, jarmarków 6, (wedł. kalen. Juljańsk.) we wtorki: po Oczyszczeniu NMP., po Zwiastowaniu NMP., po św. Piotrze i Pawle, po św. Annie, po św. Michale, po Niepok. Poczęciu N. Maryi Panny.

Wysokie, jarmarkow 6, (wedł. kal. Juljańskiego) w dzień 3 Króli, w dzień Oczyszczenia NMP., w dzień męcz. Glikierja 13 (25) Maja, w dzień NMP. Kazańskiej i 2 (14) Grudnia we Czwartki po świętach.

Gorzków, jarmarków 6, (według kal. Juljańskiego) we wtorki: 9 (21) Stycznia po św. Filipie; 28 Lutego (12 Marca) po św. Bazylim; 25 Kwietnia (8 Maja) po św. Marku; 10 (23) Czerwca po św. Tymoteuszu; 29 Sierpnia (11 Września) po święcie ścięcia głowy św. Jana Chrzciciela; 29 Października (11 Listopada) po św. Anastazym.

Izbica, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po św. Kazimierzu, po św. Antonim, przed św. Idzim, po św. Franciszku Serafickim, przed św. Mikołajem.

Turobin, jarmarków 6, we wtorki: po Nawróceniu św. Pawła, po św. Józefie, po św. Wojciechu, po ś. Trójcy, po ś. Rochu, po ś. Jadwidze.

Żółkiewka, jarmarków 6, w poniedziałki: po św. Dominiku przed ś. Idzim, przed ś. Szymonem i Judą, po ś. Marcinie, po św. Katarzynie, przed św. Tomaszem Apostołem.

Powiat Chełmski. *Chełm*, jarmarków 6, (wedł. kal. Juljań.) we wtorki: po Zwiastowaniu NMP., po ś. Mikołaju, przed ś. Janem, po Narodzeniu NMP., po dniu 1 (14) Października, po ś. Andrzeju Apostole

Puchaczew, jarmarków 2, (wedł. kal. Juljańs.) we czwartki: po Przemienieniu Pańskiem i po 1 (14) Października.

Pawłów, jarmarków 6, (wedł. kalen. Juljańsk.) we wtorki: po Zwiastowaniu NMP., po Opiece św. Józefa, po Zielonych Świątkach, po Bożem Ciele, po Wniebowzięciu NMP., po św. Barbarze.

Rejowiec, jarmarków 6, (wedł. kal. Juljańsk.) w poniedziałki: po Oczyszczeniu NMP., przed ś. Jerzym, we środy: po Zielonych Świątkach, po Wniebowzięciu NMP., po ś. Michale i po św. Mikołaju.

Wojsławice, jarmarków 6, (wedł. kal. Juljańsk.) w środy: po św. Józefie, przed św. Janem Chrzcicielem, po ś. Eliaszu, po Narodz. NMP., po św. Michale, przed św. Katarzyną.

Siedliszcze, jarmarków 6, (wedł. kal. Juljańsk.) we środy: przed 3 Królami, po Oczyszczeniu NMP., przed Wielką Niedzielą, przed śś. Piotrem i Pawłem, przed 1 (14) Października i przed Narodzeniem Chrystusa Pana.

Swierże, jarmarków 6, (wedł. kal. Juljańs.) w poniedziałki: po Nowym Roku, po Tygodniu Tomasza, po śś. Piotrze i Pawle, po Przemienieniu Pańskiem, po Podniesieniu św. Krzyża i po Ofiarowaniu NMP.

Powiat Hrubieszowski. *Hrubieszów*, jarmarków 6, (według kal. Juljańsk.) we wtorki: po Nawróceniu św. Pawła, po św. Józefie, po św. Stanisławie, po Scięciu św. Jana, po św. Mateuszu, przed św. Szymonem Judą. Oprócz tego 6 jarmarków we czwartki po 1-ym starego stylu—co 2 miesiące.

Dubienka, jarmarków 2, (według kal. Juljańsk.) we wtorki: po 3 Królach, po Zielonych Świątkach.

Kryłów, jarmarków 6, (wedł. kal. Juljańsk.) we wtorki: po 3 Królach, po Niedzieli Środopostnej, przed św. Jerzym, po śś. Piotrze i Pawle, po Narodzeniu NMP., po ś. Andrzeju Apostole.

Uchanie, jarmarków 6, (wedł. kal. Juljańsk.) we wtorki: po Oczyszczeniu NMP., po ś. Jerzym, po Zielonych Świątkach, po śś. Piotrze i Pawle, po Wniebowzięciu NMP., po ś. Dymitrze.

Grabowiec, jarmarków 6, (wedł. kal. Juljańsk.) we wtorki: po św. Weronice, po św. Lambercie, po św. Zofi, po N. Maryi P. Skaplerznej, po Narodzeniu NMP., po Wszystkich Świętych.

Horodło, jarmarków 12, (wedł. kal. Juljańs.) w poniadziałki: po 3 Królach, po Oczyszczeniu NMP., po dniu 40 męczenn., po ś. Jerzym, po ś. Mikołaju, 9 Maja, przed ś. Janem, po św. Koźmie i Damianie, po Przemienieniu Pańskiem, po Narodzeniu NMP., 1 (14) Października, po 8 Listopada.

Powiat Tomaszowski. *Tomaszów*, jarmarków 6, (według kal. Juljańsk.) we środy: po 3 Królach, po ś. Stanisławie, po św. Bartłomieju, po św. Tekli, po św. Łukaszu, po św. Marcinie.

Komarów, jarmarków 6, (według kal. Juljańsk.) w poniedziałki: po Niedzieli Środopostnej, po ś. Trójcy, przed św. Bartłomiejem i Barnabą, po Wniebowzięciu NMP., po Podniesieniu św. Krzyża i po ś. Łukaszu.

Jarczów, jarmarków 6 (według kal. Julj.), w poniedziałki: w lutym po św. Aleksym, w maju po św. Mikołaju, w sierpniu po pierwszym, we wrześniu po pierwszym, w październiku po dziesiątym i w grudniu po szóstym.

Łaszczów, jarmarków 6, (według kal. Juljańsk.) we wtorki: po Nowym Roku, po ś. Eufemjaszu, po Zielonych Świątkach, po śś. Piotrze i Pawle, po Podniesieniu ś. Krzyża i po ś. Dymitrze.

Tyszowce, jarmarków 12, (według kal. Juljańsk.) we środy po dniach: 6 i 29 stycznia, 18 lutego, 24 marca, 12 kwietnia 5 i 27 maja, 16 czerwca, 5 lipca, 6 sierpnia, 10 września, 3 listopada.

Taryfa nieruchomości m. Lublina.

Archidjakońska.

strona prawa

1 Zalewski Karol
3 Ochrona Prawosł.
5 Krusiewicz Sewer.
7 Ratkiewicz Aniela

strona lewa

2 Kamińska Anna
4 Gewertz Wolf.

Bernardyńska.

strona prawa.

1 Tymiński W.
3 SS. Karwowskiego
5 Gmach po-Bern.
7 Gmach miejski
9 Siennicki
11 Zieliński A.
13 Vetter Jul. i Aug.
15 Vetter Bronisł.
17 Wojdaliński Ad.
19 Janiszewska Ant.
21 Wojdaliński
23 Wojdaliński
25 Kubicki St.

strona lewa

2 Tymiński W.
4 Gru Szmul
6 Haber B.
8 Warman Dawid i Grinberg.
10 Bartolewscy
12 S.S. Flindera
14 Gmach po - Bernardynek
14*a* Szkoła handlow.
16 Chodźko
18 Sznaidermeser i Herszenhorn
18*a* Plage
20 Dembowski
20*a* Dudek Julja i Mikołaj
22 Janowski.

Białkowska góra.

736 Zwierzańska A.
737 Wargocki Antoni
738 Dekterow Mina
739 Wierzbicki Jan

Bonifraterska.

strona prawa

1 Krzeczkowski
3 Hecht Gersz
5 Betman
7 Kupferwaser mał.
9 Kobiałka Maciej
11 Kwiatkowski T.
13 Hamrat Antoni
15 Myszkowski St.
17 Dudziński
19 Szpital S-go Jana

strona lewa.

2 Flancman Sz.
4 SS. Cygelmana
6 Klajnman
8 Flancman
10 SS. Kuklińskiego
12 SS. Mutko Błażeja
14 Batora Wojciech
16 SS. Trofimenko

Bramowa.

strona prawa

1 Brajer Pejsach
3 Nej i Szajnbrum

strona lewa

2 Grynsztajn Chas.
4 Betman K. I.
6 Rozman Katarz.
8 SS. Zygmunta Sz.

Czechowska.

strona prawa

1 Spital Św. Józefa
3 Olechnowicz Wł.
5 Skibiński Okt.
7 Olechnowicz Dr.
9 Hakiel
11 Nurowski

strona lewa.

2 Oddz. Banku Pań.
4 Skibiński Wł.
6 Pliszczyńska
8 Motylewska i Łaniewska
10 Kuryłowicz
12 SS. Bahna Mich.
14 Czapski Adam
16 Bromberg
18 Bromberg
20 Gniazdowski
22 Chrzanowska
22*a* Orłowska Amelja
24 Wakułowski Grz.

Cmentarna.

strona prawa

1 Nowak Jarosław
3 Piotrowski

strona lewa.

2 Goldkraut v.Żaba
4 Cukierman
4*a* Rüdigier
6 Dom przedpogrz.

Cyrulicza.

385 Bornsztejn
385 Szpiro
386 Sulewski Jan
394 Wolfrid i S-ka

Czwartek.

670 Dudziński
676 Władykina Fran.
676 Rozgold
677 SS. Laśkowskiego
678 Mitelman etc.
679 Szczepiński A.
680 Berek Satanowicz
680*a* Satanowicz B.
681/682 Filipowski
683 Gospodarek
684 Magien Josef SS.
685 Nowick Karol
686/7 Rzechowki J.
688*a* Fuks Sz.
688*bdg* Betman K.
688 Szpilfogiel Izr.
688*a* Sternberg Has.
688*b* Krajewski St.
689*a* SS. Libhabera
690 Paprocki K.
690*a* Wójcik Stan.
690*b* Kestenberg i Grin
691*a* Mokrzanowski M.
692 Listonberg Chaim
682*a* Landenbaum
693/4 Place puste
694½ Konikowski
695 Plac pusty
696 Vetter Aug. i Jul.
697*a* Brajke Gitla
697*bw* Mincman Daw.
697*b* Dajczman Chana
698 Plac pusty
699 Grynbaum Berek
699*a* Fronk i Górski
699*b* Zielińscy L. i E.
700 Zabłocka etc.
700 Janiszewski
701 Dominko Ignacy
701*a* Józef Listos
702 Plac pusty
703 Kośc. ś. Mikołaja
704 Plac pusty
705 Satanowicz B. &
706 Madejski Antoni
707 SS. Kestenberga
708 Rozet i Hus
709 SS. Kestenber. L.
709 Juskiewicz etc.
710 Rygier
711 Szternbera
712 Goldfarb etc.
713 Pliszczyński M.
714 Anast. Gołotowa
715 Namiestnik Jan
716 Towarz. Dobrocz.
717 Laszkiewicz
717 Pawłowski Jan
717 Paszkowski Piotr
717 Rakowski
717 Rajs Ludwik
717 Frenkler
717*a* Flancman Nusym
719, 720, Place puste
721 Oberlender
722/3 Place puste
724 Dygulski Józef
725 Plac pusty

Dolna Panny Maryi.

strona prawa.

1 Podolski
3 Puterman
5 Rozenbaum i Alt.
7 Cichocki Piotr
9 Cichocki Piotr
11 SS. Łukaszewskiego
13 Storczyński W.
15 Emeryk Paweł
17 Adelman Icek
19 Zubrzyccy
21 Dzięglewska J.
23*a* Szwalbe
23*b* Spelniczenko - Meżennyj
25 Zembrowska J.
27 Bieniecka Wanda
29 Łuczycki Leonard
31 Nadańska
33 Małż. Karwowscy

strona lewa

2 Gmach po-Bern.
4 Dom Lub. Tow. Dobroczynności
4*a* Siwiński
6 Dajczer Hersz
8 Karp Kiwa
10 Cichocki Piotr
12 SS. Kisiel
12*a* Badzyński Piotr
14 Skorupski
14*a* Michalak
16 Edelman Icek
18 Zabłocki Jan
20 Okołowicz Jan
22 Schoepke I.
24 Niespodziewany
26 Bartosiewicz
28 Filipek Sobest.
30 Samborska
32 Lewiński Jan
34 Jankowski
36 Suski
38 Kozłowski
40 Chribik Andrzej

Dominikańska.
strona prawa
1 Janiszewski Leon
3 Makowski
strona lewa
2 Słonczyńska
4 Dom Skarbowy
Ś-to Duska.
strona prawa
1 Dom Skarbowy
3 Straż ogniowa
strona lewa
2 Dombrac.Ś.Trójcy
4 Machnikowski J.
5 Władkowski
6 SS. Rajnera L.
7 Saks Aleksan.
8 Lichtenfeld
9 Kościół po-Karm.
10 Dom Min. Wojny
11 Pliszczyński i Leonowicz
12 SS.Kopczyńskiego
13 Weisberg Tade.
Fabryczna.
strona prawa.
1 Grynberg
3,5 Śliwiński
7 Koterwas
9 Dębski
strona lewa.
2 Siwiński
4 Ruzikowski.
6 Bogusławski
8 Niezgoda
10 Gałecki
Furmańska.
strona prawa
1 Mandeltorf
3 Gradal
5 Brenor
7 Sztajn
9 11, Place puste
13 Lichtson
15 Korensztajn
strona lewa
2 Brodt
4 Kartofel
6 Halbersberg
8 Szpiro
10 Borensztaj
Grodz'ka.
strona prawa.
1 Zajdenman H.
3 Kligier Mich.
5 SS.Dziewulskiego
7 Dziewulska
9 Gewertz Wolf
11 SS. Rotta
13 Ochrona Starozak.
15 Rubin Gliklich.
17 SS. Goldkrot
19 Nisenbaum M.
21 Nisenbaum Mord.
23 Nisenbaum M.
25 Waksman Majer
27 Klajnmanowie
29 Rosenrib
strona lewa.
2 Kenigsberg
4 Forszteter
6 Fogielgarn Dawid
8 Frajntag Chaim
10 Fernand Abram
12 Dom schr.ś.Ducha
14 Altman Sura
16 18, Finkelsztajn
20 Wajcenblit Jojna
22 Tanenblat
24 Kohnen Ira
26 Jadwiga Grende.
28,30 Kopelman Ar.
32 Cederbaum R.
34 SS. Bielajewa M.
36 Cygielman Hercyk
38,40 Klajnman
Gubernatorska
strona prawa
1 Zienkiewicz
3, 5 Brodt Ruchla
strona lewa
2 Miler Stanisław
4 Pietrzykowska W.
6 Brandt Wincenty
8 Eustachiewicz
10 Krychowscy mał.
Jateczna.
strona prawa.
1 Kandelbaum
3 Synagoga
5 Plac pusty
7 Cheder
9 Zyserman M. &
11 Synagoga
13 Goldman
15 Plac pusty
17, 19 Gelibter
21 Majer Lesz
23 Himelberg
25 Lidental
27 Blumensztok
29 Mitelman
31 Plac pusty
strona lewa.
2 Lewkowicz etc.
4 Gmina Starozak.
6 Adler Berek
8 Rozen S. &
10 Łaźnia gminy starozakonnych
12 Ryngiel Esta
14 Mykwa żydowska
16 Altman Lejbuś
18 Halpern
20 Plac pusty
22 Himmelblum
24 Szajderman
26 Kuperblat
28 Finkielsztejn Sz.

30 Rajzman Icek
32 Plac pusty
34 Brajter Szmul
36 Szmaragd Zelik
38 Erster Mala
40 Guterman
42 Paprocka
44 Gimender

Jezuicka.

strona prawa

1 Brajer
3, 5 Gospitalnik F.
7 Małż. Szwarcowie
9 SS. Jaworskiej M.
11 Kapituła Lubelska
13 Minister. Oświat.
15 Starzyńska Janina
17 SS. Fermana
19 Filipowski
21, 23 Brajczewska
25 Gmach po-Domin.

strona lewa.

2 Nej i Szajnbrum
4 Tenenbaum Lejba
6 Lub. Tow. Dobr.
8 SS. Szuranowsk.
10 Kluszewska Julja
12 Piątkowski
14 Szyfte
16 Trejgiel
18 SS.Ćwiklińskiego
20 Makowski

Kalinowszczyzna.

726 Kołszut Wawrz.
727 Paprocki Ignacy
727 Kasperski Adam
728 Plac pusty
729 Minczenko Mak.
730,731 Place puste
732 SS. Leszczyńskiego F.
733 Plac pusty
734 Konikowski Ant.
734*a* Wątróbka Piotr
735 Koryzna
736 Dobrowolski
737 Wargocki
738 Dekterow Mina
739 Wierzbicki
740 Plac pusty
741 Rybicka Julja
742 Plac pusty
743 Dominko Marjan.
744 Betman Jank.
745 Wagszul Brand.
746 Gelibter Majer
747 Drewnowski
748 Dobrowolski Jan
748*a* Dobrowolski J.
748*b* Korycki Aleks.
749 Studziński
750/750*a* Rozenszer &
751 Chobrzyński Fel.
751*a*/752 SS. Padelbauma
753 Żołnierowicz Pel.
754 Kornbrodt Josef
755, 757 Place puste
756 SS. Wizor Józef
757 Dobrowolski Jan
758 Filipowski A.
759 Bednarczuk Al.
760 Sawicki Michał
761 Mugiczewska M.
762 Kiszczak
763 Liberowicz Jan
764 Kuczyński SS.
765 Rzechowski M.
766 Plac pusty
767 Wójcik Józef
768 Bednarczuk Wł.
769 Juźwiakowski H.
769*a* Ekert Ludwik
769*b* Zyngman Noech
770 Roth Abram
770*a* Liberowicz Jan
771/772 Pliszczyński
772*a* Ludzka
772*b* Łódzki Ł.
773 L. Cukier
774 Pliszczyński Jan
775 SS. Purwin H.
776 Ryger i Dobrowol.
776*a* Chudoba i Bryk
776*b* Błażejewicz Jan
776*g* Wasilewski Ig.
777 SS.Piotrowskiego
778, 779, 780, 782 i 783 Place puste
784/785 SS. Kowalski
786/787 Place puste
788 Szpiro Szoel &
789 Sztajnberg &
790/791 Nejwert Abr.
792 Czapscy Małżon.
793 Szyliowicz Abram
794 Lejewski Ludwik
795, 796 i 797 Krauze
798 Robak [Bracia
799/799*a* SS. Cederbauma
800 Melzak Judka
801 Dozór Bóżniczny
802, 803 i 804 Saczok Helena
805 SS. Zająca
806 SS. Lejbchen
807 Grycman Icek
808 Fejnzylber Łaja
809 Nisenbaum M.
810 Filipowski Alek.
811 SS. Zylberstejna
812 Kosicki Antoni
812*a* Dąbrowski F. &
813 Magen Sura
813*a* Olszewski
814 Plac pusty

815 Szolson Abram
816 Mitelman &
817 Plac pusty
818 Rybicka Karolina
819 Tow. Dobrocz.
820/821 Place puste
822 Błońska Eleonora
823 Kasperski
823a SS. Liberowicza
824 Plac pusty
825 SS. Franaszczuka
826 Tarasow Michał
827 Majewski Fran.
828 Wolniewicz Józ.
829 Merkisz Aleks.
830 Liberowicz Ant.
831 Plac pusty
832 Drzymulski Piotr
833 Plac pusty
834 Skrzypczyński
835 Kościół Parafial.
836/837 Michelis Edw.
838 Plac pusty
839 Tyfberg Anczel
840 SS. Feldmana &
841 Robak
842 Sztern Mordko
843 Plac pusty
844 Gutman Szloma
845 Garfinkiel Sym.
846/847 Liberowicz
848 Szymański Stan.
849 Mandelbaum M.
850/851 Place puste
852a Uryś i Ungier
852b Dobrowolski M.
852/3 Sztern Josef
854 Plac pusty
855 Rybicka i Mioncz.
856 Mroczkowski
857 Zabłocki Ant.
858 Rogatka

Kapucyńska.

strona prawa.

1 Budny Nikodem (Hotel Wiktorja)
3 Bank Handl. War.
5 Rozgolda SS.
7 Teatr Lubelski

strona lewa.

2 Brodowska
4 Dutkiewicz
6 Żmigrodzki Edw.

Kowalska.

strona prawa.

1 Landau
3 Blumel Estera &
5 Kohen Lejzor
7 Zajdenband Ryf.
9 Rosenman
11 Wajnberg Ryfka
13 SS. Flichtenrajcha
15 Mitelman Neter
17 SS. Klejnmana

strona lewa.

2 SS. Walczera
4 Finkielsztejn
6 SS. Brodta
8 Mandeltort Izr.
10 Grinsztajn
12 Chas. Grinsztajn
14 Wajngarten
16 Dymberg D.
18 Afeldman

Krakowskie-Przedm.

strona prawa.

1 Magistrat
3 Dom Skarbowy
5 Bractwo ś. Ducha
7 Goldcwejg Daw.
9 Kronzylber Szul.
11 Moszek Lerner
13 Cukierman
15 Michelis Matylda
17 Boczkowski W.
19 SS. Rozenman Ch.
21 Pieniążek Wojc.
23 Rusjan Władysł.
25 Gałecka Leokadja
27 Semadeni i Sznier-sztajn
29 Michelis Jan
31 Pałac Gubernat.
33 Rrząd Gubernial.
35 Dom miejski
37 Haberlau L.
39 Jarnuszkiewicz
41 Towarz. Kredyt. Z.
43 Kościół Ewangiel.
45 Tow. Wzaj. Kr.
47 Piotrowska Dor.
47a Rotrubin
47b Izraelita Jochel
49 Gosiewski M.
51 Piętkowski
53 Ogród Miejski
55 Rogatka Miejska
57 Dom Skarbowy (Mag. Solny)

strona lewa.

2 Wojewódzka
4 Radeckiego SS.
6 Hielle i Dytrich
8, 10 Tymiński W.
12 Strejbel Helena
14 SS. Mazurkiewicz
16 Lam Gena
18 Szpet Mordko
20, 22 Zarębski A.
24 Feder Abram
26 Radzikowski S.
28 Cukier Józef
30 SS. Stodolnickiego

32 Lotte Rywka
34 SS. Żabińska
36 SS. Domańskiego
38 Sielski S.
40 Brodowska
42 Budny Nikodem
44 Kościół po-Kap.
46 Müller
48 Zienkiewicz W.
50 Zajdenman mał.
52 Gmach pocztowy
54 Majewska Elż.
56 Karo Helena
58 Kasa przemysł.
58*a* Jaworowski Al.
60 Goldwag
62 Bank Łódzki
64 Towarz. Rolnicz.
66 Wajngarten H.
68 Zaremba Roman
70,2,4 Piaszczyński
76 Domańska C.
78 Gmach Sądu Okr.
80 Goldkraut
82 Nowak Jarosław
84 Gewertz Wólf
86 Gmach Inżynieryi

Krawiecka.

1 Blumensztok etc.
2 Wosk Abram etc.

Królewska.

strona prawa

1 Wojewódzka
3 Pieniążek W.
5 Herszenhorn Sz.
7 Warman Dawid i SS. Grynberga
9 Cichorska Hier.
11 Sosnowska Janina
13 Kościół dawniej PP. Bernardynek
15 Wyszyński
17 SS Welczera
19 Brafman i Cederb.
21 Zawadzka Felic.

strona lewa.

2, 4 Bogucka Marya
6 Godecki
8 Dr. Biernacki
10 Głowacki Franc.
12 Kapituła Lubels.
14 Gmach miejski (Stare gimnazjum)

Lubartowska.

strona prawa.

1, 3 SS. Welczera
5 Rozgold Motel
7 Janiszewski
9 Wolman Szol
11 SS. Rozinera
13 Klawir Rywka
15 Wurman Kopel
17 Lam Lejzor
19 SS. Zajfsztajn
21 Sokołów Szyja
23 Gelibter Gutm.
25 Rott Berko
27, 29 Plewiński
31 SS. Szajnmana
33 Szternberg
33*b* Krajewski L.
35 Bajgelman etc.
37,39 i 41 Betman
43 (Koszary) Fuchs
45 Flancman
47 Szpital żydowski
49 Betman
51 Szyf Nuchim
53 Elbam
55 Brafman

strona lewa.

2 Goldring
4 Wizeltir i spółka
6 Łonkowicz
8 SS. Kohn
10 Gewertz Majer
12 Rubinerzon
14 Turkeltaub M.
16 Halbernsztajn
18 Wajnberg
20 Laneszpil
22 Szefir
24 SS. Pliszczyński
26 Roth
28 Cymerman K.
30 Cygelman B. &
32 Kacinelen
34 Krzeczkowski
36 Hecht
38 Herszenhorn J.
40 Betman K. I.
42 Grinberg Rubin
44 Halbersztat
46 Zając Rubin
48 Feldman
50 Zylberajch
52,54 Hess Wilhelm
56 Rajnman
58 Hess Wilhelm
58*a* Bochyński Stan.
60 Rogatka

Misyonarska.

1 Br. Vetter
2 Szczarański M.
3 Pyzikowska M.
4 SS. Poppe

Nadstawna.

strona prawa.

1 Janiszewski
3 Finkielsztajn
5 Sulewska

7 Halbersberg
9 Brener
11 Zorman
13 Cukierman Abr.
15 Zyserman &
17 Szajnfeld Fajga
19 Grynberg
21 Bornsztajn
23 Rak Lejzor
25 Szternblitz Chil
27 Szejnfeld
29 Kerszengoltz &
31 Dajczman
33 Rozenfajn
35 Kenigswald A.
37 Gutgarc
39 Plac pusty
41 Zisberg
43 Cukierfajn
45 Precelman
47 Ejger Abram
49 Zając Rubin
51 Gmina starozak.
53 Puterman

strona lewa

2 Mazurkiewicz
4 Borensztajn
6 Szpiro
8 Aspis Jankiel &
10 Wajsblech Gitla
12 Grynbaum Ch. &
14 Goldkrot Lipa
16 Goldman Szmul
18 Szpryngman Her.
20 Korc Jakób
22 SS. Listika &
24 Dajczer Hersz
26 Blumels Icek
28 Gutfinger
30 Grinfeld
32 Grinsztejn
34 Zajtsztein Chaim
36 Rot Abram

Namiestnikowska.

strona prawa

1 Streibel Helena
3 SS. Mazurkiewicz
5 Lam Jena
7 Szpet Mordko
9 Beer Michał
11 Cukier Józef
13 Wośkowski
15 Żmigrodzki Ed.
17 Teatr
19 Matewes
21 Wydżga Teresa
23 Czarniecki Antoni
25 Laśkiewicz
27,29 Nowakowska
31 Tajtelbaum M.
33 SS. Harasiewicza
35 Tołwiński Wł.
37,39 Babiańska Ad.
41 Cygelman
43 Ludwik Kaluscha

strona lewa.

2 Gimnazjum żeńs.
4 SS. Jaworowskiego
6 Kościół po-Wizyt.
8 Internat Gim. M.
10 Mieszkanie Praw. chełmskiego biskupa
12 Gimnaz. Męskie
14 Ign Grąbczewski.
16 Koporski.
18 Żabiński
20 Filipowicz
22 Karwowski i Zakrzewski
24 Plac pusty
26 Paprocki Wacław
28 Kunstetter M.
30, 32 SS. Kronkowskiego
34 Michelis J.

36 Doborzyński St.
38 Rogatka

Nowa.

strona prawa.

1 Brama Krakows.
3 Scholtz Gust.
4 Cygelman Szloma
5 Tymiński Wojc.
6 Kopelman Aron
7 Halbersztadt i Altman
8 Kwapiszewski
9 Skrzypczyńska
10 Rozenfarbi Sztot.
11 Goldsobel Szloma
12 Kolberg
13 SS. Szliosberga
14 Landau Eta
15 Josef Wohl

strona lewa.

2 Kunsztetter
4 Jatki

Niecała

strona prawa

1 Kurowska Waler.
3 Krausse Edw. SS.
5 Kochanowski
7 Perec Mordko

strona lewa

2*a* Grodziński
2*b* Wolff Józef
2 Siemiganowscy
4 Wolańscy małż.
6 Modrzewski i Jaczewski

Ogrodowa.

strona prawa.

1,3 Tow. Kredytowe m. Lublina

5,7 SS. Pliszczyńskiego

strona lewa

2 Bahn
2*a* Madler
4 Pliszczyńki
6 SS. Siepieta
8 Bar. Osten-Saken
10 SS. Czarnoekiego

Okopowa.

1 Nadański
2 Zaremba Roman

Olejna.

strona prawa

1,3 SS. Surzyckiego
5 Kragien Izrael
7 Fogelgarn
9 Rzechowski

strona lewa

2 Betman
4 SS. Rozmana
6 Kohen
8 Rzechowska M.
10 Skrzypczyńska M.
12,14 Goldsobel Szl.

Początkowska.

strona prawa.

1 Gałecka
3 Biuro Policmajstra m. Lublina
5 Chądzyński
5*a* Szpital br. Vetter
7 Mazurkiewicz
9 Leonowicz i Pliszczyński

strona lewa

2 SS. Semadeniego i Szniersztajn K.
4 SS. A. Frycza
6 Pniewska
8 Gałeckiego SS.
10 Żabiński Erazm
12 Merkisz
14 Pliszczyńscy
16 Szpital św. Wincentego á Paulo
18 Gronkiewicz
20 Rychłowska
22 Wajsberg Tad.

Podwale.

strona prawa.

1 Pałac Biskupi
3 Pałac Konsystor.
5 Dymowski
7 Paproccy małż.
9 Jensz F.
13 Wilczyńska M.
15 Plac pusty
17 Romański

strona lewa.

2 Glüklich
4 Goldkraut
6, 8 Nisenbaum
10 Waksman
12 Klajnman

Powiatowa.

strona prawa.

1 Skibiński Wład.
3 Krasnowolski
5 Modrzewski
7 T-wo Kr. Miejs.
9 SS.Sypniewskiego

strona lewa.

2 Urząd Powiatowy
4 Szkoła Ewangiel.
6 Kościół Ewangiel.

Plac targowy.

1 Lam Lejzor
2 Brondt Ajzyk
3 Rubinsztajn
4 Haskel
5 Lam Moszek

Podzamcze.

strona prawa.

1 Dowgiełło
3 Plac pusty
5 Getrajtman
7 Zygelwaks
9 Blumes Icek
11 Brenich Berfisz
13 Rajner Moszek
15 Melsona SS.
17 Sitman
19 Zamenfeld
21 Korensztejn
23 Goldberg Szloma
25 Gertler, Biderman
27 Mendelblit
29 Formald
31 Zyngier
33 Plac Pusty
35 Rozenberg Mosz.
37 Cukierfajn Froim
39 SS. Ejgera Abr.
41 Flajszer etc.
43 Wilnicki
45 Frydman Ela &
47 SS. Krasuckiego
49 Mitelman
51 Urman
53 Kerszenberg
55 Mitelman
57 Unger
59 Szternberg
61 Rajchman Chil

61*a* Grizolet etc.
63 Bach Flam
65 Zynger i Poznań.
67 Szmelcer
69 Frank
71 Tuchman
73 Waj
75 Ungier Fajwel
77 Ajfelbaum Sura
79 Lindental

strona lewa.

2 Herszenhorn
4 Bromberg
6 Liberman
8 Rozenberg
10 Zajdonszpir
12 Kuperman
14 Brafman &
16 Glikman i Alfabet
18 Glikman
20 Kragen
22 Frydman Jank. &
24 Manzumin Ch. &
26 Kornbrejt Ryfka
28 Rozenblit etc.
30 Gryzolt Berek
32 Grinfarb i Kuper-
34 Harcman [szmidt
36 Rajz Szmul
38 Frydman Szulim
40 Melzon
42 Nadel Fajwel
44 Finkielsztajn

Ponikwoda.

1,2 Place puste
3 Antonina Koryzna
4 Plac pusty

Probostwo.

strona prawa.

1 Sztancszpiegel
3 Wysocki Józef
5 Wysocka Marja
7 SS. Zwolińskiego
9 Augustowski
11 SS. Gozdeckiego
13 Błażejewicz Fr.
15 SS. Pinkosza Lud.
17 Augustowski
19 Pliszczyński J.

strona lewa.

2 Koszarska
4 Cygelman
6 Grin Szol
8 Augustowski
10 Wajsbrot Sura
12 Pliszczyński
14 Błażejewicz Fr.
16 Rozet Hersz

ulica Wolska

strona prawa.

1,3 Kulm W.
5 Betman K. I.
7 Kajet. Dębowski
9 Milanowski Alek.
11 Milanowski
13 Czempiński
15 Lewinsztejn B.
17 Milewski
19 Sznajerson
21 Misztalski W.

strona lewa

2 Stalkowski St.
4 Wajsberg
6 Pliszczyński
8 Rybicki
10,12 Główczewski
12*a* Nieciegiewicz
14,16 Wolski Miecz.
18 Kurczewski
18*a* Lindenbaum

ulica Foksal

strona prawa

1 Łenczewski M.
3 Ejbisz Rudolf
5 Jasiński Kacper
7 Sztenberg
9 SS. Wojciura
11 Sankowska Marja
13 Lancman Jojna
15 Zylberszer
17 Goldberg Bereg
19 Cukierman
21 Lancman Kiel
23 Gordoł Dawid
25 Grymberg Mos.
27 Roseman Hersz
29 Dom rządowy dr. żel. Nadwiśl.
31 Małkowski Józef
33 Kliger Rojza
35 Ejsmont Kazim.
37 Herman Sztejn
39 Gazownia
41 Młyn Erlicha M.

strona lewa

74 Rachsztajn
76 Bergaut
78 Djament
80 Finkielsztajn
82 S. Kochańska
12 Kotłowski Chil
14 Wajsmel Sana
14 Zylber D.
16 Rotrubin Szloma
18 Szymański Hip.
19 Dołecki Ludw.
20 Kornblit Hersz
— Stacya dr. żel.

ulica Bychawska

strona prawa

1 Rachsztejn
3 Waśniewski

5 Misztalski A.
7 Bóżnica
9 Pirożyński
11 Wiśniewska
13 Warson Józef
15 Szapsel, pl. pusty
17,19,21,23 Izraelita

strona lewa

2 Lindenbaum
4 SS. Kornblita
6, 8 Gewertz
10 Genigsberg
12 Fortel
14 Boraczyk
16 Fridman
18 Zylberszer
20 Rotrnbin
22 Betman i Sztern
24 Naguszewski T.
26 Kielman Aszpis
44 Bogusz
46 Domański Emil
48 Plac pusty
50 Wasiljewa
52 Kukliński
54 Plac pusty
56 Goleniewski W.
58 Gewartowski
60 Plac pusty
62 Suligowski Anast.
64 Gewartowski
66 Borawscy małż.
68 Szyja Mitelman
70 Szyja Lew
72 Zieliński Stanisł.
74 Ziarno Tomasz

Radziwiłowska.

strona prawa

1 Gałeckiego SS.
1*a* Rechtszaft
3, 5 Kurowska M.
7 Kołaczkowski Ed.
9 Szpital św. Józefa

strona lewa

2 Pniewska
4 Pałac Gubernat.
6 Gmach Rząd. Gub.

Ruska.

strona prawa.

1 Sokołow
3 Brodt
5 Rubin Rajzman
7 Gewertzer
9 Goldring
11 Fiszman Mendel
13 Frachter
15 Golcman
17 Kestenberg M.
19 Rubinsztajn I.
21 Szajnbrun
23 Finkielsztajn
25 Sznajderman
27 Gutermar
29 Lederman
31 Zinger i Zylber
33 Rozenryb Ela
35 Keninwal
37 Parafia Praw.

strona lewa

2 Gelibter
4 Waksman M.
6 Plac pusty
8 Rosenbaum
10 Rosset
12 Akerberg
14 Kestenberg
16 Szwarcman H.
18 Szajnman
20 Binsztok
22 Grinbaum M.
24 Zyngier i spół.
26, 28 Korc Nuchym
30 Nejmark
32 Glandszpigiel
34 Mandelblit Josef
36 Rotleder Icek
38 Lindenbaum
40 Szkoła początk. prawosław.
42 Zyser Łaja
44 Bersztel
46 Mincman
48 Wajzilber

Rybna

strona prawa

1 Kenigsberg
3 Różańcowe Bract.
5 Markrajch Lejba i Klejn Łaja
7 Zajdensznir mał.
9 Bielicki
11 Gronkiewicz An.
13 Finkielsztajn
15 Wajcenblit
17 Tanenblat
19 Zajdenband
21 Kohen

strona lewa

2 Makowski
4 Finkielsztajn
6 Rzechowski M.
8 Wajcenblit Jojna
10 Szternfeld i Kolb.
12 SS. Dembickiej J.

Rynek.

1 Kasa Miejs. Tryb.
2 SS. Surzyckiego
3 Granatowicz T.
4 Fridman
5 SS. Makowskiej
6 Zajdenman
7 Zając Godel
8 Brengur
9 SS. Migurskiego
10 Kohen
11 Enskajt Wład.

12 SS. Ćwiklińskiego
13 Trejgiel
14 Zgodziński
15 Kluszewska Julja
16 SS. Szuranowskiej
17 Lub. Tow. Dobrocz.
18 Jaworska Paulina
19, 20 i 21 Nej i Szajnbrun

Sierakowszczyzna.

1 Lub. Tow. Dobr.

Szeroka.

strona prawa

1 Szymański Józef
3 Fajowicz Bran. &
5 Rozenszpir
7 Binsztok
9 Feld Szloma
11 Flancman
13 Morgensztern
15 Morgen
17 Perla
19 Puterman
21 Hertz Icek &
23 Zajfsztejn Ch. &
25 Gryn Moszek &
27 Grynberg
31 Ochron. żyd.
33 Cederbaum
35 Rubinson
37 Klawir
39 Seidenman
41 Rosenfajn
43 Fogielgarten
45 Nisenbaum
47 Peretz etc.
49 SS. Szajnbruna

strona lewa

2 Synagoga
4 Rozenberg I. &
6 SS. Sendra Herszenfelda
8 Grinberg
10 Rozen Majer &
12 Rozenfajn Mun. &
14 Rohlenstajn
16 Klejman Zyskind
18 Szwarcman etc.
20 Szulfried
22 Dajczer etc.
24 SS. Szajnbruna
26 Lewi
28 Cukierfajn
30 Sztetelman
32 Gradel
34 Szternfinkiel N.
36 Plac pusty
38 Ejger Abram
40 Mandelbaum
42 Ejger Abram
44 Biterman i Flam
46 Gmina Staroz.
48 Flama
50 Erlichman
52 Fridentahl
54 Szyf i Rozgold

Szewcka.

strona prawa

1 Rozenblat
3 Scholz
5 Augustowski
7 Wakuła

strona lewa

2 Weisberg
4 Staniszewski Wł.

Szpitalna

strona prawa

1 Kasa Przemysłow.
3 Krebs Wlhelm
5 Dr. Kiełczewski
7 Szpital Wojskow.
9,11,13 Witkowska
13a Wydżga
15 Frank Aleksand.
17 Matewes

strona lewa

2 Karo Helena
4 Wurcel i Bryner
6 Skrzyńska
8 Poczta
10 Sandecka Fr.
12 Brodt
14 Bogucka
16 Gmach Banku P.
18 Ciświcki
20 Spółka teatralna

Wieniawska I (Ewangielicka).

strona prawa.

1 Tow. Wzaj. Kr.
3 Boczkowski
5 Berenzaft
7 Sekutowicz Wł.
9 Sofronowa

strona lewa.

6 Sypniewski
8 Limprecht
8a Czarnocki
10 Kraic

Wieniawska

strona prawa

1 Gosiewski
3 Dom Skarbowy
5,7 Świerczewski

strona lewa

2,4 Piętkowski
6 Czerw. Karczma

Zamkowa.

strona prawa.

1 Bromberg
3 Henigswald
5 Margules
7 Karaś Mosz. &
9 Więzienie Lubel.
15 Bartoszewski S.
17 Zajdenberg
19 Frajzynger
21 Kasperska
23 Herszenhorn J.
25 Gałecki
27 Lerkam Aleks.
29 Dziewulski Cz.
31 Zarębski
33 Glatman i Rozen
35 Jakubiec
37 Torman
39 Wojdaliński A.
41 Rogatka

strona lewa

2 Szymański Józef
4 Grunsztein
6 Binsztok
8 Rozenszpir
10 Feld
12 Binsztok
14 Feld i Rozenszpir
16 Morgensztern
18 Morgen
20 Beszlag Szmul
22 Puterman
24 Harc
26 Zajfsztein
28 Gryn
30 Wajman

Zamojska.

strona prawa.

1 Kostek Aleksand.
3 Abramowicz mał.
3*a* Plage
3*b* Dębowski Fr.
5 Janowski
7 Kubicki Stanisł.
9 Rzewuski Józef
11 Arnsztein
13 Lewinsztajn

strona lewa

2 Poppe
4 Lucht
6 Seminarjum R-K.
8 SS. Pyzikowskiego
10 Vetter Aug.iJul.
12 Szczerański
14, 16 Chmielewscy
18 Rogowski Wł.
20 Garfinkiel
22 Siwiński
24 Grynberg
24*a* Berger i Blimke
26 Grynberg
28 Sławęcki
30 Moritz

Zielona.

strona prawa.

1 Machnikowski J.
3 Cerkiew prawosł.
5 Mazurkiewicz K.
7 SS. Cygelmana

strona lewa

2 Dom Bractw. Św. Trójcy
4 Godeweig Dawid
6 Kronzylber S.
8 Lerner Moszek
10 Cukierman
12 Michelis Matylda
14 Boczkowscy
16 Rozenman
18 Pieniążek
20 Rusjan
22 Gałecka Leokad.

Złota.

strona prawa.

1 SS. Migurskiego
3 Rabinin Sergiusz
5 Janiszewski Leon
7 Słończyńska
9 Kościół i klasztor po-Dominikański

strona lewa

2 Meyersohn Bern.
4 Dyska Teofila
6 Kamińska Anna

Żmigrod.

strona prawa

1,3 Zawadzka Fel.
5 Tenenbaum

strona lewa

2 Kostek Al.
4 Majzner Napoleon
6 Majzner Bronisł.

Mieszkania różnych osób i instytucyi miasta Lublina.

Adwokaci przysięgli.

Ciświcki, Krak.-Przedm. 58
Czarnowski, hotel Janina
Czerwiński, Niecała 1
Endelman, Królewska 7
Głuchowski, Gubernatorska 5
Gołemberski, Nowa 5
Hilsberg, Krak.-Przedm. 58a
Janiszewski, Kr.-Przedm. 39
Karwowski, Bernardyńska 3
Katelbach, Krak.-Przedm. 10
Klinkowsztejn, Królewska 3
Kostecki, Gubernatorska 6
Michliński, Krak.-Przedm. 60
Modrzewski, Krak.-Przed. 15
Muszyński, Kapucyńska 2
Orłowski, Krak.-Przedm. 22
Piasecki, Krak.-Przedm. 25
Polkowski, Namiestnikow. 22
Przewuski, Gubernatorska 4
Rogalski, Krak.-Przedm. 50
Rrzewuski, Gubernatorska 5
Salkowski, Krak.-Przedm. 39
Sekutowicz, Ewangelicka 2
Steliński, Królewska 2
Warman, Królewska 7
Wyszyński, Krak.-Przedm. 46
Xiężopolski, Św.-Duska 7
Zaremba, Krak.-Przedm. 68
Zdzienicki, Krak.-Przedm. 47a
Żychliński, Krak.-Przedm. 60

Akcyza.

Gubernialna, Królewska 19
Okręgowa, Kapucyńska 4
Cukrownicza, Niecała 2.

Apteki.

Barszczewski i Batkowski, Królewska 6
Bołdok, Wolska 32
Pepłowski, Rynek 2
Pliszczyński i Tymiński, Krak.-Przedm. 3
Semadeni i Policzkiewicz, Kowalska 13
Stecki i Haberlau, Kr.-Prz. 29
Szanajca, Krak.-Przedm. 14

Akuszerki.

Bojanowska, Krak.-Przed. 14
Filipowska, Królewska 9
Helfman B., Krak.-Przed. 36
Laśkiewicz, Niecała 6
Lewandowska, Św.-Duska 4
Wladich, Rynek 12

Bank Państwa.

Czechowska 2

Bank Włościański.

Niecała 8

Bank Handl. Warszawski Oddział w Lublinie.

Kapucyńska 3

Bank Handlowy Łódzki Oddział w Lublinie.

Krak.-Przedm. 62

Browary

Jensz F., Podwal 222, n. 9
Vetter A., Bernardyński 15

Cukiernie

Rutkowski, gm. kasy Przem.
Filja Kr.-Prz. 32
Semadeni, Krak.-Przedm. 27

Doktorzy Medycyny i Lekarze

Arnsztejn, Złota 2—4
Biernacki, Gubernatorska 6
Brzeziński, Krak.-Przedm. 47a
Czerwiński, Krak.-Przedm. 6
Czarnecki, Krak.-Przedm. 36
Cwirbut, Początkowska 8
Cynberg, Rynek 20
Dobrucki, Gubernatorska 4
Dutkiewicz, Kapucyńska 4
Jaczewski, Ś-to Duska 7
Janczewski, Wolska 10
Jarnuszkiewicz, Krak.-Prz. 37
Jaworowski, Krak.-Przed. 58a
Kiełczewski, Szpitalna 3
Klarner, Krak.-Przedm. 58
Korczak, Wolska 2
Koziejowski, Rynek 17
Kryłow, Krak.-Przedm. 47
Majewski, Krak.-Przedm. 54
Malewski, Gubernatorska 1
Modrzewski, Krak.-Przed. 15
Oeser, Nowa 5
Pawłow, Namiestnikowska 4
Prussak, Nowa 7
Radomyski, Szpitalna 3
Rotkel, Bernardyńska 9
Sachs, Ś-to Duska 7
Sitkowski, Bernardyńska 9
Staniszewski, Nowa 3
Stano, Bernardyńska 3
Swinarski, Gubernatorska 10
Talko, Krak.-Przedm. 8
Tenenbaum, Lubartowska 16
Tołwiński, Namiestnik. 35
Tozio, Namiestnikowska 37
Tymiński, Krak.-Przedm. 3
Wiktorow, Gubernatorska 7
Wysokiński, Rynek 2
Zajdenman, Krak.-Przedm. 50

Dentyści

Cholewa, Poczętkowska 2
Narzymski, Krak.-Przedm. 58
Ogiński, Krak.-Przedm. 14

Drukarnie

Kossakowska, Krak.-Prz. 10
Rozdoba, Krak.-Przedm. 25
Kerschman, Królewska 1

Dyrekcye

Naukowa, Plac Katedralny 14
Szczegółowa Tow. Kr. Ziem.
Krak.-Przedm. 41
Tow. Kred. m. Lublina,
Powiatowa 7

Fabryka czapek i kapeluszy

Januszewski, Kapucyńska 5

Fabryka kafli

Gronkiewicz, Początk. 363,
nowy 18

Gimnazya

Męskie, Namiestnikowska 12
Żeńskie, Plac Bernardyński 2

Guber. Rada Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych

Krak.-Przedm. 31

Hypoteka m. Lublina

Krak.-Przedm. 78

Hypoteka pow. Lubelskiego i Nowo-Aleksandryjskiego
Królewska 21

Introligatorzy
Augustyński i Okoński, Królewska 9
Fiszman, Bernardyńska 3

Izba Skarbowa
Krakowskie-Przedmieście 80

Izba Obrachunkowa
Niecała 26

Inspektor podatkowy
Gubernatorska 7

Jubilerzy
Kalicki A., Krak.-Przedm. 3
Mersz Wł., Kapucyńska 2

Księgarnia polska p. f. Wiktora Kiesewettera dawniej M. Arcta, Krak.-Prz. 135, n. 15

Kancelarya Gubernatora
Krak.-Przedm. 31

Kancelarye urzędników stanu cywilnego
Wyznania Prawosł., Zielona 3
Wyznania Rz.- Katolickiego:
Parafii Katedralnej, przy Kościele św. Jana (Katedral.)
Parafii Bernardyńskiej, przy Kościele Nawr. św. Piotra i Pawła (po-Bernardyńsk.)
Wyznania Ewangielickiego, Ogrodowa 4
Wyznania Mojżeszowego, Krak.-Przedm. 1

Kasy
Gubernialna, Krak.-Przed. 33
Miejska, Krak.-Przedm. 1
Przemysłowców, Kr.-Prz. 58
Pożyczkowo - Oszczędnościowa, Krak.-Przedm. 25
Pogrzebowa—tamże

Komisarze sądowi (Komornicy) przy Zjeździe Okręgowym:
Kuncewicz, Namiestnik. 37
Lebiedziński, Krak.-Prz. 50
Pląskowski, Archidjakońska 1

przy Zjeździe:
Błażejowski, Rynek 9
Ryży, Kapucyńska 2

Komitet ochrony leśnej
Szpitalna 3

Konsystorz Rz.-Katolicki
Podwal 1

Korektor i stroiciel fortepianów i pianin
Giżycki W., Zielona 6

Kowal
Majewski, Kalinowszczyz. 827

Księgarnie
Kiesewetter M., Kapucyń. 2
Nisenbaum, Grodzka 104
Flichtenrejch, Namiestnik. 4

„Kropla Mleka“
Gubernatorska 10

Kursa handlowe
St. Sulimierskiego, Namiestnikowska 35

Laboratorjum Hygieniczne
Rynek 1

Magazyny i pracow. obuwia
Emeryk, Krak.-Przedm. 29
Kwietniewski, Królewska 19

Magazyn mód
Lew, Królewska 1

Magazyny ubior. damskich
Grabowska, Rynek 3
Piotrowska P., Złota 5

Magazyn mód i pracownia robót kościelnych
Rzepecka A., Krak.-Przed. 12

Magistrat miasta Lublina
Krak.-Przedm. 1

Mleczarnia Hygieniczna
Warpuczański P., Namiest. 9

Notaryusze
Kochański, Rynek 1
Kałużyński, Krak.-Przedm. 78
Pleszczyński, Kr.-Przedm. 78
Pyzikowski, Rynek 1
Turczynowicz, Kr.-Przed. 78
Wadowski, tamże

Nożownik
Kłopotowski, Krak.-Przed. 14

Ochrony
Prawosławna, Archidjak. 3
Katolicka, gm. po-Bernardyń.

Pensya 7-klasowa żeńska Heleny Czarnieckiej
Bernardyńska 13

Pensya 4-klasowa żeńska Heleny Lisowskiej
Rynek 11

Piekarnie
Bobkow, Poczętkowska 12
Dziewulski, Grodzka 5
Trejgel, Rynek 13

Pisarz wszelkich próśb
Helfman N., Krak.-Przed. 167

Poczta i telegraf
Krak.-Przedmieście 1

Pracownia kwiatów
Słomczyńskiej, Krak.-Prz. 28

Rząd Gubernialny
Krak.-Przedmieście 33

Resursa Kupiecka
Kapucyńska 7

Sądy:

Okręgowe:

Karny, Krak.-Przedm. 78
Cywilny, tamże

Okręgowy:

Sędziów Pokoju, Rynek 1

Pokoju:

1-go ucząstku Królewska 21
2-go „ Bramowa 4
3-go „ Złota 7

Szkoła Lubelska 8-klasowa filologiczna męska
Królewska 15

Szkoła 8-klasowa filologiczna męska im. Staszica
Bernardyńska 12

Szkoła handlowa 7-klasowa męska
Bernardyńska, gmach własny

Szkoła handlowa 7-klasowa żeńska
Namiestnikowska 14

Szkoła handlowa 3-klasowa wieczorowa
W gmachu szkoły handlowej

Szkoła Rzemieślnicza wieczorowa
W gmachu po-Jezuickim

Szkoła freblowska
Namiestnikowska 4

Szkoły kroju i szycia
Lisowska i S-ka, Kr.-Prz. 48
Szacmajer Marja, Złota 9

Skład broni i instrumentów optyczn. i chirurgicznych
Boczkowski, Krak.-Przed. 17

Składy mydła i świec
Dymowski, obok bramy Krak.
Scholtz A., Ś-to Duska 2

Składy materyałów aptecz.
Mazurkiewicz, Nowa 4
Olszewski i Bernatowicz, Krak.-Przedm. 135

Składy papieru i materjałów piśmiennych
Kossakowska, Kr.-Przed. 10
Majewska, Krak.-Przedm. 54
Cukierfajn, Bramowa 3
Kerschman, Królewska 1

Składy wędlin
Krzyżanowski, Krak.-Prz. 50
Rozman, Bramowa 6

Szpitale
Jana Bożego, Bonifrater. 19
Św. Józefa, Radziwiłowska 9
Św. Wincentego, Początk. 16
Starozakonnych, Lubartowsk.
Wojskowy, Szpitalna 7

Stowarzyszenie spożywcze „Jedność“, Foksal 11

Stowarzyszenie „Opał“
Krak.-Przedm., skł. mat. apt. Magierskiego i Sydora

Szkółki drzew owocowych
Piasecki W., za rogatką Lubartowską 670/806

T-wo Dobroczynności
Kancelarya, Rynek 17

T-wo Hygieniczne
Jezuicka 25

T-wo Lekarskie
Jezuicka 27

T-wo opieki nad zwierzętami, Rynek 9

T-wo Wzaj. pom. rzemieśl. i handlujących m. Lublina
Rynek 5

T-wo Wzajemn. Kredytu
Krak.-Przedm. 49

T-wo Wzaj. Kred. dla drob. przemysłu i handlu
Wolska 10

T-wo Kredytowe Ziemskie
Krak.-Przedm. 41

T-wo Kredyt. m. Lublina
Powiatowa 7

T-wo Rolnicze
Czechowska 5

T-wo Muzyczne
Rynek 9

T-wo Muzycz. „Harmonia“
Zamojska, teatr „Rusałka“

T-wo Cyklistów
Krak.-Przedm. 29

T-wo Wyścigów Konnych
Namiestnikowska 17

T-wo Wzajemnej pomocy na wypadek śmierci p. n. „Obowiązkowa pomoc“
Krak.-Przedm., w lokalu Lub. Tow. Pożyczk.- Oszczędn.

Urząd lekarski gubernialny
Krak.-Przedm., w gm. Gub.

Wirówki „Alfa-Laval“ i przyrządy mleczarskie
Warpuczański P., Namiest. 9

Weterynarze
Albrycht, Szpitalna 10
Chełchowski, Radziwiłow. 1
Grabowski, Krak.-Przedm. 2
Guzowski, Zamojska 18
Wolski, Początkowska 1
Zygler, Krak.-Przedm. 45

Wzajemne ubezpieczenie od ognia miasta Lublina i powiatów, Niecała 8

Zarząd policyi m. Lublina
Początkowska 3

Zarząd Naczel. straży ziem. pow. Lubelskiego, Powiatowa 2

Zegarmistrz
Jensz, Kr.-Prz. hotel Saski

Rury kamionk. (sztejngutowe) do robót kanalizacyjnych i do przepływu wód pod prowizorycznemi mostkami po wsiach.
„Siderosten“ patentowana farba przeciwdziałająca rdzewieniu żelaza (środek bardzo wypróbowany).
Smary techniczne wszelkie.
Stal narzędziowa.
Szczotki do czyszczenia rur płomiennych w lokomobilach.
Szczotki do dynamo-maszyn.
Szkła wodo-wskazowe hartowane, oryginal. angielskie
Szmerglowe płótno i proszek.
Trejbmaszynki do rur płomiennych.
Waterklozety.
Węgle do elektrycznych lamp łukowych.
Węże parciane.

POMPY

dla gospodarstw włościańskich, pompy te wkręca się w ziemię, nie potrzeba przeto żadnej cembrzyny są one

tanie i praktyczne.

Pompy do studni głębokich artezyjskich i cembrowanych do ruchu ręcznego i maszynowego.

Wszystkie pompy studzienne wyrabiam w własnych warsztatach mechanicznych.

W gubernii Lubelskiej jest czynnych bardzo wiele pomp, które dostarczyłem i ustawiłem.

NA ŻĄDANIE DO USTAWIENIA WYSYŁAM MONTERÓW.

Maszyny Fabryk krajowych i zagranicz.

DZIAŁ II.

Instalacya wodociągów domowych ze zwykłych studzien podwórzowych, urządzenia sanitarne.

Kanalizacya z zastosowaniem dołów ściekowych systemu „Moigno“.

List Pochwalny z r. 1860. Medal Bronzowy z r. 1901.

PIEKARNIA

A. DZIEWULSKI

w LUBLINIE,

ulica Grodzka Nr. 113.

PIERWSZY CHRZEŚCIJAŃSKI

SKŁAD SKÓR

KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH

E. LEONOWICZ

w LUBLINIE,

ulica Ś-to Duska № 359/60.

PLAN TEATRU LUBELSKIEGO.

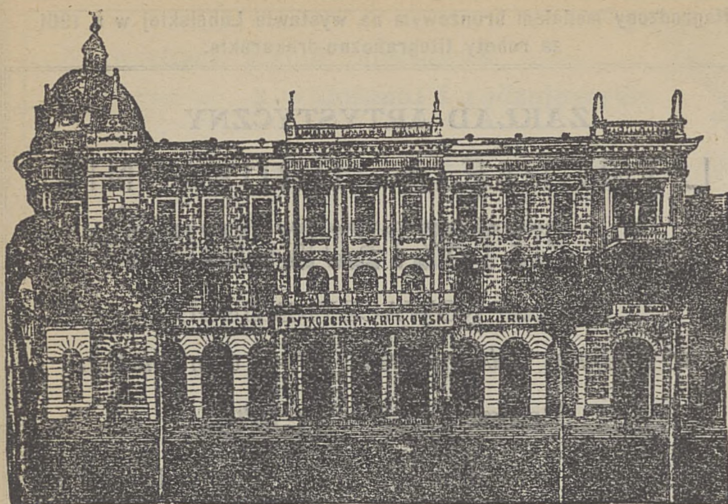
Scena.

Orkiestra.

C. Loża mała | Loża L.F. | L.A. | L.B. | L.E. | D. Loża mała | Loża

Lewa strona | Sala i e t y a | Prawa strona

CUKIERNIA

FIRMY

W. Rutkowski

W LUBLINIE.

W gmachu Kasy Pożyczkowej Przemysłowców Lubelskich, w pięknym i obszernym lokalu, urządzona z całym komfortem, poleca wszelkie wyroby cukiernicze i napoje wyborowego smaku. Wszelkie zamówienia wykonywa wykwintnie i akuratnie.

TRUNKI ZAGRANICZNE i MIEJSCOWE.

Sale bilardowe z bilardami: łózowe i francuskie najnow. systemu.

FILJA Krak.-Przedm. № 179—180.

SPIS RZECZY.

Część informacyjna.

